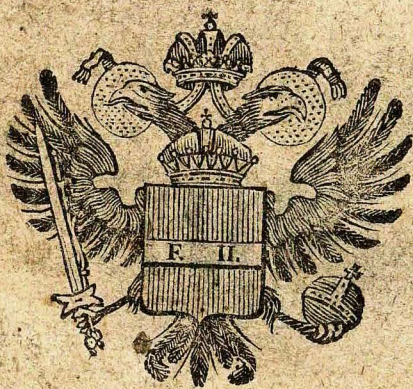

UNIwersytet Wrocławski
Biblioteka Wydziału Prawa

61094

USTAW
RODNE,
I CIEŻKIE
POLICYJNE PRZESTĘPSTWA.

W LWOWIE,
DRUKIEM PILLEROWSKIM.

1804

61094

Część druga

o

ciężkich przestępstwach Policyjnych
i o sposobie z temż postępowania.

W y d z i a ł p i é r w f z y

o

ciężkich Przestępstwach policyjnych,
i onychże ukaraniu.

Rozdział pierwszy

o

ciężkich przestępstwach Policyi- nych w ogulności.

§. 1.

Ciężkie Przestępstwa policyjne są w ogulności czynności lub opuszczenia, które każdy z siebie za niegodziwe poznać może; albo kiedy przestępca szczególne rozporządzenie, przeciw któremu wykroczo, stosownie do swego stanu, sposobu zarobkowego, do swych zabiegów, lub innych sfunków wiedzieć iest obowiązany. Niewiadomość zatém co do ciężkich przestępstw policyjnych wymawiać nie może.

Powżeszony obowiązek z ustawy karncy, co się tyczy ciężkich przestępstw policyjnych.

§. 2.

Równie cudzoziemcy w tych krajach przebywający, ciężkich przestępstw policyjnych winni stąć się mogą, będąc w powżeczności obowiązanemi rozporządzenia powżeczne do publicznego bezpieczeństwa.

Obowiązek cudzoziemców.

czeństwa i porządku zmierzające, wiedzieć, a jeżeli w interesu jakie wchodzi, i o szczególnych rozporządzeniach mieć wiadomość, które się do tego interesu ściągaia.

§. 3.

Zbrodnie, w pijaństwie przy- Chociaż czynności, które inaczej za-
padkowem dopełnione, za zbrodnie uwa-
zane być nie mogą; ztym wszystkim
też podług istoty okoliczności, jako cięż-
kie przestępstwa policyjne, ukarane być
powinny.

§. 4.

Czynności dziecinstwa karę ściągaia-
ce. Czynności dziecinstwa karę ściągaia-
ce, aż do skończenia lat dzieściu wieku, zo-
stawiają się szczególnie karze domowej;
począwszy zaś od roku iedynastego, aż do
roku czterdnastego skończonego, czynno-
ści te, które tylko dla nieletności spra-
wcy, nie są za zbrodnie poczytane, będą
jako ciężkie przestępstwa policyjne kara-
ne.

§. 5.

Czynności przeciw zakazowi do-
pełniona, albo opuszczenie przeciw naka-
zowi przeciwnie

zowi nastąpione, staie się z siebie cięż-
 kiem przestępstwem policyiném, chocia-
 przy tém ani zły zamiar nie zachodzi,
 ani z tąd szkoda lub uszczerbek nie na-
 stąpiły.

sa fame z
 siebie, na-
 wet bez
 ztego za-
 miaru i na-
 stąpioney
 szkody,
 ciężkimi
 przestęp-
 stwami
 policyine-
 mi.

§. 6.

Nawet usiłowanie dopełnienia iakie-
 go ciężkiego przestępstwa policyinego,
 karę na siebie na ten czas ściągą, kiedy
 toż dopełnienie przestępstwa, nie z woli
 czyniącego, lecz szczególnie dla zapadłych
 przypadkowych okoliczności, nie nastą-
 piło.

Nawet
 usiłowa-
 nie, jeżeli
 dopełnie-
 nie tylko
 przypa-
 dkowo ni
 nastąpiło.

§ 7.

Chociaż w iakowém mieyscu, dla o-
 sobistych i mieyscowych okoliczności, nie-
 które gatunki ciężkich przestępstw poli-
 cyinych nie znajdują się, nie traci dla te-
 go ninieysza Ustawa karna nic z swej po-
 wszechności. Przystofowanie oneyże za-
 chodzi, iak tylko zmienione okoliczności
 do tego sposobność podadzą.

Przystofo-
 wanie tej
 Ustawy
 podług
 mieysco-
 wych lub
 osobistych
 okoliczno-
 ści.

Rozdział drugi

karach za ciężkie przestępstwa policyjne w ogólności.

§. 8.

- Gatunki
kar na
ciężkie
przestęp-
stwa po-
licyjne.
- C**iężkie przestępstwa policyjne będą ka-
rane:
- a) Karą pieniężną;
 - b) Utraceniem towarów, rzeczy, lub sprzętów;
 - c) Utratą praw i dozwoleń;
 - d) Aresztem;
 - e) Chłostą cielesną;
 - f) Wygnaniem z iakiego miejsca;
 - g) z iakiey prowincyi;
 - h) z wżyskich krajow Państw austryac-
kich.

§. 9.

- Pieniądze,
towary i
sprzęty,
spadają na
fundusz
ubogich.
- Kara pieniężna, utrata towarów,
rzeczy lub sprzętów, na ciężkie przestęp-
stwa policyjne ustanowiona, spadnie za
każdym razem, na fundusz ubogich tego
miejsca, w którym przestępstwo dopełnio-
ne jest.

§. 10.

§. 10.

Utrata praw i dozwolen stanowi się przeciw osobom graduowanym, lub urzędnikami, albo interesu pod wiarą publiczną posiadującym; przeciw tym, którzy się iako mieszczanie trudnią rzemiosłem, lub innym sposobem zarobkowym, albo do tego od zwierzchności pozwolenie mają. Kara takowa na czas oznaczony, lub na zawsze będzie zasądzona.

Utrata
praw i do-
zwolen,
przeciw
jakim oso-
bom stano-
wi się.

§. 11.

Kara arefztu ma dwa stopnie: pierwszy stopień oznacza się *Arefztem* bez dodatku; i zależy na zamknięciu w domu więzienia, bez kaydan; w którym skazanemu, jeżeli się z własnego majątku, albo z wspierania swoich należących utrzymywać może, wybor zatrudnienia się jest zostawiony.

Arefzt.
Stopień
pierwszy.

§. 12.

Arefzt w stopniu drugim oznacza się dodatkiem: *arefzt ścisły*. W tym skazanemu będą lekkie kaydany na nogi włożone, tenże co dzień iedną tylko potrawą ciepłą zażywany, i wodę mieć będzie tylko do napoju. Nie będzie wolno go odwiedzać, ani się z nim rozmawiać, iak tylko w przytomności osoby urzędowej, i robota dla niego wyznaczona być ma.

Stopień
drugi.

§. 13.

§. 13.

Areszt
domowy.

Oprócz tych dwóch sposobów aresztu, może także areszt domowy, albo za szczególne przyrzeczeniem nieoddalania się, albo z dodaniem straży, być zastrudzony. Areszt domowy obowiązku skazanego nie oddalać się, pod żadnym pozorem, z domu, pod karą, iż pozostający jeszcze czas aresztu w publicznym miejscu więzienia odbyć będzie musiał.

§. 14.

Najdłuższego i
najkrótszego
aresztu
przeciąg.

Najkrótszego aresztu jest przeciąg dwudziestu czterech godzin; najdłuższego, sześć miesięcy.

§. 15.

Chłosta
cielesna
kto oney-
że podpa-
da,

Kara chłostą cielesną, tylko co do czeladzi służebnej, czeladzi rzemieślniczej, i co do tych klas społeczeństwa mieszkających, którzy o utrzymanie życia od dnia do dnia starać się muszą, dla których zatem areszt nawet na niewiele dni, w ich sposobie zarobkowym i utrzymaniu do nich należących osób, uszczębekby przynosił.

§. 16.

Eksekucya
na płeć
męską

Kara ta dopełniona będzie na mężczyznach i na kobietach, i młodzieńcach

czach lat ośmiu nie mających, różgami, i żeńskiej, Za jedną razą nie może też, liczby plag tudzież na dwudziestu pięciu przechodzić, i nigdy między miedziennych. publicznie wykonywana być nie ma.

§. 17.

Wygnanie z iednego miejsca, lub z Wygnanie. jakiej prowincyi, ma tylko miejsce przeciw Austriackim poddanym, na czas oznaczony, albo podług istoty prześlępstwa i okoliczności, także na czas nieoznaczony. Na wygnanie ze wszystkich prowincyi Państw austriackich można tylko cudzoziemców osądzić.

§. 18.

Wyliczone tu gatunki kar mogą także Zaostrzenie kar. być zaostrzone. Zaostrzeniem w powłzeczności jest, kiedy kilka razem kar szczególnych, będą z sobą połączone. Jednak zaostrzenie to, w tych tylko przypadkach ma miejsce, w których jest podług wymiaru niniejszey ustawy postanowione.

§. 19.

Areszt w szczególności zaostrza się: Zaostrzenie areztu
 a) chłostą cielesną;
 b) postem;
 c) wyflawieniem na publiczne widowisko;
 d) cięźszą; albo
 e) publiczną pospolitą robotą.

§. 20.

§. 20.

Zaostrze-
nie arefz-
tu: w
stopniu
pierwszym

w stopniu
drugim.

Jeżeli arefzt w stopniu pierwszym będzie przez post zaostrzony; na ten czas żywienie podpadającego karze, tylko tak ma być ograniczone, jak jest dla arefztu w stopniu drugim §. 12 przepisano. W czasie zaostrzenia arefztu w stopniu drugim, będzie żywność dla podpadającego karze szczególnie na chleb i wodę ograniczona; co jednak nie częściej dziać się ma, jak dwa razy w tygodniu.

§ 21.

Wystawie-
nie na
publiczne
widowi-
sko.

Wystawienie na publiczne widowisko dziać się będzie przed domem sądowym w kole przez wartę zrobionem, czasem też z zawieszeniem tablicy, przyczynę wystawienia wskazującej. Zaostrzenie takowe tylko przy arefście ścisłym ma miejsce, i tylko gdzie jest przez Ustawę wyznaczone, i wyrokiem wyraźnie postanowione.

§. 22.

Gatunki
kary nie
mogą być
w powsze-
chności za-
mienione,
ani można
względem
kary ukła-
dać się.

W powszechności, gatunek kary na każde przestępstwo postanowiony, nie może być na inny zamieniony, ani kara przez ułożenie się z uszkodzonym, zniesiona być nie może.

§. 23.

§. 23.

W następujących zaś szczególnych okolicznościach, kara przez ustawę postanowiona, odmieniona być ma: Wyciąg.

- a.) kiedy kara pieniężna w stanie majątku, lub sposobie do życia mającego być na karę skazanym, albo dla onegoż rodziny, wielkim byłaby uczczerbkiem;
- b.) kiedy przez długość czasu prawem postanowionego aresztu, zarobek podpadającego karze albo onegoż rodziny, mógłby albo upaść, albo do nieładu być przywiedzionym;
- c.) kiedy ustawą kara cielesna na pęgi jest ustanowiona; stan zaś ciała i zdrowie skazanego, takowego ukarania nie pozwala.

W pierwszym przypadku, zamiast kary pieniężnej, kara aresztu w miarę zaślazona być ma; w drugim przypadku czas długości kary skrócony, a na miejsce onęże, podług okoliczności osoby i stanu ciała, cięższa robota, lub cielesna chłosta, albo post postanowiony będzie; w trzecim przypadku, chłosta cielesna na karę aresztu, mając jednak wzgląd na sposób zarobkowy karze podpadającego, zamieniona być powinna.

§ 24.

W przeciwnym §fowi 23mu razie może także arefzt pierwszego stopnia, podług ifoty zachodzących fofunków, byđż na karę pieniężną proporcjonalną do majątku mającego byđż ukaranym, zamieniony.

§. 25.

Kiedy
arefzt
domowy
może byđż
poftanowiony.

Tudzież może, zamiast arefztu w pierwszym stopniu, arefzt domowy byđż poftanowiony, ieżeli by mający byđż ukaranym, był sławý nie skazoney, a przez oddalenie się z fwego pomieszkania przezkodę ponosił w pilnowaniu fwego urzędu, swoich interesów, lub fwego fposobu zarobkowego.

§. 26.

Granice
fędziem
w wymiarze
kary
oznaczone.

Co do przedmiotów, względem których tu się rozporządza, kara tylko podług tey Ustawy wymierzona byđż może; w żadnym zaś razie więkfsza ani mniejsza kara, nad tę, iak ieft tąż Ustawą w fwym stopniu naywyższym lub nayniższym poftanowiona, zařadzona byđż nie ma. Czas tylko pořrzedni w przyftofowaniu okoliczności, wymiarowi Sędziego zostawia się.

§. 27.

§. 27.

Kara za ciężkie przestępstwo policyjne, kiedy jest dopełniona, żadnych dalszych skutków za sobą nie pociąga. Jednakże dla uszkodzonego, prawo poszukiwania zawsze jest zawatowane.

Kara
odbyta.

Rozdział trzeci

o

ukaraniu nieletnich.

§. 28.

Nieletni dwojakim sposobem winnymi stać się mogą:

- a.) dla przestępstw, które podług swej istoty są zbrodniami; jednakże kiedy są przez nieletnich dopełnione, podług §. 4. tylko iak ciężkie przestępstwa policyjne będą karane;
- b.) dla przestępstw, które same z siebie już są ciężkimi przestępstwami policynemi,

Nieletni
stają się
winnymi
przez
zbrodnie,
które za-
mieniają
się na cięż-
kie prze-
stępstwa
policyjne,
przez cięż-
kie z sie-
bie prze-
stępstwa
policyjne.

B

§. 29.

§. 29.

Okaranie
prze-
stęp-
stwa
gatunku
przywile-
gowego.

Przestępstwa gatunku pierwszego przez nieletnich dopełnione, zamknięciem w osobnym miejscu podług stanu okoliczności, od dnia jednego, do miesiący sześciu będą karane. Kara takowa może być zaostrzoną: pościem, chłostą cielesną, i ciężką robotą.

§. 30.

Okoli-
czności,
na które
w czasie
wyznacze-
nia kary
względem
mieć na-
leży

Okoliczności, na które w postępowaniu długości kary, i zaostrozaniu względem należy, są następujące:

- a.) wielkość i istota przestępstwa;
- b.) wiek przestępcy, im bardziej tenże do letności się zbliża.
- c.) umysł przestępcy, im bardziej w nim, tak z teraźniejszej czynności, iako też z poprzedniczego sprawowania się, jego własny powód wewnętrzny, szkodliwe skłonności, jego złość lub niepoprawność się okazuje.

§. 31.

Z karą
przyzwoi-
ta robotą,
i nauka od
Parocha
ma być
połączona.

Z karą tą nieletniego, oprócz roboty stosownej do sił jego, zawsze zgodna z zamiarem nauka od Parocha lub Katechety połączona być ma.

§. 32.

§. 32.

Przestępstwa drugiego gatunku przez nieletnich dopełnione, w powszechności karze domowej, albo gdyby na niey zbywało, lub szczególniejsze przy tém okoliczności się okazywały, ukaraniu i zarządzaniu zwierzchności polityczney są zobowiązane.

Przez nieletnich popełnione ciężkie z siebie przestępstwa policyjne, są karze domowej, a podług okoliczności, zwierzchności zobowiązane

Rozdział czwarty

o

różnych ciężkich przestępstw policyjnych gatunkach.

§. 33.

Czynności i opuszczenia, które w miarę swej ważności, i swego szkodliwego wpływu, niniejszemi, za ciężkie przestępstwa policyjne poczytują się, dzielą się na następujące gatunki.

Podział ciężkich przestępstw policyjnych.

B 2

§. 34.

§. 34.

ciężkie prze-
stępstwa
przeciw
bezpie-
czeństwu
publicz-
nemu.

Ciężkie przestępstwa policyjne prze-
ciw bezpieczeństwu publicznemu; to jest
przeciw bezpieczeństwu wspólnego Spo-
łeczeństwa związków, i spokojności publi-
czney; przeciw publicznemu porządkowi i
urządzeniom dla bezpieczeństwa powszech-
nego, i przeciw obowiązkom iakiego
publicznego urzędu.

§ 35.

Prze-
stępstwa
w bez-
piecze-
ństwu
osobli-
wych
ludzi.

Przestępstwa które bezpieczeństwu
szczegulnych ludzi, to jest bezpieczeństwu
osobliwemu co do życia, zdrowia, lub też
majątku; bezpieczeństwu własności albo do-
robnictwu; bezpieczeństwu czci i dobrej sławy;
albo też bezpieczeństwu praw, nie-
bezpieczeństwo lub uszczerbek przynoszą.

§. 36.

Prze-
stępstwa
publicz-
ney
obyczaj-
ności.

Przestępstwa nakoniec, które pu-
bliczną rażą obyczajność.

Rozdział piąty

o.

ciężkich przestępstwach policyj-
nych przeciw bezpieczeństwu
wspólnego społeczeństwa
związku i spokojności
publiczney.

§. 37.

Ciężkie przestępstwa policyjne przeciw
bezpieczeństwu w wspólnego Społeczeństwa
związku, i publiczney spokojności są:

a) Uczestnictwo w rewaryztywach taie-
mnych,

b) Rozruch,

c.) Drukowanie, sprzedaż, lub rozniesie-
nie Xiążek i Koperstychów, prze-
ciw ustawom Cenzury,

d.) Drukarnie pokrytome,

e.) Uwiedzenie do wyniesienia się z kra-
iu,

f.) Buntowanie poddanych przeciw ich
zwierzchnościom.

Ciężkie
przestęp-
stwa po-
licyjne
przeciw
bezpie-
czeństwu
wspólnego
społeczeń-
stwa zwia-
zku i spo-
kojności
publiczney

§. 38.

§. 38.

Towarzy-
stwa ta-
jemne.

Wszelkie łączenie się do towarzystw tajemnych, w jakimkolwiek bądź zamiarze ustanowionych, i pod jakimkolwiek nazwiskiem i postawą będących, lub powstać mogących, zakazane jest. Uczestnictwo w towarzystwie tajemném iniane, ciężkiego przestępstwa policyjnego winnym czyni.

§. 39.

Jakie łączenia się za towarzystwa tajemne poczytane być mają.

Ponieważ łączenia się nieszkodliwe, nie mają przyczyny ukrywać się przed wiadomością zwierzchności, zatem w powszechności każde łączenie się, za Towarzystwo tajemne poczytane być ma:

- a.) kiedy byt onegoż przed zwierzchnością jest ukrywany,
- b.) albo kiedy byt onegoż jest wprowadzie wiadomy, jednakże teyże ustawy i urządzenia, albo ukrywane, albo fałszywe urządzenia i fałszywe ustawy podane są;
- c.) kiedy przez towarzystwo aczkolwiek zwierzchności znane, współczłonki onegoż zamilczane będą;
- d.) kiedy członki towarzystwa dawniecy wprowadzie dozwolonego lub cierpianego, ale które teraz już jest zniesione, lub więcey nie jest cierpia-

piane, schadzki trzymają, lub dotąd odbywają.

§. 40.

Uczestnictwa towarzysztwa tajemnego staie się winnym każdy mieszkaniec kraiovy, Uczestnictwoia-
kiego to-
warzysztwa
tajemnego.

- a.) który towarzystwo takowe założyć usłuie, albo istotnie zakłada,
- b.) kto współczłonki do iakiego w Kraiu znayduiącego się, albo do obcego towarzystwa tajemnego zaciąga,
- c.) kto iakiego kraiowego lub zagranicznego towarzystwa tajemnego, jest przełożonym, albo współczłonkiem,
- d.) kto korespondencyą z takimże towarzystwem utrzymuie,
- e.) kto na schadzki towarzystwa takowego, w iakim bądź znaczeniu, uczęszcza,
- f.) kto na schadzki onegoż, wiadomie swóy dom naymuie, albo swego pomieszkania użyicza; nakoniec
- g.) urzędnik każdy do czynienia doniesienia z mocy swego urzędu obowiązany, który o iestestwie iakiego towarzystwa tajemnego, albo o schadzkach onegoż mając wiadomość, doniesienie do zwierzchności uczynić zaniedbuie.

§. 41.

Kara na
zakładają-
cych iako-
we towa-
rzyſtwa
potajemne:
na zacią-
gających
do tego
i przeło-
żonych.

Kara za przestępſtwa ieſt różna po-
dług rodzaju uczeſtnictwa. Zakładający
iakoſwe towarzyszſtwa tajemne, i ci którzy
do niego zaciągają, lub iako przełożeni
ſchadzki odbywają, na ciężki areſzt od
trzech do ſześciu mieſięcy ſkazani być
mają.

§. 42

Na tych,
którzy na
ſchadzki
uczeſzczają,
lub
przez
koreſponden-
cya
uczeſtnika-
mi ſą.

Ci, którzy na ſchadzki towarzyſtwa
tajemnego uczeſzczają, albo przez kore-
ſpondencya uczeſtnikami ſą, za pierwszym
razem, areſztem od iednego tygodnia do
mieſiaca, za powtórzoném zaś przestęp-
ſtwem, ſciſłym areſztem od mieſiaca iedne-
go, do trzech, ukarani będą.

§ 43.

Swój
dóm, albo
pomieſzka-
nie uży-
czają, lub
ar dużej,
nie będąc
współ-
członkami
towarzy-
ſtwa.

Ktoby ſwój dóm, albo pomieſzká-
nie na ſchadzki towarzyſtwa tajemnego
wiadomie użyczał, lub naymował, ieże-
liby ſam nie był współczłonkiem tegoż
towarzyſtwa, na areſzt od iednego do
trzech mieſięcy ſkazany być ma. Oprócz
tego zaś, ieżeli dóm, lub pomieſzkanie
było zaaregowane, ſumma aregowna prze-
pada.

§. 44.

§. 44.

Ieżeli ten który dla schadzek towarzysztwa tajemnego, w swoim domu lub w pomieszkaniu sposobność podaje, razem jest i sam współczłonkiem tegoż towarzysztwa, na ten czas oprócz utraty umówioney może summy arędowney, ścisłym aresztem od iednego do trzech miesięcy ukarany być ma.

§. 45.

Kara na Urzędnika, który o wiadomym sobie towarzystwie tajemnym, albo onegoż schadzkach, podług obowiązku swego urzędu, doniesienia uczynić zaniedba, jest ścisły arezt od iednego do trzech miesięcy.

Kara na urzędnika doniesienie uczynić zaniedbiącego.

§. 46.

Gdyby wiadome onemuż schadzki iakiego towarzysztwa tajemnego, przez dłuższy czas ciągiem były odbywane, i ztąd dla porządku publicznego, niebezpieczeństwo wypływało; podług długości czasu, i okoliczności, arezt ścisły na sześć miesięcy przedłużony być może.

Przypadki zaostrzenia.

§. 47.

Także cudzoziemcy stają się takowego przestępstwa winnemi, jeżeli w czasie swego przebywania w tych krajach

Ile cudzoziemcy tego karze podpadają.

- a.) jakie towarzystwo tajemne założyć;
- b.) współczłonki do jakiego towarzystwa tajemnego w Kraju lub zagranicznego, zaciągać starają się;
- c.) jeżeli schadzki towarzystwa tajemnego u siebie miewają; albo
- d.) do schadzek tego rodzaju, swego pomieszkania używają; lub
- e.) przez listy, albo innemi drogami do złączenia krajowych towarzystw tajemnych, i ich współczłonków, z zagranicznymi, przykładają się,

§. 48.

Kara.

- Kara na przypadek przestępstwa,
- a.) jest ścisły areszt, od jednego do sześciu miesięcy; na przypadek
 - b.) i c.) ścisły areszt od jednego do trzech miesięcy; na inne przypadki jest areszt za karę od jednego do trzech miesięcy. Po dopełnioney karze, cudzoziemiec zawsze ze wsielstkich Kraiów austriackich wygnany będzie.

§. 49.

Kara, kiedy cudzoziemcy z zagranicy towarzystwo tajemne

Równie, kiedy cudzoziemiec z zagranicy towarzystwo tajemne w tych krajach założyć, albo do towarzystwa tajemnego współczłonki zaciągać usiłował, za dofrzeżeniem onegoż karą na obydwie

przypadki §. 48. postanowioną, ukarany ^{zakładają,}
bydź ma. ^{albo do}
^{niego}
^{współ-}
^{członki}
^{zaciągają.}

§. 50.

W razie odkrycia jakiego towarzy-
stwa tajemnego, przełożeni i urzędnicy
onegoż są obowiązani, okazać zwi-
erności i wydać wszystkie do towarzy-
stwa należące dokumenta i koresponden-
cye. Cokolwiek kto takiego, coby do
towarzystwa należało, u siebie zatrzyma,
lub utai, ścisłym aresztem od tygodnia
jednego do miesiąca ukarany będzie.
Kasły i sprzęty należące do towarzystwa,
przepadają.

Obowią-
zek prze-
łożonych,
urzędni-
ków, i t. d.
względem
tego
wszystkie-
go, co do
towarzy-
stwa na-
leży

§. 51.

Rozruchu stać się ten winnym, kto
przeciwko urzędnikowi publicznemu, lub
słudze, pełnieniem swego urzędu lub
służby zajętemu, więcej ludzi do po-
mocy, albo dania odporu zwołać. Ka-
ra jest ścisły areszt od jednego, podług
stanu okoliczności, do sześciu miesięcy.

Rozruch;
kto się
onogo stać
winnym.

Kara.

§. 52.

Równey karze podpada ten, który
powodując się takowemu wezwaniu, na
pomoc wzywającemu, lub dla dania od-
poru przybywa.

Współ-
winny.

§. 53.

§. 53.

Obowiązek gospodarza domu w razie rozruchu.

Jak tylko w razie publicznego zamieszania rozkaz wyśzedł, ażeby nikt nie wychodził z domu z ławki domownika-
mi, stać się każdy bez gruntowney przy-
czyny z domu wychodzący, a mianowi-
cie gospodarz, lub przełożony iakiey fa-
mili, rozruchu winnym, skoro podłe-
głych sobie domowników, ile możliwości,
w domu nie trzyma.

§. 54.

Kara na gospodarza domu, lub przełożonego fami-
lii, oraz na tych, którzy w takow-
y h oko-
liczno-
ściach z
domu się
uchylają.

Kara na gospodarza domu, albo przełożonego fami-
lii, i-est arest od iedne-
go tygodnia, do miesiąca. Równym spo-
sobem także ci ukarani bydź mają, któ-
rzy w takowych okolicznościach z domu
się uchylają, chociażby do żadnego za-
mieszania się nie przyczynili.

§. 55.

Kara na tych, któ-
rzy się w
czasie
rozruchu
urzędniko-
wi lub
warcie nie
powodują

W czasie rozruchu, z każdej inney
przyczyny, nie z tey przez którą skupie-
nie się zbrodnią się stać, pochodzącego,
ktokolwiek urzędnikowi, lub warcie, ku-
pie roześć się rozkazującym, posłusznym
nie iest, podług stanu swey osoby, arest-
tem od tygodnia iednego, do miesiąca,

al-

albo dziesięcią plagami do dwudziestu pięciu, ukarany być ma.

§. 56.

Gdyby się przestępca, upierając, z urzędnikiem lub wartą w kłótnię zachodził; karą będzie ścisły areszt iednego miesiąca, który, podług okoliczności zachodzących, zaostrozony być ma.

Na tych, którzy z Urzędnikiem lub wartą w kłótnię zachodzą.

§. 57.

Następujące przypadki: co się tyczy Cenzury Książek, za ciężkie przestępstwa policyjne są poczytane:

Przypadek pierwszy. Kiedy drukarz, lub księgarz iakie dzieło, pismo potoczne, lub pojedyncze karty, iakiey bądź treści lub osnowy, bez cenzury drukuje, lub sprzedaje.

Drukowanie, przedaź, albo roznieśienie książek, lub kopersztychów, na-przeciw ustawom Cenzury.

Do czego należy drukowanie i sprzedaż bez cenzury.

§. 58.

Kara za to przestępstwo, jest, oprócz zburzenia ułożonych liter, i utraty edycji czyli exemplarzy już wygotowanych, za pierwszą razą, sztrof pieniężny od dwóchset do pięciu set Reńskich; za drugą razą oprócz kary pieniężney areszt od iednego

Kara.

go do trzech miesięcy; za trzecim razem, utrata prawa na drukarnią lub księgarnią. Przy takowém przestępstwie na treść dzieła, i na tę okoliczność uważać należy, w jakiej włości toż dzieło już rozdane jest.

§. 59.

Przedaż,
druk lub
przedruko-
wanie ia-
kiego cał-
kiem od-
rzuconego
dzieła.

Przypadek drugi. Kiedy drukarz ia-
kie dzieło, które przez Cenzurę całkiem
odrzucone jest, drukuje, albo drukować
nie przedrukiwa; niemniemy kiedy książka
takoweż dzieło byź w kraju, bądź za
granicą przedaie, rozszerza, lub innym
spůsobem rozdaie.

§. 60

Kara.

W ogulności przestępstwo takowe za
raz za pierwszym razem oprócz utraty
znaydujących się exemplarzy, karą pienię-
żną od dwóch set do pięciu set Ryn-
skich, i aresztem od miesiąca, do trzech
miesięcy; za drugim razem utratą dru-
karni, lub księgarni, ukarane byź ma.

§. 61.

Kiedy
przemaza-
ne przez
Cenzurę
mieysca
lub słowa
do druku
znowu

Taż sama kara ma byź także i na
ten czas postanowiona, kiedy w dziele ia-
kim szczegulne mieysca lub słowa, które
są przez Cenzurę przemazane, do druku
znowu weyda, albo kiedy w jakim z pod
Cenzury wychodzącym rękopiśmie, przez
do-

dodatki lub opuszczenia myśl odmienio-
 na zostać.

wchodzi,
 albo do-
 datki czy-
 mone bę-
 da

§. 62.

Jeżeli dzieło przeciw zakazowi dru-
 kowane lub przedane, do zepsucia oby-
 czayności dąży, winę ponoszący, nie tylko
 utratą drukarni, lub księgarni, natych-
 miaś ukarany być ma, ale nadto iako
 sprawca uwodzenia, na ściśły areszt, po-
 dług miary sprawionego rozśiania, na ie-
 den do trzech miesięcy skazany będzie.

Zaostrze-
 nie kary

§. 63.

Gdyby zaś treść roznieśionego dzieła
 była zdolną do zamieszania publicznego
 porządku i spokojności; na ten czas prze-
 stępstwo staie się zbrodnią, na którą kara
 w pierwszey części iest postanowiona.

Kiedy to
 przestęp-
 stwo staie
 się zbro-
 dnią.

§. 64.

Przypadek trzeci. Kto książki lub
 inne drukowane pisma, roznosząc je po
 domach, przedaie, lub niedozwolonego,
 albo skrytego handlu iakimkolwiek spo-
 sobem pilnie. Kara iest wogulności,
 oprócz książek zaboru, areszt iednego
 miesiąca. Gdyby zaś takim sposobem ro-
 zdane pisma drukowane, zakazane były,
 przestępca, oprócz zaboru onychże, karą

Roznosze-
 nie po do-
 mach, nie-
 dozwolo-
 ny potaie-
 mny han-
 del książek
 albo in-
 nych rze-
 czy druko-
 wanych

pie-

pieniężną od dwóch set do pięćset Reńskich, i aresztem trzech miesięcznym; albo gdyby kłiątki zarazem były obyczaje każące, oprócz kary pieniężney, ścisłym aresztem od iednego do trzech miesięcy, ukarany bydz ma. Jeżeli zaś przestępca jest cudzoziemcem; w przypadkach ośtatnich, po karze odbytey, z wszystkich dziedzicznych krajów wygnany będzie.

§ 65.

Bez dozwolenia zwierzchności uczynione obwołanie modlitw, pieśni, wiadomości wojennych, opisów, i t. d.

Przypadek czwarty. Gdyby drukarze albo księgarze, modlitwy, pieśni, wierze, wiadomości wojenne, opisanie, i tym podobne pojedyncze karty, nie otrzymawszy na każdy raz pozwolenia od zwierzchności, obwołać lub przedawać kazali.

§. 66.

Kara na drukarzy i księgarzy.

Drukarz albo księgarz ten zakaz przestępujący, za pierwszą razą karą pieniężną dwóch set Reńskich, i iednego miesiąca aresztem ukarany; drugą razą kara podwoiona, trzecią razą księgarnia albo drukarnia iemu odebrana bydz ma. Jeżeliby zaś takowe pisma potoczne zupełnie fałszywe, i niespokojność przynoszące wiadomości o okolicznościach oyczyzny w sobie zawierały, albo do

zepsucia obyczajów, lub zamieszania publicznego porządku i spokojności dążyły; kara na ten czas podług §. §. 62. i 63. wymierzona być powinna.

§. 67.

Ci, którzy do obwołania takowych Na obwo-
pism użyć się dali, aresztem trzydniowym; tujących.
za każdym zaś dalizem wykioczeniem,
dwudziestu pięciu plagami ukarańi być
maią.

§. 68.

Wszystkie, względem książek, pism To wszyst-
potocznych, i pojedynczych kart wymie- ko ros-
nione przestępstwa przypadki, zach- ciaga się
także co do sztychowanych kart, iaki- także na
kolwiek przedmiot zawierających, i p- sztycho-
dług isoty przypadku, i okoliczności, r- wane
wnaż karę karane być maią. karty.

§. 69.

Gdyby kto nie mając prawa trzyma- Drukarnie
nia drukarni, drukarnię pokątną, albo pokątne
prasę ręczną z literami utrzymywał; prze- albo prasę
stępca takowy, oprócz utraty wszelkiego ręczne
narzędzia drukarskiego, na karę pieniężną z literami.
pięciuset Reńskich skazany, a jeżeliby
dowiedziano było, iż z takowej drukarni
pokątnej książka, albo inne iakie pismo
potoczne wydane było, podług isoty

Kara.

onego, iefzcze karą w §.§. 62. i 63¹ wymierzoną, ukarany być powinien.

§. 70.

Uwiedze-
nie do
wynie-
żenia się z
kraju.

Kara.

Kto się tém zatrudnia, aby poddanych tych państw, w obce kraie do ofi-
dy uwodzić; ten arefztem od iednego do
miejficy fześciu ukarany być ma. Ie-
żeli przefiępca iefć cudzoziemcem: tedy
w wyroku wygnanie ze wfzyhkich dzie-
dzicznych krajów, po karze odbytey, doda-
ne będzie.

§. 71.

Buntowa-
nie podda-
nych prze-
ciw ich
zwierz-
chno-
ściom.

Kara.

Ten, coby poddanych przeciw ich
zwierzchnościom przez nagany lub fpo-
twarzania zniechęcić ufiłował, i onychże
przez to do bezgruntownego zażaleń za-
noszenia pobudzał, iako wzbudziiciel do
buntu przeciw zwierzchności, arefztem od
iednego do trzech miefięcy ukarany być
ma. Gdyby zaś celem ośiągnięcia iedno-
myślności, zbierał podpisy, albo wcale
składki pieniężne; na ten czas podług
tego, iak takowe pisma większe i nie-
fprawiedliwsze obwinienia, i bardziey
urazające wyrazy zawierają, zaofirzeniem
arefztu przez poft, lub chłofię cielesną,
albo robotą pofpolitą, ukarany będzie.
Także i piſzący takowe zażalenie, po-
dług okoliczności i miary niebezpieczeń-
fiwa,

stwa, z mievsca, z całej prowincyi, lub, gdyby był cudzoziemcem, ze wszystkich kraiów dziedzicznych wygnanym być może.

Rozdział szósty

o

ciężkich przestępstwach policyjnych przeciw publicznym urządzeniom i ustawom, które do powszechnego należą bezpieczeństwa.

§. 72.

Wszelka tak słowna iak uczynkowa Obrażenia
 uraza warty cywilney lub woyskowej, Warty.
 iest ciężkiem przestępstwem policyjnym; Kara.
 urazy słowne aresttem od trzech dni
 do miesiąca; uczynkowe od iednego mie-
 siąca aż do trzech, karane być mają.

Przypadki
zaostrze-
nia.

§. 73.

Ieżeliby iedno z tych dwóch wyżej wzmiankowanych przestępstw skutki za sobą pociągało, i urzędnika albo wartę od dopełnienia swego urzędu lub służby istotnie wstrzymało; winę ponoszący, na areszt ściśle od trzech do sześciu miesięcy skazany będzie.

§. 74.

Zniewaga
uniwersa-
łów, roz-
porząd-
zeń, i t. d.

Kara.

Ten także ciężkiego przestępstwa policyjnego stać się winnym, kto uniwersały, rozporządzenia, lub inne pod jakimkolwiek nazwiskiem lub kształtem, w celu publicznego obwieszczenia przybite, albo wyflawione, i przez zwierchność podpisane dokumenta oddziera, zabiera, lub podarciem, zwalaniem, albo innym sposobem znieważa. Jeżeli przestępstwo takowe nastąpi z lekkoomyślności tylko i rospuśty, kara będzie areszt od dwudziestu czterech godzin do tygodnia, albo chłosta dziesięciu plagami, do dwudziestu pięciu. Gdyby się zaś z inkwizycyi zamiar do spotwarzenia zwierchności, albo uczynienia przeszkody w obwieszczeniu, i dopełnieniu rozporządzenia dążący okazywał; na ten czas za karę jest ściśle areszt od iednego do trzech miesięcy.

§. 75.

§. 75.

Kto latarnię dla publicznego oświe-
cenia wystawioną z umysłu rozbił, lub
ją innym sposobem uszkodzi, ten aresztem
od trzech dni do miesiąca ukarany być
ma.

Uszkodze-
nie oświe-
cenia pu-
blicznego.

§. 76.

Zrzucenie, albo uszkodzenie lekko-
myślne, mostu, sluzy, grobli, okowu, lub
poręczy, któremi brzegi rzek lub stru-
mieni są umocowane, albo któremi ście-
ki przy gościńcach, drogach, lub me-
stach są zawarowane, będzie podług miary za-
chodzącej wielkiej lekkomyślności, i u-
czynionej szkody, aresztem jednego do
trzech miesięcy ukarane. Gdyby zaś prze-
stępca drzewo zrzucone skradł, w tedy
także kara za kradzież miejsce znajduie.

Uszkodze-
nie mo-
stów, sluz,
grobli,
t t. d.

Kara.

§. 77.

W powiżeczności zrywanie, albo u-
szkodzenie z umysłu wszelkich znaków
przestrzegających, które dla zapobieżenia
niezczęściu, są postanowione, jest cięż-
kiem przestępstwem policyjnem, które
ogólnie aresztem od trzech dni do trzech
miesięcy; w czasie zaś zachodzącej więk-
szej złości i szkody wynikłej, również
tak długim i ścisłym aresztem ukarane
być ma.

Uszkodze-
nie posta-
wionych
przestrze-
gających
znaków.

Kara.

§. 78.

§. 78.

Przestępstwa przeciw przepisom policyjnym względem meldowania przybywających obcych, i odmian mieszkanców.

Ponieważ dla publicznego dozoru dokładna wiadomość o wszystkich mieszkańcach, i o obcych, rzeczą największej wagi być musi; zaczem wszelkie niedopełnienie przepisów w każdym miejscu tym zamiarem postanowionych, za ciężkie przestępstwo policyjne poczytane, i karane będzie. Przypadki takowych przestępstw zachodzą:

Kara właścicieli domu i t. d.

a.) Kiedy właściciel domu, Administrator, Sekwestратор, lub inny kto domem zarządzający, odmiany z najmującymi zachodzące, w czasie przepisany nie donosi; Kara jest podobną różności miały, i przychodu z domów, pięć do pięćdziesięciu Reńskich.

Subarendujących.

b.) Kiedy kto stancje na tygodnie lub miesiące subarenduje, lub nocujących w swej pościeli utrzymuje, a w przeciągu dwudziestu czterech godzin, za każdą odmianą, stołownego do przepisów doniesienia nie uczyni. Kara jest pięć Reńskich, która za powtórzeniem przestępstwa, podwojona będzie.

c.)

- c.) Kiedy gospodarz mający prawo przyjmowania obcych, o tych, którzy przez noc pozostali, doniesienia przepisanego nie uczyni. Kara jest ta sama, iaka w b.) postanowiona jest, gospodarzów: prawo przyjmowania gospodarzy mających.
- d.) Kiedy kto w iakiej szynkowni nie mającej prawa do przyjmowania gospodarzy, na noc przyjętym będzie. Kara jest za pierwszą razą pięć Reńskich; drugą razą taż sama kara z aresztem iednego tygodnia; trzecią razą oddalenie z szynkowni. tych którzy prawa nie mają.
- e.) Kiedy kto w kartce meldunkowej fałszywe imię przybiera, fałszywy stan, lub zatrudnienie, albo inne okoliczności fałszywe podaie, przez co dozór publiczny złudzonem być może. Kara na fałszywie meldujących się. Kara jest areszt od trzech dni do iednego miesiąca. Jeżeliby zaś z inkwizycyi pokazało się, iż przestępca istotny miał zamiar zwierzchność w błąd wprowadzić; za karę będzie również tak długi areszt ścisły. Za okazującem się oraz podeyrzeniem względem okoliczności lub osoby, przestępca, który jest rodakiem, ale w miejscu dopełnionego przez siebie przestępstwa nie ośiadł, po karze od

odbyrey, z tegoż mieysca; cudzoziemiec zaś, podług stanu okoliczności, nawet ze wszystkich dziedzicznych Kraiów wygnany być ma.

§. 79.

Kara rzemieślników bez zaświadczenia cechowego czeladź przymuśających.

Rzemieślnik, który iakiego czeladnika na robotę przymuś, nie mającego z cechu przyzwoitego zaświadczenia, pierwszą razą pięciu reńskiemu, drugą razą w dwójnasób opłaceniem teyże kary pieniężney, trzecią razą aresztem aż do mienia; a nawet utratą rzemiosła podług okoliczności bardziey podeyżranych ukarany będzie.

§. 80.

Na pocztmaystrów bez cedulki pocztowej kogo daley odsyłaających.

Pocztmayster ten, który w okręgu czterech stacyi od pocztamtu głównego kaźdey prowincyi oddalonym będąc, kogo takiego, który pocztą z głównego miasta nie przyjechał, albo przynajmniej, który cedulki pocztowej niema, przed czterdzieściu ośmiu godzin upłynieniem daley odeszle, pierwszą razą karą pieniężną piędziesiąt Reńskich ukarany będzie, która za powtórzonem wykroczeniem, podwoiona być ma. Na przestępstwo po raz trzeci popełnione, oddalenie z poczty rozporządzone będzie.

§. 81.

§. 81.

Powrót iakiego przez zwierzchność Na po-
policyi z wfzyfikich dziedzicznych kra- wrót wy-
iów wygnanego, pierwszą razą aresztem gnanego z
od iednego do trzech miesięcy; za powtó- wfzyfikich
rzeniem ścisłym aresztem od trzech do kraio-
sześciu miesięcy ukarany być ma.

§. 82.

Ten, co iest z iakięj prowincyi, lub z iakięj
z pewnego mieysca na zawżę, lub tylko prowincyi
na pewny czas wygnanym, ieżeli lub miey-
pierwszym przypadku kiedykolwiek, albo scą iakic-
w drugim przed upłynieniem ustanowio- 50.
nego czasu powróci, aresztem od iedne-
go do trzech miesięcy; za powtórnem
dostreżeniem również tak długim ści-
słym aresztem ukarany będzie.

§. 83.

Kto gatunki monety kurs mającey, Połączenie
bez zamiaru nawet kogo ofzukania po- monety.
złącza; ma być aresztem od iednego do Kara.
trzech miesięcy ukarany.

§. 84.

Kto, nie otrzymawszy od Zwierzchno- Używanie
ności na to pozwolenia, w domu tak bez po-
zwane ślepy mennicze, albo prasły utrzy- zwolenia
muie; za pierwszym razem, oprócz utra- ślep czyli
ty ślepy lub prasły, aresztem od iedne- pras men-
go tygodnia do miesiąca; za powtórzo- niczych.
nym Kara.

nym wykroczeniem, oprócz aresztu miesięcznego, jeżeliby był rzemieślnikiem, także utratą rzemiosła ukarany być może.

§. 85.

Kara na
robiącego
oneż bez
pozwolenia.

Tey samey karze podpada także ten, który bez rozkazu lub pozwolenia od naywyższej instancyi w rzeczach mienicznych takowe prasy robi.

Rozdział siódmy

o

Ciężkich przestępstwach policyjnych przeciw obowiązkom iakiego publicznego urzędu.

§. 86.

Urzędnik publiczny, albo sługa, który w sprawowaniu swego urzędu lub służby dopuści się uraz uczynkowych (pod któremi osobliwie aresztowania w innych, oprócz ustawami wyznaczonych, przypadkach, rozumieć się mają) za pierwszym razem, aresztem od trzech dni, do miesiąca; za drugą razą, tak dłu-

Kara na
urzędnika
publicznego,
go, który
się w spra-
wowaniu
swego u-
rzędu lub
służby, u-
raz uczyn-
kowych
dopuści.

długim ścisłym arefztem ukarany być ma.

§. 87.

Jeżeli by uraza uczynkowa z takowe-
mi okolicznościami nastąpiła, które do
zgiełku, powodem były, albo przynay-
mniej powodem być mogły; kara jest
ścisły arefzt od jednego do trzech mie-
sięcy.

Okoliczne-
ści do za-
ostrzenia
kary.

§. 88.

Kto się za iakiego urzędnika pu-
blicznego lub służbę, nie mając nawet za-
miaru niegodziwego, udaie; arefztem
od trzech dni do miesiąca jednego uka-
ranym być ma.

Kara na
tego, który
nie mając
nawet za-
miaru nie-
godziwe-
go, za
urzędnika
publiczne-
go, lub
służbę się
udaie.

Rozdział ósmy

Ciężkich przestępstwach policyj- nych przeciw bezpieczeństwu życia.

§. 89.

Podział
ciężkich
prze-
stępstw
policy-
jnych prze-
ciw bez-
pieczeń-
stwu życia.

Ciężkie przestępstwa policyjne prze-
ciw bezpieczeństwu życia, mogą być na
dwie klasy rozłożone:

- a) Kiedy się albo przeciw obowiązkom
naturalnym powszechnym człowieka,
albo przeciw wyraźnemu przepisowi
ustawy wykracza;
- b) kiedy co takiego opuszczone będzie,
co jest wyraźnie ustawami przepisano,
albo kiedy co uczynić z samego obo-
wiązku stanu, rzemiosła, zatrudnie-
nia, lub innego stosunku z siebie wy-
pada. W niemożności oznaczenia,
wyraźnie wszystkich gatunków, ta-
kowych czynności, i opuszczeń nie-
bezpieczeństwo życia przynoszących,
jeśli się za nastąpieniem śmierci, al-

bo-

bo ciężkiego ranienia, wina tego rodzaju z inkwizycyi okaże, oneż ponoszący, podług miary teyże winy, prostym, albo ścisłym areztem, od iednego do sześciu miesięcy; a podług okoliczności, także stosownie zaoskrzonym areztem ukarany być powinien.

§. 90.

Publiczna pieczołowitość znajduie się iednak być pobudzoną, w następujących przestępstwach przeciw bezpieczeństwu życia, nadać ieszcze właściwe przepisy, i karę w szczególności postanowić. Kiedy kto, w przedsięwzięciu odebrania sobie życia, sam się zrani, lub skaleczy, od dokonania iednak samobójstwa, z za-lu samego odstąpi, takowy przed Zwierzchność przywołany być ma, i względem szkodliwości swego przedsięwzięcia, którym tyle obowiązków zgwałconych zostaje, surowo napomnionym będzie.

Ustosowane
samobój-
stwo.

§. 91.

Jeżeli zaś dokonanie tylko przypadkowo, lub przeciw własney sprawcy woli, nie nastąpiło; tenże pod straż pewną wzięty być ma, i trzymany tak długo pod ścisłym dozorem, póki przez moralne i fizyczne środki do rozumu, i poznania

Kiedy toż
przy-
padko-
wnie na-
stąpiło.

zna-

znania swoich obowiązków względem Stwórcy, społeczeństwu, i sobie samemu winnych, naprowadzony nie będzie; póki żalu za popełniony swój występki nie pokaże, i póki stałej poprawy od niego na przyszłość obiecywać sobie nie będzie można.

§. 92.

Przeciw samobój-
stwu do-
konanemu. Jeżeli śmierć istotnie nastąpiła; ciało samobójcy szczególnie przez warte prowadzone, i po odniesieniu go na miejsce za cmentarzem odległe, przez służbę sądową pogrzebane będzie.

§. 93.

Przeciwko
kapanu
się po stawach i rzekach i t. d. Kto się w rzekach lub stawach, oprócz miejsc na to przeznaczonych od zwierzchności, kąpie; tudzież kto się w zimie, oprócz miejsc na to przeznaczonych, po lodzie ślizga; kto się nakoniec w czasie tym, w którym jest dla niebezpieczeństwa zachodzącego zakazano, wszelako na lód odważa; ten ażeby od trzech dni do miesiąca, ukaranym być ma.

§. 94.

Przepis dla kobiet niezamężnie brzemiennych. Białogłowa znajdującą się w ciąży z społeczeństwa nieprawego, powinna wezwać do połogu akuszerkę, lub akuszera, albo inną uczciwą kobietę na pomoc. Gdyby zaś poródzenie zbyt śpiesznie nastą-

stąpiło, albo też w wezwaniu pomocy przeszkodę ponosiła, i płód albo nieżywy na świat wydała, albo dziecko porodzone w przeciągu 24 godzin od czasu porodu swego, umarło; jeśli też obo-
wiązaną, osobie do odbierania dzieci prawo mającej, lub gdyby takowa pod ręką się nieznajdowała, osobie urzędowej o swym położeniu domieszenie uczynić, i też płód niewczesny, albo dziecko umarłe pokazać.

§. 95.

Utaienie porodu przeciwko niniejszemu przepisowi nastąpione, ukarane będzie za przysięgi do zdrowia osoby mającej, ścisłym aresztem od trzech do sześciu miesięcy.

Kara na
zatajenia
porodzie-
nia.

§. 96.

Kto z nieostrożności kogo wozem lub konno jadąc zabije, albo śmiertelnie zrani, ten podług okoliczności przypadku, aresztem od trzech dni do trzech miesięcy ukarany być ma. Oprócz tego onemu jeźdźcy na koniu, lub powożeniu, podług okoliczności zakazane będzie.

niesłowno-
żne konno
jeźdźcy
lub wo-
żenie.

§. 97.

Jeżeli się z inkwizycji okaże, iż do przed-
wydarzonego przypadku śpieszne wozem, konno, lub
lub na koniu jechanie przyczyniło się; jeźdźcy, wozem
oko-

okoliczność takowa za obciążającą będzie poczytana, i w czasie wymierzenia kary ięszcze nato wřzczegulności uważać należy, co przeciw przedkiemu iechaniu wozem lub konno §. 179. postanowione iest.

§. 98.

Zatrudnienie się bezprawne sztuką lekarską lub chirurgiczną, iako ipso facto bezprawne. Kto, nie będąc podług przepisu prawa upoważnionym, wdaie się do kuracyi chorych za lekarza lub chirurga, i z tego robi sobie sposób zarobkowy; ten arefztem, podług długości czasu, przez iaki tego niegodziwego zarobku pilnował, i podług szkody przez to uczynionej, arefztem ścisłym, od iednego do sześciu miesięcy ukarany być ma.

§. 99.

Kara przeciw cudzoziemcom. Jeżeli przestępca iest cudzoziemcem; po karze odbytey, ze wszystkich dziedzicznych krajów oddalonym być powinien.

§. 100.

Przedaż lekarstw zakazanych. Przedaż lekarstw zakazanych tak na właścicieli apteki i Prowizorze, iakoteż na Aptekarczyku ukarana będzie. Gdyby zaś właściciel nic o tém nie wiedział, i tylko niedostatek winnego dozoru onogoby obwiniął; tenże na karę od dwudziestu pięciu, do pięciudziestu Reńskich; za

za drugim razem od pięciudzieściąt do stu Reńskich, skazany będzie. Za trzecim razem przestępstwa, utrzymywanie Apteki onemuż odebrane, i prowizor postanowiony zostanie.

§. 101.

Jeżeli właściciel o przedarzy zakazaney wiedział; na ten czas tenże za pierwszym przestępstwa przypadkiem karą od pięciudzieściąt do stu; za drugim od stu do dwóchset reńskich ukaranym być powinien; gdyby zaś kto z przyczyny danego lekarstwa uszczérbek na zdrowiu poniósł, jeszcze osobno podług skutków więcey lub mniej ważnych, na arezt ściśły od iednego do sześciu miesięcy skazany będzie.

jeżeli o tem wiedział.

§. 102.

Kiedy Prowizor opieczętości w dozorze winę na siebie zaciągnie; za pierwszym razem areztem od trzech dni do miesiąca; za drugim razem oddaleniem ze służby ukaranym zostanie. Gdyby zaś o sprzedaży lekarstw zakazanych wiedział; na ten czas ściśłym areztem od iednego do sześciu miesięcy ukaranym, i za niezdatnego do służenia nadal w Aptecce uznanym być ma.

Kara na prowizora.

§. 103.

Kara na
aptekar-
czyka.

Aptekarczyk za wiadomością swego Pana lekarstwa zakazane przedający, ażełtem od jednego miesiąca do trzech; jeżeli zaś to się stało bez wiadomości ie-
go Pana, podług istoty okoliczności ści-
śłym ażełtem od trzech miesięcy do sze-
ściu ukaranym być ma. W wyroku za
drugim przestępstwa przypadkiem dołożo-
no będzie: iż ukaranemu, zaświadczenie
z iego Nanki, odebrane być ma, i że
tenże nie jest zdolnym dalszą służbę apte-
karczyka sprawować.

§. 104.

Fałszywe,
albo złe
wygoto-
wania le-
karstw.

Jeżeli lekarstwo fałszywie, albo z
takich materiałów wygotowane będzie,
które swą moc lekarską już utraciły, al-
bo kiedy w nieczystem, z przyczyny
część z których się składa, lub dla in-
nych poprzeczających mieszkańin zdrowiu
szkodliwem naczyniu, toż sporządzano
lub zachowane będzie; tak aptekarczyk,
iako też właściciel apteki, lub prowizor,
jeżeli jeden lub drugi z nich winę nieprzy-
zwoitego dozoru na siebie ściagnął, ka-
rze podległym jest. Lekarz każdy, któ-
ry dostrzeże takowego przypadku u iakie-
go chorego, jest pod własną odpowiedzial-
nością obo-

Obowią-
zek lekarza
o tem wie-
dzącego.

obowiązany, o tém do zwierzchności doniesienie uczynić.

§. 105.

Aptekarczyk za pierwszym razem, aresztem jednego tygodnia; za drugim razem również jak długim zaoskrzonym aresztem ukaranym być powinien. Za trzecim razem skazany będzie, aby znowu tak długo za chłopca w aptace służył, póki za nowym popisem (dowudow) wiaćomości dostateczney, i potrzebney w wygotowaniu lekarstw dokładności nie okaże.

Kara na
apiekar-
czyka.

§. 106.

Właściciel apteki za pierwszym razem na piędziesiąt, za powtórzeniem na sto Reńskich będzie ukarany. Gdyby zaś przypadki tego rodzaju częściej się wydarzyły, dodany mu ma być prowizor na czas nieoznaczony.

na właście-
ciela.

§. 107.

Prowizor w takowym przypadku aresztem jednego tygodnia; za drugim razem aresztem przez półtę zaoskrzonym ukaranym; za częstszemi zdarzeniami od służby prowizorskiej oddalonym zostanie.

na Prowi-
zora apte-
ki.

§. 108.

Przemienie-
nienie le-
karstw w
aptece.

Kiedy lekarstwa w aptecę przemienione, albo nie tak iak należy wydane zostaną, ten co ie wydał, arefztem iednego tygodnia, za większą zaś niebacznąścią, lub częściey zachodzącą, przedtuzonym, a nawet zaofirzonym arefztem, aż do mieścięcy trzech ukaranym bydz ma.

§. 109.

Bezpraw-
na prze-
daż we-
wnętrz-
nych i ze-
wnętrz-
nych le-
karstw.

Kara.

Oprócz aptek prawo mających, iako-
też oprócz aptek dōmowych upoważnio-
nych lekarzy i chyrurgów na prowincyi
będących, sprzedaż wszelkiego lekarstwa
wewnętrznego lub zewnętrznego pod ia-
kimkolwiek kształtem lub nazwiskiem bę-
dącego, nie miawszy na to danego od
zwierzchności osobnego zezwolenia, iest
zakazana. Wykraczający przeciw tako-
wemu zakazowi, arefztem od mieścięca
iednego do trzech; a iezeli przedażą przez
dłuższy czas trudniono się, zaofirzonym
arefztem; gdyby zaś z inkwizycyi z przy-
czyny przedrzy lekarstwa pokątnego
szk. dlawe okazywałv się skutki, ściśłym
arefztem od mieścięca iednego do sześciu,
ukaranym będzie.

§. 110.

Także przedaiący pod karą podwójną jest obowiązany, wszelki zapas przygotowanego lekarstwa, materyałów i narzędzi oddać do zwierzchności. Cudzoziemcy ślający się, takowego przestępstwa winnemi z wszystkich dziedzicznych krajów oddaleni być mają.

Przestępcy
także
wszelki
zapis ode-
brany
bydź ma.

§ 111.

Lekarzowi, który podług uznania wydziału lekarzów akademickiego, przy leczeniu iakiego chorego takie błędy popełnił, z których jego niewiedomość oczywiśta się bydź pokazuje, jeżeli chory umarł, albo do stanu kalectwa, lub nie-
możności zarobienia sobie, przywieziony został, wykonywanie lekarskiej sztuki na tak długo zakazane bydź ma, póki za odprawieniem nowego popisu u wydziału lekarzów akademickiego nie okaże, iż brakujących sobie zupełnie nabył wiadomości.

Nieumie-
jętność le-
karzy.

Kara.

§. 112.

Taż sama kara na chirurga, za niezręczną operacyą chorego, który z niey albo umarł, albo na swoim ciele istotne odniósł nieszczęście, miejsce znajduje.

Nieumie-
jętność
chyrur-
gów.

§. 113.

§. 113.

Niedbal-
stwo, ze
strony le-
karza, lub
chyrur-
gow.

Kiedy lekarz iaki albo chirurg przy-
jął chorego w kuracyą, a potem onego
z rzeczywistym uszczerbkiem zdrowia isto-
tnie zaniedbał, i o to przekonany byź
mże; na karę pieniężną od pięciudzie-
siąt do dwóchset Ryńskich skazany byź
ma,

§. 114.

Zaniedba-
nie chore-
go z strony
tego nale-
żących.

Karę.

Jeśliby dowiedziono byżo, iż ci, do
których staranie o chorym z obowiązku
naturalnego, albo na siebie przyiętego na-
leżało, onemuż potrzebney pomocy le-
karskiej, gdzie takowa obmyślona byź
mogła, zupełnie nie dali: podług istoty
okoliczności, areżtem od iednego do
sześciu miesięcy ukarani byź powinni.

§. 115.

Handel
nieprawny
truczną.

Podług przepisów będących, nikomu
nie iest wolno, nie mając od zwierzchno-
ści właściwego na piśmie pozwolenia pro-
wadzić handel arzenikiem; lub innym
i kunkolwiek gatunkiem trucizny. Kara
na nieprawny handel truczną podług
różności osób tego handlu pilnujących,
oraz sposobu, iakim się nim trudnili, wy-
mierżona będzie.

§. 116.

§. 116.

Jeśli by kupiec lub kramarz, mający przyzwoity sklep lub kram, truciznę sprzedawał, nie będąc do tego upoważnionym, iednakże przy tém to wszystko zachował, co w tey mierze przez ustawy jest przepisano, za pierwszym dostrzeżeniem, oprócz utraty trucizny towaru, podług okoliczności majątku, kaź pieniężną od dwudziestu pięciu do sta ryńskich; za drugim razem oprócz podwójney kary pieniężney, areztem iednego miesiąca ukaranym; za trzecim razem z handlu wyzutym zostanie.

Kara na kupców do tego prawa nie mających, chociażby nawet przepisy zachowywali.

§. 117.

Gdy by kupiec lub kramarz iaki do sprzedawania trucizny towaru prawa nie mający, truciznę, nie zachowując ostrożności przepisanej, sprzedawał; tenże zaraz za pierwszym dostrzeżeniem handel tracić ma; a jeżeli by się z inkwizycyi okazało, iż niedozwolonego handlu takim sposobem przez dłuższy czas pilnował, i ktoś z przyczyny tey, na życiu lub zdrowiu utraczył, poniósł; kara podług wagi okoliczności, i skutków, jest arezt ścisły od iednego do sześciu miesięcy.

Jeżeli by ich nie zachował.

§. 118.

§. 118.

Zabronio-
ny handel
truc zny
przez
kramarzy
wędrują-
cych.

Kramarze przechodzący czyli tak zwani *domokrążcy*, którzy proszki na szczyry i myś y, kamienie na muchy, i sadze króścowe dla bydła, lub innego gatunku trucziny na sprzedaż roznoszą; mają być za ich dostarczeniem, przyaresztowani, do inkwizycyi w raz z towarami przystawieni, i oprócz zakazu na przyszłość chodzenia z towarami po domach, podług tego, iak sprzedażą zabronioną przez dłuższy czas trudnili się, i z tąd może nawet szkodę sprawili, wystawieniem na publiczne widowisko, i ścisłym aresztem od iednego miesiąca do sześciu, ukarani być mają.

§. 119

Nieostroz-
nosc w
przedaży
trucziny.

Co do aptekarzy i kupców takowych, którzy do prowadzenia handlu trucziny towarami, przyzwoicie są upoważnieni, wszelkie zaniedbanie ostrożności, iaka jest rozporządzeniami względem sprzedaży trucziny przepisana, iak ciężkie przestępstwo policzme karane będzie.

§. 120.

Przedaż
osobie nie
mającej
świad-
ctwa od
zwierz-
chości

Kiedy więc komu wydana będzie truczina pod jakimkolwiek pozorem oney żądajacemu, który się nie wywiedzie po-
dług przepisu, świadectwem od Zwierzchości

ności otrzymanym; kara za pierwszą razą jest reńskich pięćdziesiąt; za drugą razą utrata profesyi nastąpi. Kara.

§. 121.

Jeżeli się z inkwizycyi okaże, iż przepisana książeczka zapisów względem przedaży trucizny albo wcale nie jest utrzymywana, albo nie tym sposobem, iak rozporządzenie zapadłe mieć chce, opieszalszość takowa za pierwszą razą reńskimi pięćdziesiąt; za drugą razą reńskimi sto; za dalszem przestępstwem, utratą profesyi ukarana będzie. Zaniedbane utrzymywanie książeczki zapisów.

§. 122.

Kiedy niedbalstwo iakowe, bądź w przyzwoitem odłączeniu trucizny od innych towarów, bądź w naznaczeniu naczyń, lub zamykaniu onychże okaże się, zostanie ten, co jest nad handlem lub apteką położonym, zato w odpowiedzi. Niedbalstwo w zachowaniu i odłączeniu trucizny.
Samo zaniedbanie przyzwoitey ostrożności, będzie za pierwszym dostrzeżeniem dwudziestu pięciu reńskimi ukarane, i taż kara za dalszem dostrzeżeniem, podwojona być, ma. Kara

§. 123.

Gdyby zaś opieszalszość takowa ten skutek za sobą pociągnęła, iżby trucizny towary istotnie przemienione były, i kto Kara, jeżeli kto przez to uszczerbek poniosł.
prze-

przezto na życiu lub zdręciu uszczerbek poniósł; na ten czas kara podług stopni w następującym paragrafie postanowionych, wymierzona być ma.

§. 124.

Przepis dla rzemieślników truci-
zny po-
zabwiał-
cych

Kara na
miesz-
kanie.

Co do takowych rzemiośł, w któ-
rych trucizna, albo materiały w sobie
truciznę zawierające używane bywają,
obowiązkiem jest majstra, albo kogokol-
wiek bądź dozór trzymającego, trzymać
one zawsze w swoim schowaniu. Kara,
jeśliby ostrożność była zaniedbana, i kto
przez to uszczerbek poniósł, jest areszt
od jednego tygodnia do trzech miesięcy,
który nawet, podług okoliczności, po-
stem zaostrożony być powinien.

§. 125.

Kara na
przedz-
iwarow-
nie zna-
nej iako-
wey ma-
teryi

Każde w §. 122. wyznaczoney pod-
pada kupiec każdy, który towar materyi
lub gatunku wprzód wcale nie znanego,
i od Zwierzchności nie examinowanego,
choćby tenże do użycia lekarskiego
przeznaczony nie był, rozsprzedaje.

§. 126.

Robienie i
sporządza-
nie podey-
rzuwey
broni.

Kara

Kto broń zakazaną lub z swej istoty
podeyrzaną robi, albo kto broń podobną
do sporządzenia sobie przyniesioną nie
przytrzyma, i o tem do zwierzchności
doniesienia nie uczyni; ten aresztem od

t. 2^{tych}

trzech dni do miesiąca; a jeżeliby kto bronił takową z stał ranionym lub zabitym, atę ztem ścisłym od iednego do trzech mieſięcy ukarany być ma.

§. 127.

Strzelcy, lub ktokolwiek inny, który nabite strzelby w domu miewa, iest obowiązany oneż przed dziećmi, i innemi osobami nicosirownymi, lub doświadczenia niemającymi, dobrze zachować. Gdyby zaś osirownie takowa była zaniedbana, i kto przez to uszczębiek poniósł; za karę będzie areszt od iednego tygodnia, do miesiąca, który podług miary więkſzey nieosirowności iest, zasirzony; a jeżeliby kto ciężey był ranionym, lub zabitym został, w areszt ścisły zamieniony być powinien.

Zaniedbanie schowanie nabitey strzelby.

Kara.

§. 128.

Równa kara podług miary skutku szkodliwego, także przeciw temu będzie zasądzona, który nie mając złego zamiaru, przeciw komu kurek ipuści, nie przekonawszy się wprzód, iż strzelba nabita nie iest.

Kara na niebaczenie spuszczenie kurka.

§. 129.

Kto przy oglądaniu umarłych, nie dokładnie poda czas, w którym kto umarł, i przez to stanie się przyczyną, iż

Niedokładne doniesienie czasu śmierci.

- zmar-

zmarły wcześniej pochowany, albo ciało jego otworzone zosłanie, jeżeli w celu z-pobieżenia pochowaniu, lub otworzeniu ciała na pozór umarłych, ustawą jest przepisano; ten arefztem ściśłym od iednego do sześciu miesięcy ukaranym będzie.

§. 130.

Zaniedbanie winnego dozoru nad dziećmi i ludźmi takowemi, którzy nie są w stanie sami siebie bezpieczeniwa uchronić się.

Wogulności wszyscy ci, którzy dozor z przyrodzonego, albo wziętego na siebie obowiązku, trzymają nad dziećmi, lub innemi ludźmi, którzy niebezpieczeństwa ustrzedz się lub uchronić, sami nie zdołają, z przyczyny zaniedbanego starania w dopełnieniu tego obowiązku, odpowiedzi podpadają Jeżeliby zatem takowe dziecię, lub takowy człowiek zabitym, albo ciężko ranionym zosłał, na ten czas, ten lub ta osoba, która się zaniedbaney pieczołowitości sobie dowiedziąney fianie winną, arefztem od trzech dni, do trzech miesięcy ukarana, i kara takowa, za większym łopniem zachodzącego zaniedbania, jeszcze poitem, lub chłostą zasftrzona być powinna.

§. 131.

Kara, kiedy dzieci na miejscach niebezpie-

W szczególności, przeciw tym, którzy do staranności o dziecku, albo do dozoru nad nim są obowiązani, arefzt

ści-

ściły od jednego do trzech miesięcy za-
 dzony bydz ma, , kiedy dziecię będące w
 ich opiece, lub pod ich dozorem, z przy-
 czyny tej, iż samo, na miejscu dla dzieci
 niebezpiecznym zostawione było, na ży-
 ciu, na zdrowiu, lub na ciele nieszczę-
 ściu podpadnie. Czas kary na ten czas
 ie zcze przedłużony, i chłostą zaoskrzony
 bydz ma, ieżeli by wydarzone na dzie-
 cięciu nieszczęście w skrytości utrzymy-
 wane było.

cznych fa-
 me będę
 zosta-
 wione,

zaoskrze-
 nie kary
 za utracie-
 nie i zę-
 ścia.

§. 132.

Kobieta wiedząca o tem, iż ma
 chorobę iaką szkodliwą albo zaraźliwą,
 która ukrywszy albo utaiwszy takową
 okoliczność, za mamkę służbę przyjmie,
 areztem ścisłym trzech miesięcznym chłos-
 tą zaoskrzonym, ukarana bydz ma, ,

Kara na
 mamki
 szkodliwą
 chorobę
 mające, i
 oneż ukry-
 wające.

§ 133.

Kiedy w czasie iakiej budowy prze-
 pisane znaki przepisogi zaniedbane będą;
 budown czy, lub ktokolwiek inny dozór
 nad budow, trzymający, za każdym ra-
 zem na dziesięć do pięciudzięci-reńskich
 ukarani bedzie. Gdyby zaś kto z przy-
 czyny takowego zaniedbania uszkodzo-
 nym został; na ten czas podług oko-
 liczności zdarzenia, oprócz kary pie-
 nię-

Zaniedba-
 ne wyśta-
 wienie
 znakow
 przepisogi
 w czasie
 iakowej
 budowy,

niężney, areszt od iednego do trzech miesięcy postanowiony bydz ma,

§ 134.

Zaniedbanie uczynienia domienia o zagrażającym zapadnieniu się.

Kara, chociażby zapadnienie nie nastąpiło.

Właściciel iakowego domu, budowli, albo ten, ktoremu dozór w tej mierze jest poruczony, w przypadku tym, gdyby część iaka onegoż zapadnieniem się zagrażała, jest obowiązany niezwłocznie budowniczego przywołać, do opatrzenia, i do tymczasowego ubezpieczenia. Jeżeli by się później okazało, iż ośmiozność takowa, która, podług uznania biegłych w sztuce budowniczey była potrzebna, zaniedbana była, na ten czas chociażby zapadnienie nie nastąpiło, zaniedbanie takowe dwudziestu pięciu do dwóchlet reńskich, ukazane będzie.

§. 135.

Gdyby przez zapadnienie budowy, kto uszkodzonym, albo zabitym został.

Jeżeli zapadnienie budowy istotnie nastąpiło, iednakże nikt przez to uszkodzonym nie był; kara na piędziesiąt do pięćset reńskich ma być podniesiona. Gdyby zaś kto przez to zabitym, albo ciężko ranionym został, winę ponoszący, oprócz kary pieniężney, ścisłym ieszcze aresztem od iednego do trzech miesięcy ukaranym będzie.

§. 136.

Budowniczy, który budowę iaką za pomocą rusztowania stawia, albo który części budowy podporami zabezpieczyć ma, kiedy rusztowanie takowe albo budowa spadnie, chociażby nikt przez to uszkodzonym nie był; za pierwszą razą dandz esiu pięciu do dwóchset reńskich ukarany będzie. Za drugim razem, oprócz kary pieniężnej, jest także obowiązany, na przyszłość, za każdą razą, jeszcze drugiego budowniczego, do budowy na pomoc przybrać, pod karą utracenia prawa na budowniczego.

Kara na budowniczego kto-remu rusztowa-nie lub budowa upadnie.

§ 137.

Jeżeliby za takowem obaleniem się, kto zabitym, albo ciężko ranionym został; budowniczy nie tylko na karę pieniężną od pięciudziesiąt, do pięćset reńskich skazany będzie, ale nadto onemu stawianie budowy tak długo zakazane bydz ma, póki przed biegłymi w sztuce nie okaże, iż względem tej części sztuki budowniczey, wiadomości swoje dostatecznie wydoskonalił.

Kiedy przez to kto zabitym, albo ciężko ranionym zostanie.

§. 138.

Kiedy się z inkwizycyi przypadku iakiego w poprzedzającym paragrafie nie wytkniętego, z strony budowniczego

w przy-padku wielkiej niewiado-

wiel-

mości bu-
downicze-
go.

wielka nieumiejętność pokaże; za pier-
wszem zaraz obalenia wydarzeniem,
wszelkie dalsze stawianie budowy onemuż
zakazane być ma.

§. 139.

Kara na
zawczesne
sprowa-
dzenie
się do no-
wo zbudo-
wanych
domów,
albo skle-
pow.

Kto po miastach, albo gdziekolwiek
w tej mierze przepisy się znajdują, do
nowo wybudowanego domu albo sklepu,
wprzód, niżeli Zwierzchność po uczynio-
nem oglądaniu na to pozwolenie wyda,
sprowadzi się, albo tenże w najem puści;
podług różności zachodzących okoliczno-
ści, utratą półrocznego czynszu arędo-
wnego, albo też osmiudniowym arefztem
ukarany być ma.

§. 140.

Zatajenie
ukazujące-
go się wel-
kiego
zmysłów
pomieszka-
nia.

Kiedy się na jakim człowieku znaki
wielkiego zmysłów pomieszkania okażą,
obowiązani są ci, u których pomieszany
przebywa, o tem lekarzom od Rządu
nad zdrowiem postanowionym, albo gdy-
by takowych nie było, do Zwierzchno-
ści niezwłocznie uczynić doniesienie, pod
karą arefztu od dni trzech, do iednego
miesiąca, w miarę im stan takowy dłużey
był utajony, albo im skutki więk-
szej wagi, lub z większym uszczerbkiem by-
ły.

Kara.

§. 141.

Kto o psie, lub iakiem zwierzęciu, na którym znaki istotney wścieklizny, lub tylko takie postrzegać się daią, po których nastąpienia oneyże spodziewać się można, doniesienia uczynić zaniedba; ten na arezt; a za istotnie następną wścieklizną i uszkodzeniem ludzi lub zwierząt, na arezt ścisły od trzech dni, do trzech miesięcy skazany będzie.

Zaniedba-
nie donie-
sienia o ia-
kiem
wściekłym
zwierzę-
ciu.

§. 142.

Bez osobnego pozwolenia Zwierzchności, nikomu nie jest wolno dzikie, albo inne z swej natury szkodliwe trzymać zwierzęta. Za wykroczeniem przeciw temu zakazowi, szkodliwe zwierzę nie tylko natychmiast ma być oddalone, ale też właściciel onego, podług okoliczności, karą pieniężną od pięciu do dwudziestu pięciu reńskich ukarany być powinien.

Zabronio-
ne utrzy-
mywanie
szkodli-
wych zwie-
rząt.

Kara.

§. 143.

Jeżeli kto przez takowe zwierzę bez pozwolenia Zwierzchności utrzymywane, uszkodzonym zostanie; kara pieniężna, podług miary szkody, od dwudziestu pięciu do stu reńskich podwyższona będzie.

Jeżeli kto
przez nie,
będzie
uszkodzo-
ny.

§. 144.

Kara na za-
niedbane
strzeżenie
iakiego
dzikiego
zwierzę-
cia, zapo-
zwoleniem
Zwierzch-
ności u-
trzymywa-
nego.

W tedy nawet, kiedy Zwierzchność do trzymania iakiego dzikiego zwierza da pozwolenie, właściciel iest zawsze za strzeżenie tego w odpowiedzi: ieżeliby zatem kto z przyczyny onegoż zaniedbania został uszkodzonym, właściciel karą pieniężną od dzieiesięciu do pięciudzieięt reńskich ukarany byđ powinien.

§. 145.

Zaniedba-
nie o zwie-
rzetach do-
mowych
złośliwej
natury.

Kara.

Każdy właściciel domowego zwierza iakiegokolwiek gatunku, którego natura złośliwa iest mu wiadoma, powinien toż tak koło domu, iako też kiedy za domem użyć go chce, tak strzedz i pilnować, aby nikt uszkodzonym byđ nie mógł. Zaniedbanie takowey ostrożności, chociażby nawet uszkodzenie nie nastąpiło, karą od pięciu do dwudzieięu pieciu; za nastąpioną zaś istotnie szkodą, od dzieiesięciu do pięciudzieięt reńskich ukarane będzie.

§. 146.

Kara na
podszczu-
wanie albo
drażnienie
onychże.

Gdyby się z inkwizycyi względem iakiego przez zwierzę sprawionego uszkodzenia pokazało, iżby kto przez podszczucie, drażnienie, albo przez iakiegokolwiek z umysłu przyłożenie się, stał się zdarzenia przyczyną; sprawca takowy arefz-

aresztem jednego tygodnia, który także podług okoliczności, pośtem, i chłostą zaoskrzony będzie, ukaranym być ma.

Rozdział dziewiąty

o

Ciężkich, przeciw zdrowiu, przestępstwach policyjnych.

§. 147.

Ponieważ wykroczenia przeciw przepisom w celu wstrzymania zarazy wydanym, dla powszechnego stanu zdrowia skutków najszkodliwszych obawiać się każą, i wszelka zwłoka w uczynieniu urzędzeń dla zapobieżenia onymże, niebezpieczeństwo powiększa; rzecz ta cała jest zatem wojskowemu kordonowi zostawiona, od którego przestępcy, podług rozporządzeń względem kordonu powietrznego i zachowania kontumacyi, już powszechnie zapadłych, albo podług tych rozrządzeń, sądzonemi będą, które stosownie do oko-

Urządzenia ściągające się do powietrza, są kordonowi wojskowemu zostawione.

liczności i czasowego niebezpieczeństwa, osobno wydać, za rzecz potrzebną będzie uznano.

§. 148.

Kara na za-
talenie ru-
chomości
po jakim na
zaraźliwą
chorobę
zmarłym
pozosta-
łych.

Kiedy po zmarłym na iakową zaraźliwą chorobę, przed komisją *dobrego zdrowia* będzie co z ruchomości jego ukrytego; albo co niedopełnionego, cokolwiek też komisja dobrego zdrowia względem zupełnego zniszczenia, albo sprzętów oczyszczenia rozporządzi; winę w tém ponoszący, podług okoliczności więkzey wagi areztem ścisłym od trzech dni do miesiąca, ukarany być powinien.

§. 149.

Na dozorców przy
chorych,
służebnych
lub domo-
wników,
którzyby z
nich co
wzięli.

Dozorcy chorych, służebni, domownicy, albo inny bądź ktokolwiek, który z rzeczy do zniszczenia, lub przyczyszczenia przeznaczonych, co zabierze; areztem ścisłym, przez chłostę zaostrzonym, od iednego tygodnia do trzech miesięcy ukaranym będzie.

§. 150.

Na parob-
ków szpi-
talnych.

Kiedy parobek szpitalny z ruchomości do zniszczenia przeznaczonych, co dla siebie zatrzyma, lub z pieniędzy, kara jest podług okoliczności i skutku, arezt ścisły od trzech do sześciu tygodni, któ-

który chłostą zaofizony byđź powinien.

§. 151.

Ci, którzy z rzeczy w poprzedzających obydwóch paragrafach wymienionych, wiadomie co skupują, albo w inny sposób nabywają, arefztem scisłym od trzech dni do miesiąca ukarani byđź mają.

Na tych, którzy wiadomie z nich kupują.

§. 152.

Kto w studnię, cyfternę, rzekę, lub potok, z którego woda służy do napoju, albo do waru iakiemu miejscu, zdechłe byđło, albo cō innego takowego rzuca, przez co woda nieczysłą i niezdrową stać się może; ten arefztem iednego tygodnia; za okazującą się wielką rozpustą albo złością, także skazaniem na robotę publiczną, i zaofirzeniem arefztu postem lub plagami, ukarany byđź powinien.

Zapaskudzenie studzien, cyftern, i t. d.

Kara.

§. 153.

Kiedy w iakiej professyi mającey prawo przedawania surowego, lub innym sposobem sporządzonego, albo gotowanego mięsa, toż z bydła takiego, które podług przepisu obeyrzane nie było, przedane będzie, kara za pierwszem dostrzeżeniem iest, oprócz utraty nieobey-

Przedaż mięsa z bydła podług przepisu nieopatrzonego.

obeyzrzanego mięsa, lub za nie zebra-
nych pieniędzy, dwadzieścia pięć do
dwóch set renskich; za drugim dofrze-
żeniem, kara pieniężna będzie podwo-
iczna; za trzecim zaś przypadkiem, prze-
stępca swoją professyą tracić, i do rze-
miosła tego rodzaju na zawsze za nie-
zdadnego uznanym bydz ma.

§. 154.

Ponieważ rozmaite sposoby zarabia-
nia z bydłat wynikaia, przeto potrzebną
jest rzeczą następujący przepis niniey-
szymi w iednym związku umieścić:

Wykrocze-
nie prze-
ciw przepi-
som w cza-
sie zarazy
bydła usta-
nowionym.

Kto w czasie choroby na bydle po-
kazuiący się, chore bydle przed lekarza-
mi dla rozpoznania stanu choroby wysta-
niemi, ukrycie, albo iak tylko jest uzna-
no, iż zaraza na bydło panuje, przepi-
sów tak względem padłego iuż, iakoteż
zarażonego, i ieszcze zdrowego bydła w
ogulności wydanych, albo podług stanu
okoliczności, nowo ogłoszonych, nie za-
chowa; ten, iesliby do stanu wieyskiego
należał, arefztem od dni trzech do mie-
siąca; i przez czas arefztu robotą gro-
madzką publiczną; przestępcy zaś innych
klas arefztem od iednego do trzech mie-
sęcy ukarani będą.

Kara.

§. 155.

§. 155.

Za rozfzerzeniem się zarazy z przyczyny ukłycia bydła, i niezachowanego przepisu nastąpieniem, oraz za sprawieniem przez to większej szkody, kara podwojona, i także na arefzt ściśły podług okoliczności sądzono być ma.

Ciąg dalszy

§. 156.

Winiarze, piwowarowie, i rzemieślnicy którzy gorzałkę i inne wódki pędzą, lub przepalaia, iako też szynkownie wszelkiego gatunku, w których trunki sposobem zdrowiu szkodliwym robione, fałszowane albo zepsute znalezione będą; oprócz utraty takim sposobem wyrobionych, sfałszowanych, albo zepsutych trunków, podług miary znajdującey się ilości onychże, i czasu przez który tem zatrudniali się, od sta do pięciuset reńskich na karę skazani być powinni,

Fałszowane trunki sposobem zdrowiu szkodliwym.

Kara.

§. 157.

Za powtórnem dostrzeżeniem wyznaczona kara pieniężna będzie podwojona; za trzeciem zaś dostrzeżeniem oprócz kary pieniężney, utrata handlu, profesyi, albo szynku postanowiona zostanie.

Na powtórzone wykroczenie.

§. 158.

§. 158.

Kara kiedy
przymie-
szanie lub
dodatek w
stopniu
wysokim
szkodliwy
jest.

Jeżeliby się przy rewizyi iakowego trunku, przymieszanie do niego, albo do-
datek okazał, zdrowiu w stopniu wylo-
kim za szkodliwy uznany; trunk ten na-
tychmiaś będzie zniszczony, i opiócz
utruty, szynku, handlu, lub professyi, z
uznaniem dożywotniey niezdadności do
nichże, szczęście miehęcny areszt scisły,
załadzony bydz ma.

§. 159.

Fałszowa-
nie naczyń
cynowych.

Konwifarz robiący naczynia z cyny
kuchenne lub stołowe z ołowiem pomie-
szaney; oprócz utraty wygotowanego z

Kara.

cyny fałszowaney zapasu, pierwszą razą
karą pieniężną od dwudziestu pięciu do
pięćdziesięciu reńskich; drugą razą, lub
też i za pierwszym zaraz dostrzeżeniem,
gdyby takowego szkodliwego zarobku
przez dłuższy czas pilnował, albo z
kruszeu fałszowanego wiele wygotowa-
nego naczynia przedał; lub ieśliby kto na
zdrowiu istotnie uszczérbek poniósł, u-
tratą swej professyi, ukarany bydz po-
winien.

§. 160.

Szkodli-
wość w o-
gulności
przez do-

Wreszcie wszelki dodatek, przymie-
szanie, lub fałszowanie, które albo samo
z siebie, albo przez użyte do niego ma-
terya-

teryaty, przez sposób przygotowania, mieszania, albo przez naczynie do tegoż przygotowania i zachowania, rzeczy iakiegokolwiek rodzaju do pożywienia służących, i t. d.,
 fwey szkodliwej zdrowiu własności udzielić może, za ciężkie przestępstwo polityczne uważane; i podług stopnia fwey szkodliwości, i długości czasu, przez który takowym szkodliwym zarobkiem trudniono się, karą pieniężną od dziesięciu do sta Ryńskich, albo aresztem od trzech dni do miesiąca, który podług okoliczności, postem lub chłostą zaostrożony być może, ukarane będzie; a podług stanu ważniejszych okoliczności, także kara w §§. 156. 157. i 158. postanowiona, przeciw winnemu zasądzona zostanie.

Rozdział dziesiąty

o

innych ciężkich przestępstwach policyjnych bezpieczeństwo ciała albo naruszających, lub one-
muż zagrażających.

§. 161.

Kalectwo
dobrowol-
ne, czyli
z umysłu
na sobie
popętnio-
ne.

Kara.

Kalectwo dobrowolne i nadwężenie
w wszelkie zumysłu na sobie dopełnione,
będzie podług okoliczności uczynku, od
dni czternastu, do trzech miesięcy uka-
rane.

§. 162.

Kiedy toż
końcem
uchronie-
nia się od
stanu woj-
skowego
nastąpiło.

Gdyby kalectwo dobrowolne, końcem
uchronienia się od stanu wojskowego, na-
stąpiło; sprawca po karze odbytej przecie
do tej służby wojskowej oddany bydz
ma, do której jeszcze za zdanego uzna-
ny będzie.

§. 163,

Uszkodze-
nie przez
bitwę.

Kiedy kto w kłótniach takim sposo-
bem będzie rażony, iż toż rażenie oczy-
wi-

wiste znaki i skutki po sobie zostawi, wszyscy, którzy się do takowego rażenia przyczynili, aresztem od trzech dni do miesiąca; herztowie zaś zakłócenia zawzięte ofirze; iak inni uczestnicy ukarani bydź mają.

§. 164.

Iezeli się z inkwizycyi okaże, iż kto z uczestników już wiele razy za kłotliwe pobicie był karany, i przeto za nawykłego do bicia się uważany iest; areszt na ten czas pościem i chłostą zaofirzony bydź powinien.

Przeciw
biłającym się
z nałogu.

§. 165.

Prawo karności domowej w żadnym razie aż do tak złego traktowania rościć się nie może, przez któreby, ukarany uszczérbek na ciele ponosił. Takowe zatém bezprawia rodziców na ich dzieciach, opiekunów na nieletnich, małżonka iednego nad drugim, dyrektorów i nauczycielów na ich wychowancach i uczniach, maystrów na ich chłopcach, i gospodarzy na ich czeladzi dopełnione, iako ciężkie policyjne przestępstwa karane będą.

Złe traktowanie w
karności
domowej.

§. 166.

Co się tyczy złego traktowania przez rodziców na ich dzieciach dopełnionego, ciż

Złe traktowanie
dzieci

przez ro-
dziców.

Kara.

ciż przed Sąd powołani będą, i onymże za pierwszą razą nadużycie ich mocy, i sposób postępowania niedostatek naturalnego przywiązania oznaczający, dobitnie i z furową powagą przełożyć należy; za drugim razem mają być rodzice z dodaniem tej pogróżki upomnieni, iż za powtórzeniem jeszcze raz złym traktowaniem, z władzy rodzicielskiej wyzuci, dziecię im odebrane, i w innym miejscu ich kosztem chowane będzie.

§. 167.

Ciąg dal-
szy.

Za trzeciem wykroczeniem, lub jeśli by pierwsze już złe traktowanie samo z siebie było ciężkie, albo umysł rodziców był taki, iżby dalszego niebezpieczeństwa dla dziecka obawiać się należało, na ten czas zaraz za pierwszym razem zagrożona powyżey kara postanowiona będzie, i tym końcem z zwierzchnością względem nadania opiekuna porozumieć się należy.

§. 168.

Ciąg dal-
szy.

Jeżeli rodzice nie są w stanie kosztów na wychowanie ponosić; na ten czas zwierzchność o umieszczenie dziecka po-
starać się ma, złe zaś traktowanie skazaniem na robotę i na arezt chłostą za-
ostrzony, a nawet podług okoliczności złego traktowania, areztem ściśłym od
ie-

jednego tygodnia do trzech miesięcy ukaranym być powinien.

§. 169.

Kara za złe traktowanie małoletniego przez jego opiekuna, jest za pierwszym razem złożenie z opieki, i danie od Sądu surowey nagany, jeżeliby też opieka zniejakim użytkiem była połączona; gdyby zaś opiekun był niepłatny, kara jest areszt od tygodnia do jednego miesiąca.

Złe traktowanie małoletnich przez opiekunów.

Kara.

§. 170.

Jeżeliby się opiekun takowego złego traktowania co do drugiego małoletniego jeszcze raz winnym stał, albo też za pierwszym złym traktowaniem, okoliczności w §. 167. wymienione, zachodziły; tenże do dalszych opiek za niezdatego uznany, i kara oprócz tego, §. 168. w takowych przypadkach na rodziców postanowiona, załączona być ma.

Dalszy ciąg.

§. 171.

Kiedy małżonek jeden drugiego w sposobie §. 165. wyrażonym skrzywdzi, strony obydwie będą przywołane, i po rozpoznanej krzywdzie, stronie znieważającej surowa nagana dana być ma, i podług okoliczności także aresztem od jednego tygodnia, do trzech miesięcy, a za po-

Wzajemne złe traktowanie małżonków.

Kara.

powtórzonem przypadkiem, zaofirzonym arefztem ukarana będzie. Wolno iednakże fironie skrzywdzoney o zwolnienie kary, a nawet o darowanie oneyże upraszać, na co Sędzia zawsze przyzwoity wzgląd mieć powinien.

§. 172.

Nauczycieli albo dyrektorów na ich uczniach.

Dyrektorowie lub nauczyciele pćci oboiey, którzy się na fwych wychowancach lub uczniach pokrzywdzenia dopuszczają; za pierwszym razem arefztem od trzech dni do miesiąca ukarani; za powtórniem zaś wydarzeniem, oprócz kary dopiero wyznaczoney, a niezdalnych na nauczycieli i dyrektorów na przyszłość uznani bydź mają.

§. 173.

Gospodarzy czeladź utrzymujących, i maystrów na ich służebnych albo chłopcach na nauczę u nich będących.

Skrzywdzenie przez gospodarza czeladź utrzymującego, lub maystra, służebnych albo chłopców na nauczę u nich będących, podług okoliczności osoby skrzywdzoney, i wielkości skrzywdzenia, karą pieniężną od pięciu do sta Reńskich, albo arefztem od trzech dni do miesiąca iednego ukarane; a za częstszym wykroczeniem, lub ieżeli by sposób skrzywdzenia fzczejnieyszą surowość okazywał, arefzt poftem, lub scisleyżem zamknięciem zaofirzony bydź ma.

§. 174.

§. 174.

W powszeczności, kiedy na jakim publiczném miejscu, drodze, albo przed domem lub sklepem, nocną porą iakiegokolwiek gatunku powozy, drzewo do budowli, lub inne materiały budownicze, albo towary w beczkach lub skrzyniach, albo w powszeczności co takiego zostawione będzie, przez coby przechodzący uszczérbek iaki odnieść mogli; właściciel od dzieiesięciu do pięciudzieśiąt Reńskich, albo arefztem od trzech do czternaśtu dni ukarany; za wielokrotném powtórzeniem, kara pieniężna podwoiona, arefzt zaś pośtem, lub scisleyszém zamknięciem zaofstrzony byđź powinien.

Kara na za-
stawienie
dróg nocną
porą woza-
mi, becz-
kami, i t.d

§. 175.

Co się tyczy wozów, które do po- dróżnych należą, albo bryk od których konie w gospodzie są postawione, kara zawsze na gospodarza sądzona będzie.

Kiedy na
gospoda-
rza ma-
bydź posta-
nowiona.

§. 176.

Ieżeliby zaś w czasie stawiania iakiey budowy, expedycyi wielkiey towarów, pod czas iarmarku, albo dla innych szcze- gulnieyszych okoliczności potrzeba zachod- dziła, materiały budownicze, towary, albo wozy przez noc na drogach lub miejscach publicznych zostawić; na ten

Jak się za-
chować,
kiedy po-
trzeba za-
chodzi,
aby tako-
we rzeczy
przez noc
na ulicy
zostały.

czas

czas każdego razu to zwierchności dź-
nieść, i przytem znaki dla przestrogi o ie-
dney lub dwóch latarniach wystawić (na-
leży, pod karą na zaniedbanie iednego
lub drugiego §. 174. postanowioną,

§. 177.

Karą gdy- Gdyby kto w przypadku poprzedza-
by to ko- iących trzech paragrafów uszczerbek iaki
mu szkode iłotnie już poniósł; winę ponoszący w
sprawio. miarę szkody nastąpioney na tę karę ska-
zany bydź powinien, iaka §. 89. na cięż-
kie przestępstwa policyjne przeciw bez-
pieczeństwu życia, w powszechności iest
postanowiona.

§. 178.

Kara na Kto przy drogach, przed oknami, na
zrzucanie facyatach, albo gdziekolwiek w swoim
z okien, i pomieszkaniu co postawi, lub wywiesi,
t. d. albo nie ubezpieczywszy to dostatecznie od
na zanied- spadnienia; albo kto z okien, z facyat,
bane umo- lub z góry co zrzuca, przez co przecho-
cowanie dzący uszkodzeni bydź mogą; ten od pię-
rzeczy ciu do dwudziestu pięciu Reńskich, albo
tamże po- arefztem od trzech dni do tygodnia uka-
stawionych ranym bydź ma, Za lekkim ranieniem
albo wy- przez spadnienie nastąpioném, kara pie-
wieszo- niężna będzie podwoioną, i arefzt postem
nych. lub chłostą zaoftrzony. Ieżeliby zaś zra-
mienie było ciężkie, albo wcale kto za-
bi!

bitym został; kara podług wymiaru okoliczności będzie taka zaślądzona, jaka iest na podobny przypadek §. 135. postanowiona.

§. 179.

Prędkie i nieostrożne wozem lub na koniu iezdzenie po miastach i innych mocno zamieszkałych, albo licznie uczęszczanych okolicach, kiedy właściciel powozu iest przytomnym, i woźnicy prędkiego iechania nie zakazuje, albo kiedy sam sposobem wzmiankowanym prędko powozi się, albo na koniu iedzie; od dwudziestu pięciu, do sta Reńskich ukarane byđź ma.

Kara na prędkie i nieostrożne iedzenie — przeciw właścicielowi powozu.

§. 180.

Iezeli właściciel powozu albo nie iest przytomny, albo chociażby był przytomny, iednakże woznica przeciwko danemu sobie zakazowi prędkoby iechał; niemniej kiedy masztalierz, albo człowiek służący do koni, w okolicy mocno uczęszczanej, sam prędko na koniu iedzie lub powozi się; woźnica lub człowiek służący do koni, czternaśtu dniowym arefztem ukaranym byđź ma. Za powtórzonym przypadkiem, kara będzie podwojona.

Na woźnicę lub masztalierza.

§. 181.

Ni szakra, który iakiemu parobkowi, co Policyi przedstawiony, i przez nią za zdanego uznany nie był, powozić do-
zwala po-
wozić
człowieko-
wi w poli-
cyi niepre-
zentowa-
nemu

Fiaker, który iakiemu parobkowi, co Policyi przedstawiony, i przez nią za zdanego uznany nie był, powozić dopuści; od dwudziestu pięciu do pięciu dzieśnat Reńskich, ukarany być ma; zostając jeszcze osobno za wszelką szkodę w odpowiedzi, która przez takowego parobka uczyniona będzie.

§. 182.

Na Woźnicę lub pa-
robka zo-
stawiającego
go w cła-
konię bez
dozoru na
dworze.

Woźnica albo parobek, który zaprzężone powozy, albo konie bez zaprzęgu wolno i bez dozoru zostawi na dworze, które za wyrwanem się, lub w iakikolwiek bądź sposób szkoda sprawić mogą; za pierwszym razem chociażby żadna szkoda nie wynikła, kiymi dzieśnięciu; za powtórzonym zaś przypadkiem, albo gdyby istota szkoda nastąpiła, arefztem iednomiesięcznym przez pest i chłopię zaofirzonym, ukarany będzie.

§. 183.

Oznacze-
nie czyn-
ności i
prze-
stępstw
przeciw
bezpie-
czeństwu
ciała wpo-

Przestępstwa, któremi bezpieczeństwo ciała naruszone być może, nie mogą w powszechności wszystkie być wyliczone Publiczna pieczęłowitość widzi się być zatym pobudzoną, ustanowić w powszechności, iż wszystkie czynności i przestępstwa, których niebezpieczeństwo

stwo lub szkodliwość co do ciała przez wzięchno-
 każdego łatwo przewidziana być może, ści.
 za ciężkie przestępstwa policyjne uważa- Kara.
 ne, a mianowicie za nastąpionym istotnie
 przypadkiem, podług okoliczności i osób,
 karą pieniężną od pięciu do pięciuset
 Rcnskich, albo aresztem od trzech dni,
 do trzech miesięcy ukarane być po-
 powinny.

Rozdział iedynasty

ciężkich przestępstwach policyj- nych przeciw bezpieczeń- stwu własności.

§. 184.

Szkoda wielka a częstokroć niezliczona, iaka z pożarów wynika, w skazanie potrze-
bę ażeby zaniedbanie przepisów wszel-
kich w celu odwrócenia pożarów wyda-
nych, za ciężkie przestępstwa policyjne
uważane i karane było.

Przepisy
w celu za-
pobieżenia
niebale-
stwu w od-
wrocenia
niebezpie-
czeństwa
ognia

§. 185.

Budowniczy, mularz, lub cieśla, który-
by w czasie stawiania iakiey budowy al-
bo odniam przedsięwziętych, co takowe-
go spoządził, coby przepisem względem
gaszenia ognia, w celu odwrócenia
niebezpieczeństwa pożarów było zakaza-
no, oprócz tego iż takowy majster obo-
wiązany jest to, co tenże przeciw prze-
pi-

Przeciwko
budowni-
czym, mu-
larzom
lub cie-
ślom, prze-
pisów
względem
porządku
gaszenia
ognia nie-

pisowi sporządził własnym kosztem re- zachowu-
zebrać, i podług przepisu postawić, za iacym.
pierwszym razem karą pieniężną od dwu-
dzieściu pięciu do dwóchset Reńskich uka-
rany być powinien.

§. 186.

Gdyby się zaś takowy majster po- Kara na
wrotnego wykroczenia dopuścił; karą pie- powtórne
niężną w dwóynafób ukarany; a za trze- wykrocze-
cim razem dalsze stawianie budowy one- me.
muż zakazane będzie.

§. 187.

Polerownik czyli dozorca iakiey bu- Przeciw
dowli, przy którejby co przeciw przepi- polerownik
sowi względem gaszenia ognia zakładać kowi, czyli
się miało, nie powinien się dać używać dozorczy
do budowli przeciwney przepisóm, pod iakiey
karą aresztu dwóch tygodni. budowy.

§. 188.

Garncarz, blacharz, i ślusarz, lub Przeciw
ktokolwiek inny, który piece robi, tym, któ-
jeżeli piec postawi przeciw przepisowi rzy się ro-
porządku gaszenia ognia, albo rułę za- bieniem
ciągnie; od pięciu do dwudzieści pięciu lub sta-
reńskich ukarany być ma; za powtó- wianiem
rzonym przypadkiem kara podwojona pieców
będzie. Za trzecim razem przestępca trudnią.
rzemiosło utraci.

§. 189.

§. 189.

Czeladnicy
niezabez-
pieczone
piece od
ognia sta-
wiający.

Czeladnik który nakaz odbierze, ażeby piec od ognia niezabezpieczony postawił, albo rurę niebezpieczną zaciągnął, nie powinien się dać użyć do takowej roboty, pod karą aresztu od trzech dni do dwóch tygodni.

§. 190.

Przeciw
każdemu,
kto bez
poprzedni-
czego opa-
trzenia w
celu zabez-
pieczenia
się od o-
gnia i bez
użycia bu-
downicze-
go, odmia-
nę iaką
czyni.

Kiedy kto bez budowniczego, iżby pod dachem zakłada, lub inną iaką budowę stawia, albo kiedy kto koło komi-
nów, palarni, ognisk, lub pieców iako-
wą odmianę sam przez się czyni, wzglę-
dem której w przód rewizya co do za-
bezpieczenia od ognia uczyniona być
powinna, ten dwudziestą pięć do dwóch
set reńskich ukarany być ma; a ieśliby
co od ognia niezabezpieczonego istotnie
iuz postawił, to natychmiast zrzucić, i
w sposobie bezpiecznym od ognia urzą-
dzić powinien.

§. 191.

Kara na
czeladz
mularską i
cieślińską,
ktora się
do tego da
użyć.

Czeladnik kunsztu mularskiego lub
ciefelskiego który się da użyć do tako-
wej odmiany; aresztem dwutygodnio-
wym ukarany, i takowy areszt, ieżeli iuz
raz był ukaranym, poštěm lub chłostí
zaostrzony być ma.

§. 191.

§. 192.

Kominiarz, który w kominie iakim, piecu, ognisku, lub palarni co niebezpiecznego względem ognia odkryje, jest obowiązany o tem natychmiast swemu mayltrowi, albo gdzieby maysterstw nie było, zwierzchności donieść. Jeżeli czeladnik za powtórny chędożeniem, rzecz w tym stanie zażalenie, w którym się pierwej znajdował, doniesienie wprost do zwierzchności uczynić ma; kara na zaniedbanie doniesienia w obydwóch razach, jest arest tygodniowy.

Przeciw kominiarzom za-
bezpiecze-
nie od
ognia po-
strzegają-
cym, a do-
niesienie o
tem uczy-
nie zanied-
bującym.

§. 193.

Mayster kominiarski który na uczynienie sobie od czeladnika doniesienie, oglądania naocznego nie uczyni, albo który znalazłszy istotnie od ognia niebezpieczeństwo, o tem właścicielowi albo rządcy domu nie oznajmi, a gdyby ten za radzenia nie uczynił, dalsze doniesienie o tem zwierzchności uczynić zaniedba; od pięciu do pięćdziesiąt Reńskich ukarany być powinien.

Przeciw maystrom kominiarskim na uczynione od ich czeladzi doniesienie niezważającym.

§. 194.

Tey samey karze podpada także ten mayster kominiarski, który podług obowiązku swej profesyi, regularnego od czasu do czasu w swej okolicy chędożenia

Kiedy re-
gularnego
chędożenia
dozierać
zaniedbu-
ją.

nia kominów dozierać zaniedba. lub dozierać nie każe.

§. 195.

Handel
prochem.

Kupcy lub kramarze prochem handlu-
iący, którzy w swych sklepach, alboteż,
w swym domu większy zapas tegoż trzy-
mają nad ten, iaki iest przepisem wzglę-
dem gaszenia ognia dozwolony. albo któ-
rzy zapas dozwolony stośownie do prze-
pisu nie chowają; za pierwszą razą utratą
nadto znalezioneo, albo nie przynależy-
cie schowanego zapasu, i karą pieniężną
dwudziestu pięciu Renskich; za drugą ra-
zą oprócz utraty powyżzey, podwóyną
karą pieniężną; za trzeciem dostrzeże-
niem, arefztem iednomieściecznym, i utra-
tą handlu prochowego ukarani bydź po-
winni.

§ 196.

Profesye
Zaopat ma-
teryałow
łatwo się
zaiac mo-
gących

Profesye te, które zapasy materya-
łow iakiegokolwiek gatunku łatwo zaiąć
się mogących miewają, i oneż na stry-
chach, albo po innych mieyscach niebez-
piecznych, murem lub przedziałem przy-
zwoitom niezawarowanych przechowują,
podług g tunku towarów, i zapasu il-ści,
od dwudziestu pięciu do pięciuset Ren-
skich ukarane bydź mają.

§. 197.

§. 197.

Gdzie na zapasy siana, słomy, lub Siano, słomę, lub
drew do palenia właściwie przeznaczone drzewo do
sklepy, albo schowania znajdują się; ten, palenia
który ie w innych miejscach składa, ka- mające
rze §. 196. postanowionej, podpada.

§. 198.

Słudzy do palenia przeznaczeni, któ- Słudzy w
rzy drzewo dla wyfuzzenia w czelusiach piecach
sobie przygotowują, areztem trzechdmio- palący
wym, w przypadku zaś powtórzenia, are-
sztem chłostą zaofszronym ukarani bydź
powinni.

§. 199.

Parobek, stangret, tudzież służący Chodzenie
do koni lub innego bydła, dziewczka, albo z gołem
ktokolwiek inny, który w stodole, staj- swiatłem,
ni, komorach, gdzie się drwa, węgle, po miej-
słoma, albo siano składa, z gołem swia- scach ta-
tłem dostrzeżony będzie; areztem iedno- two zaiac
tygodniowym, w przypadku powtórze- się mogą-
nia postem i chłostą zaofszronym, ukara- cych.
nym bydź ma.

§. 200.

Równym sposobem chłopcy u may- Na toż sa-
strów, i czeladnicy u kupców i profesyo- mo wykro-
nistów ukarani bydź mają, którzy w ma- czenie
gazynie lub składzie materyałów do za przez
pa- chłopców
będących

u' rzy-
sfrów, lub
czciałni-
kow.

ienia łatwych, co z gołem światłem ro-
bią, lub przenoszą.

§. 201.

Przeciw
czeladź
trzymają-
cym lub
profesyo-
nistom,
którzy la-
tarni po-
trzebnych
nie spra-
wili.

Jeżeli się z inkwizycyi okaże, iż cze-
ladź trzymający, lub profesyoniści latar-
ni potrzebnych nie sprawili; mają być
od pięciu do pięciudzieściąt Reńskich
ukarani; a gdyby sam czeladź trzymają-
cy, kupiec, lub profesjonista w razie §.§.
199 i 200 oznaczonym, dostrzeżony był;
na karę od dwudziestu pięciu do pięciu
set reńskich skazany być ma.

§. 202.

Przeciw
paleniu
lulki w
miejscach
od ognia
niebezpie-
cznych.

Kto w stajni lub sklepie na siano
lub słomę przeznaczonym, albo w stodo-
le tiału pali; ma być natychmiast przy-
aresztowanym, i areztem jednotygodnio-
wym chłostą zastrzonym, ukaranym.

§. 203.

Przeciw
zaniedba-
niu na o-
twartem
polu rozło-
żonego o-
gnia w bli-
żkości sto-
doł, sto-
gów i t. d.

Kto w bliskości stodoły, stogu siana,
lub zboża, (albo w bliskości pola, na któ-
rym zboże jeszcze na pniu stoi, albo choć
zżęte jest, ale jeszcze nie^y żwieszione, o-
gien rozłoży, albo w lesie ogień rozło-
żony zaniedba, i tenże nie zagasiwszy zu-
pełnie, porzuci; za każdą razą areztem,

i publiczną gromadzką robotą przez jeden tydzień; podług okoliczności niebezpieczeństwa, także z przydaną do niego chłostą, ukarany być powinien.

§. 204.

Kiedy kto z pochodniami podróż odbywa, lub iedzie, powinny też przed mostami drewnianemi, i nie dojeżdżając do wsi i lasów, pod karą pięciuset Reńskich, być zgaszone: oczem Pocztmaystrówie iadących pocztą obcych, przy odmienianiu teyże ofirzedz będą powinni.

Przeciw iedzemu z pochodniami przez lasy, wsie, i t. d.

§. 205.

Posylionowie lub landkuczery są obowiązani podróżnym których wiozą, to ieszcze raz, iak tylko nie daleko takowych mieysc przybędą, przypomnieć, i pod karą areztu tygodniowego, zaofirzonego publiczną gromadzką robotą i chłostą, z mieysca nie prędzey ruszyć, aż póki pochodnia zgaszona nie będzie.

Obowiązek przy tem posylionow i landkuczerów,

§. 206.

Jeżeliby podróżny posyliona, albo woźnicę groźbą lub gwałtem do iechania przymusił; ma posylion lub woźnica w naybliższem mieyscu, gdzie dostateczną pomoc znaleźć spodziewa się, zdarzenie opowiedzieć: po czem Zwiorzchność z podróżnego summaryczny protokół inkwi-

Ciąg dalszy.

kwizycyi wyprowadzić, i na nieznajomych podróżyach zabezpieczenie kary wymodzą, i jednakże potem w dalszych ich podróżyach przeszkody czynić nie będzie, lecz o całym zdarzeniu Urzędowi cyrkularnemu natychmiast donieść powinna.

§. 207.

Prawo dla Równym sposobem osada każda ma
każdey osady, przez prawo, każdego bez wyjątku, który z
którą się zapaloną pochodnią przyjeżdża, przytrzy-
mać, i Zwierzchności natychmiast do-
nieść, która podług przepisu poprzedza-
jącego §. 206. z nim sobie postąpić jest
obowiązana.

§ 208.

Kara na Kto wybuchniony pożar ukryć usłu-
ukrywanie ie, albo kto, gdy takowy u niego wszczął
wszczynają- się, o nim donieść zaniedba; podług
jącego się różności miejsca, oraz większego lub
pożaru. mniejszego niebezpieczeństwa z ukrycia
takowego wynikającego, karą pieniężną
od dziesięciu do stu reńskich ukarany
bydź ma,

§. 209.

Powstanie Oprócz przypadków w poprzedzają-
nie usta- cych §§ w szczególności wyliczonych,
nowienie kary na ta- ogólnie także wszystkie inne czynności
kowe i opuszczenia, z których łatwo niebez-
czynności, pieczeństwo ognia przewidzieć można,
z których
ia-

jako to : przy gołem świetle len lub ko- niebezpie-
nople międlic, w bliskości domów i sto- czeństwa
dół firzelać, lub faierwerki zapalać, i t. p. ognia oba-
podług tey miary ukarane będą, ile wiać się
się do wymienionych zwyż przypadków potrzeba.
bardziej lub mniej zbliżają.

§ 210.

Wszelkie kradzieże, które podług Kradzieże
szczegółów §§ 152. do 156. w pierwszej gatunku
części obiętych, nie' są tak usposobione- mnieysze-
mi, ażeby ie karać jako zbrodnie; będą go.
aresztem prostym lub scisłym, od tygo-
dnia do trzech miesięcy ukarane; a po-
dług okoliczności, tenże areszt robotą
ciężką, postem lub chłostą zaosfrzony
bydź powinien.

§. 211.

Równa kara ma mieysce także co Przenie-
do przeniewierzen, i oszuftw, ieżeli wierzenia
pierwsze podług §. 161. i 163., drugie się po-
przez okoliczności w §§. 178. 179. i 180. mnieysze i
Części" pierwszej, wyliczone, nie stają ofszuftwa.
się istotnemi zbrodniami.

§. 212.

Długość kary i oneyże zaosfrzenie Wymiar
podług wielkości kwoty, okazującego się długości
z czynności podstępny, złości, niebezpie- kary i za-
czeństwa, i przez to zawiedzionego zau- osfrzenie
fania, postanowiona bydź powinna. oneyże w
takowych
przestęp-
stwach.

§. 113.

§. 213.

Zaborcy
między
krewnymi.

Zaborcy między małżonkami, rodzicami, dziećmi lub rodzeństwem, iak długo żyją w gospodarstwie wspólnem, mogą tylko gdyby głowa rodziny o to uprzątała, z przyśtołowaniem do §. 210. byź ukarane.

§. 214.

Uczestnictwo takowych wykroczeń.

Uczestnictwo kradzieży i przeniewierzeń, iest ciężkiem przestępstwem policynym, iezeli się podług §. 165. i 166. Części pierwszej, zbrodnią nie stało.

§. 215.

Kara na uczestnictwo.

Kara na uczestnictwo będzie w powszechności podług §. 210 postanowiona; w szczególności zaś na karę osłabioną tych osądzić należy, którzy nieletnich, albo osoby na rozumie osłabione, do całkowego wykroczenia uwiodą.

§. 216.

Kiedy prześlatają byź przestępcami policyjnymi.

Kradzieże wytknięte i przeniewierzenia, tudzież uczestnictwo onychże prześlatają byź ciężkimi przestępstwami policyjnymi, kiedy przed doniesieniem do Sądu, dobrowolne oddanie, albo wynadgrozienie nastąpiło.

§. 217.

Slusarze i t. p. którzy wytry-

Slusarze i inni w ogniu robiący, którzy wytrychy, lub klucze główne dla

otwó

osób nieznaiomych; albo którzy klucze chy robią, podług formy podeyrzaney, lub podług ^{zami od-} szczególnych wycisków sporządzają; albo ^{mykają,} ^{i t. d.} którzy bez użycia ostrożności i przyzwolonego wywiedzenia się, ludziom nieznanym klucze dorabiają, albo zamki otwierają; tudzież slufarze którzy swoich wytrychów przynależycie nie chowają, albo one na niepewne ręce powierzają; za pierwszą razą karą pieniężną od dwudziestu pięciu reńskich, do pięciudzięciąt ukarani; za powtórzonem wykroczeniem kara powtórzona; trzecie zaś wykroczenie utratą rzemiosła ukarane być powinno.

Kara.

§. 218.

Kiedy sługa, albo czeladnik iakiego rzemiosła, bez wiadomości swego Pana albo Maystra, stanie się iednego z powyżey wzmiankowanych wykroczeń winnym; tenże arefztem ścisłym przez ieden tydzień ukarany będzie. Za drugim razem arefzt postem lub chłostą zaofizony; a karze podpadający, po dopeźnieniu onevże, jeżeli jest cudzoziemcem, z wszystkich dziedzicznych krajów wygnany być powinien.

Sładzy, albo czeladnicy iakiego rzemiosła, którzy się bez wiadomości swoich panow takowego wykroczenia winni mi stają.

§. 219.

§. 219.

Kara na
tandecia-
rzy i do-
mokraż-
cow, kto-
rzy od nie-
letnich
kupują

Tandeciarze, domokrażcy, lub któ-
kolwiek bądź inny, który z rzeczy już
używanych, noszonych, albo starych,
sposobu zarobkowego lub handlu pil-
nuie, jeżeli od dzieci miedorostłych co
kupują, lub zamieniają, podług oko-
liczności swej osoby i rzeczy, od pięciu
do pięciudziesiąt reńskich w pieniądzu, ^h,
albo chłostą cielesną ukarani być mają.

§ 220

Kara za
częstszym
dostrzeże-
niem.

Za powtórzeniem przypadków, ka-
ra pieniężna podwojona, albo pojedyncza
pieniężna kara, areśtem jednego tygo-
dnia przez post i chłostę cielesną zao-
strzona będzie. Jeżeli się z częścicy po-
wtarzanego przestępstwą pokazuje, iż za-
dna poprawa nie nastąpiła; przestępcy
tacy, którzy prawo mieyskiego rzemio-
stwa lub pozwolenie Zwierzchności mają,
toż posiadają; bez szczegulnie tego zaś
pozwolenia handlem bawiący się zimko-
wie, na czas nieoznaczony z mieysca, cu-
dzoziemcy zaś na zawsze z krajów dzie-
dzicznych wygnani być mają

§. 221.

Handlujący
kleynota-
mi i ga-
lanterją

Handlujący kleynotami. czyli tak
zwaną galanterją, tudzież złoto i srebro
wyłabiający, którym kleynoty, złote
albo

albo srebrne towary, przez kogo takiego ^{tudzież} będą na sprzedaż przyniesione, który, ^{złoto i sre-} wnosząc z okoliczności, właścicielem ^{bro wyra-} onychże bydź nie może, albo że od wła- ^{biający.} sciciela nie jest z niemi wysłany; są obo-
wiązani, rzecz i sprzedawcę przytrzymać,
a gdyby się ten dostatecznie wywieść nie
był w stanie, onegoż natychmiast przy-
aresztować każą. Niedopełnienie tego Kara.
przepisu, od dwudzieści pięciu do stu
reńskich ukarane będzie.

§. 222.

Gdyby towaru iakiego takim sposo- Kara gdy-
bem zakazanego i podeyżrzanego nabyli; by towaru
kupujący podług różnicy wartości towa- podeyżrza-
ru, karą od pięciudzieści do pięciu let nego naby-
reńskich ukarany bydź ma. li.

§. 223.

Także złoto i srebro wyrabiający, Przepis
do których topione złoto lub srebro nie względem
będące podług przepisu imieniem innego topionego
mieyskiego teyże professyi rzemieślnika złota lub
naznaczone, ra sprzedaż przyniesione bę- srebra.
dzie; są obowiązani sprzedawcę przytrzy-
mać, i przyaresztować kazać. Gdyby to
uczynić zaniedbali, i takowe nienazna-
czone złoto lub srebro nabyli, kara w
poprzedzającym paragrafie postanowiona,
na to przestępstwo mieysce mieć ma.

§. 224.

Obowiązek podeyrzanego sprzedawcę przytrzymać. Nie tylko sami handlarze i profesyoniści, ale nawet każdy inny, któremu rzeczy na sprzedaż, albo na zastaw będą ofiarowane takie, które podług swej własności, przeciw zbywającemu podeyrzenie, iż są skradzione, sprawia; jest obowiązany tegoż ile możliwości przytrzymać, i jeżeliby się nie wywiódł, przyaresztować kazać. Kto obowiązku tego dopełnić z własney winy zaniedba, podług §. 221. ukarany być powinien.

§. 225.

Kara na kupującego towary podeyrzaną. Podług tegoż samego wymiaru podpada każdy karze w §. 222. postanowionej, który rzecz sposobem powyższym podeyrzaną kupi, albo takową w zastaw biorąc, pożycza.

§. 226.

Kara na oszustwo w mierze i wadze. Ponieważ na każde przestępstwo przeciw ustanowionej cenie rzeczy przez niezachowanie sprawiedliwej miary, wagi, lub własności, kara znaydującemi się w tej mierze osobnemi przepisami ustanowiona jest; zaczęm, trzecie wykreślenie, które dowodem jest bezskuteczności poprzedzającego ukarania, iako ciężkie przestępstwo policyjne, utratą sposobu zarobkowego ukarane być ma.

§. 227.

§. 227. *

Zmówienie się wielu lub wszystkich profesjonalistów iakiego rzemiosła, w tym zamiarze, aby cenę iakiego towaru lub roboty z uszczerbkiem publiczności podwyższyć, lub na własną swą korzyść cenę zniżyć, albo niełostatek sprawić; iako ciężkie przestępstwo policyne podług miary uczestnictwa ukarane będzie.

Zmówienie się profesjonalistów na szkodę publiczności.

§. 228.

Dowodzcy takowego zmówienia się podług większej lub mniejszej ważności rzeczy, arestem ściślym od iednego do trzech miesięcy; a jeżeli przełożeni iakiey profesyi byłiby sami dowodzcami, jeszcze oprócz tego złożeniem z urzędu przełożonych, ukarani, i za niezdatnych nadal do sprawowania ónegoż, uznani bydź mają. Kara innych współwinnych kolejno, iest arest zaokrążony ściśleyszem zanknięciem i posiem od trzech dni do miesiąca, w miarę, im większe przyczynienie się każdego z nich obwinia.

Kara na dowodzców.

jeżeli są przełożonymi.

Kara innych współwinnych.

§. 229.

Co do zmów czeladników rzemieślniczych wspólnem wzbijaniem się od roboty, lub innemi szkodkami większą płacę dzienną lub tygodniową, albo inne warunki na swych maystrach wymu-

Zmowy czeladzi rzemieślniczych.

się chcących; herztowie arelztem, po-
stem i chłostą zaostrzonym, od trzech dni
do tygodnia ukarani; i ile są rodakami
lub cudzoziemcami, z prowincyi, lub ze
wszystkich dziedzicznych krajów wygna-
ni bydź powinni.

§. 230.

Kara na
professyo-
nistów za-
pasy ży-
wności u-
krywiają-
cych, albo
one wydać
wzbrania-
jących się.

Kiedy professyoniści, towary należą-
ce do potrzeb codziennego utrzymania
życia, na publiczną sprzedaż wystawiają-
cy, zapas swój ukryją, albo komukol-
wiek coś z niego kupić chcącemu toż wy-
dać wzbraniają się; w miarę nieuchron-
niejszey tegoż towaru potrzeby, karą
pieniężną od dziesięciu do pięciudzieśiat
reńskich ukarani bydź mają; za drugim
razem karę podwoić należy; trzecie wy-
kroczenie ściągnie na siebie utratę pro-
fessyi.

§. 231.

Kara kiedy
przez to
zamieszka-
nie nastą-
piło.

Gdyby przypadki w §§. 226. 227.
229. i 230. wyrażone, publicznego zamie-
szkania stały się przyczyną; na ten czas
kara na dwa pierwsze przypadki wyzna-
czona, z prostego na scisły areszt zamie-
niona; w przypadku zaś §. 230. utrata
professyi zaraz za pierwszą razą postano-
wiona bydź powinna.

§. 232.

§. 232.

Jeżeli ukrywanie lub wzbranianie się w §. 230. wyrażone nastąpiło w czasie istotnego zamieszania publicznego; winę ponoszący, oprócz utraty profesyi, sześciomiesięcznym aresztem ściśłym ukarany być powinien; chyba iżby przy tem dowiedziony był zamiar zwiększenia publicznego zamieszania, w którym razie przypadek takowy ciężkiem przestępstwem policyjnem być przestaie, i jako zbrodnia podług §. 64. Części pierwszej uważany być ma.

Kiedy ukrywanie lub wzbranianie się w czasie istotnego zamieszania nastąpi.

§. 233.

Wszelkie lichwiarskie układy za ciężkie przestępstwa policyjne przeciw bezpieczeństwu własności uważane będą. Że zaś lichwa rozmaita na siebie przybiera postać, i końcem zastronienia i ukrycia oncyże, tak wielorakie podstępny bywaia używane, iż inkwizycyą czynią zawikłaną, i koniecznie ją przedłużają; zatem, postępowanie naprzeciw takowemu przestępstwu, jest, podług wypadłego w tej mierze uniwersału, zwierzchności osobney zostawione.

Układy lichwiarskie.

Rozdział dwunasty

o

Ciężkich przestępstwach policyj- nych naprzeciw bezpieczeń- stwu honoru.

§. 234.

Przypadki
uraz hono-
ru.

Kara.

Ciężkie przestępstwa policyjne przeciw bezpieczeństwu honoru, zowią się urazy honoru. Przypadki uraz honoru są: a) Kiedy dobie czyie imię, niegruntowném obwinieniem o iaką zbrodnią zostanie zaczepione, obwinienie to jednakże tak daleko posunięte nie było, aby podług §. 188. Części pierwszej, potrzebnych do zbrodni potwarzy nabyło własności. Jeżeli dla obwinionego skutki przez to szkodliwe nie wynikły; kara na obrażającego jest, w stosunku do zbrodni komużadaney, areszt od iednego do trzech miesięcy. Gdyby zaś obwiniony uszczerbek iaki poniósł; obraziciel scisłym are-

aresztem od jednego do trzech miesięcy ukarany być ma.

§. 235.

b.) Kto przeciw komu zmysłonemi okolicznościami pozór prawdy mającemi, winę jakiego ciężkiego przestępstwa policyjnego rozniesie. Kara za to, jest podług miary obwinienia, areszt od trzech dni do miesiąca, jeżeli rząd dla obwinionego zarządzeń ułeczerek nie wyniknął; gdyby zaś takowy nastąpił, obraziciel aresztem od jednego do trzech miesięcy zastrzonym przez scislejsze zamknięcie i post, ukarany być powinien.

Ciąg dalszy.

§. 236.

c.) Niemniej, kiedy kto o jaką czynność fałszywie będzie obwiniony, która gdyby się prawdziwą być okazała, upoważnienie w obywatelstwie obwinionego zmniejszyć, a zatem do dalszej promocyi, do jego zatrudnienia i sposobu zarobkowego, szkodliwy wpływ miećby mogła; kara na to jest, mając wzgląd znowu na szkodliwy rząd istotnie skutek, areszt od jednego do trzech miesięcy, który także podług okoliczności zastrzony być może.

Ciąg dalszy.

§. 237.

§. 237.

Pafzkwile. d) Kiedy kto przez pafzkwile, albo
Kara. wyobrażenia iakiegokolwiek bądź gatunku, iuż po imieniu, iuż przez inne do niego iawnie, lub w szczególności przytłofowane poznaiki, na publiczne pośmiewisko wyftawiony będzie. Za karę iest arefzt od iednego do trzech mieficy.

§. 238.

Kto podpada karze. Karze uftanowionej na wfzyfkie do-
 tąt wzmiankowane urazy honoru, podpada nie tylko fam pierwszy autor, ale też každy który obwinienie, albo powtarzające wyobrazenie dalej rozszerzyć, i do więkfszej onegoż pogłofki przytłżyć fię uftłował.

§. 239.

Okoliczności obciążające przy urazach honoru. Ieżeli przy takowém wykroczeniu ofobne iefzcze między obrażającym a obrażonym ftofunki ufzanowania, albo też blifkiego pokrewieństwa zachodzą; więc okoliczność takowa za obciążającą poczytana, i z powodu teyże, kara fciftego arefztu od iednego do trzech mieficy zaftadzona będzie.

§. 240.

Dalfzy ciąg. Równie ftofunek, w iakim zoftaie przełożony względem fwego podległego, przeftępftwo to czyni cięższem: i przeło-

żony, który przy podaney sobie z urzędu, swego sposobności, fałszywe na przeciw swemu podległemu obwinienia zanosi, przez któreby tenże w swojej dalszey promocyi przeszkody doznawał, albo z dobrego mniemania o pełnieniu swego obowiązku tracił; jest do odwołania obowiązany, sposób zaś iego dalszego ukarania wprosił przełożoney nad nim osobie jest zostawiony.

§. 241.

Kto kogo na ulicy, albo na iakiém publiczném miejscu obelżywem nazwiskiem przeżywa, pobicie, albo głośno aby był słyżzaném, pobiciem grozi; ten, jeżeli zhańbiony tego domagać się będzie, w miarę i podług okoliczności swego obeyścia się, arefztem prostym lub scisłym od trzech dni do miesiąca ukarany bydź powinien; iednakże zawfze surowszą karę w tedy zasądzić należy, kiedy uraza na takowém miejscu nastąpiła, w którém szeregulnieysze zachowanie przyśtoyności przepisane jest, albo kiedy obeyście się umyślne upodlenie iakiey klasy oznacza.

Obelgi i pobicia na ulicy i po miejscach publicznych.

Kara.

§. 242.

Kto komu karę prawem postanowioną i odbytą lub odpuszczoną albo, temu, któ-

Wyrzucanie kary

poniesio-
ney, albo
darowa-
ney.

który po uczynieniu sądowej inkwizycyi, niebędąc przekonany, lub niewinnym zostając, wolnym od kary uznany jest, iak długo się takowy poczwie zachowuje, w zamiarze onegoż zelżenia, wyrzuca; ten podług stanu osoby areštem iednotygodniowym, albo dwudziestu pieciu pługami ukarany byđ ma.

§. 243.

Wydanie
przez ieka-
rzow, chy-
rurgow, i
t. d. taie-
mnic ošob
przez nich
leczonych,

Lekarz, akufzer, albo baba dzieci odbierająca, ktora tajemnice osoby leczenia ich powierzoney, komu innemu oprócz zwierzchności urzędownie o to pytającej się, odkryie; pierwszą razą zabronieniem praktykowania swey sztuki na trzy miesiące; drugą razą na rok; trzecią razą zabronieniem praktykowania na zawsze, ukarana byđ ma,

Kara.

§. 244.

Kara tegoż
samo-
go
wykrocze-
nia na a-
ptekarów
i prowizo-
rów.

Kiedy aptekarz z recept do niego przychodzących złe czyniąc użycie, tajemnice chorego komu odkryie, jeżeli ten złe jest właścicielem albo prowizorem, za każdą razą piędziesiąt reńskimi; czeladnik zaś areštem, który podług okoliczności, pościem lub scisleyszym zamknięciem zaosirzony byđ może, ukarany byđ powinien.

Rozdział trzynasty

o

ciężkich przestępstwach policyj-
nych przeciw obyczajności
publiczney.

§. 245.

Pieczelowitość prawodawstwa wzamian-
ize swoim, pod nazwiskiem publiczney
obyczajności nie tylko te czynności rozu-
miec, które same z siebie zdolne są pu-
bliczne zgorzienie i wstępnę wzbudzić, lecz
podciąga także te czynności, które po-
dług własności swej do rozszerzenia zę-
plucia obyczajów przyczyniają się, nie-
mniej te, z którymi nieporządek i rozpę-
sta jako skutki zwyczajne połączone są.
Podług takowego oznaczenia, iaką cięż-
kie przestępstwa policyjne przeciw oby-
czajności publiczney, w przypadkach tu
wyrażonych karane będą: a.) nierząd,
zdractwo, c.) gry zakazane, d.) pijan-
stwo.

Ciężkie
prze-
stęp-
stwa p
li-
cymie prze-
ciw oby-
czajności
publiczney

§. 246.

§. 246.

Nierząd
między
krewnymi.

Nierząd między bracią i siostrami rodzonymi albo przyrodniemi, nierząd z małżonkiem rodziców, między dziećmi lub rodzeństwem, iako ciężkie przestępstwo policyjne aresztem iednomiesięcznym do trzech miesięcy, który podług zachodzących okoliczności, pościem, scisleyszém zamknięciem, i chłostą zaostrzony być może, ukarany być powinien. Ci, którzy przez inkwizycyą za uwodzących będą uznani, na ściśły areszt od iednego do trzech miesięcy skazani zostaną. Po karze dopełnionej, urząd ma uczynić rozporządzenie, iżby społeczeństwo między winnymi przez ich rozłączenie uchylone było.

§. 247.

Cudzołoz-
two.

W stanie małżeńskim zostająca osoba cudzołoztwo popełniająca, tudzież i osoba wolnego stanu, z którą cudzołoztwo dopełnione będzie; aresztem od iednego miesiąca do miesięcy sześciu; niewiasta zaś za cudzołoztwo surowiej na ten czas karana być powinna, jeżeliby z przyczyny dopełnionego cudzołoztwa, o płód, który na świat ma być wydany, czyli ten z prawego łoża jest, lub nie? wątpliwość zachodziła.

§. 248.

§. 248.

Cudzołóstwa iednakże, wyiawwszy Kiedy in-
 przypadek poniżey §. 255. wyrażony, z kwizycya o
 urzędu dochodzić nie należy, lecz tylko ci dzułoż-
 na żądanie skrzywdzoney sirony docho- two ma
 dzone i ukarane bydź powinno. Lecz i mieysce.
 sirona skrzywdzona iuż wiecey tego do-
 magać się niemoże, ieżeli by krzywdę swo-
 ią, dowiedziawszy się o niey wyraźnie
 darowała, lub ią zamilczeniem przez to
 przebaczyła, iż przez sześć niedziel, od
 tego czaſu, gdy iey krzywda takowa wia-
 doma zoſtała, zaskarżenia w tey mierze
 nie uczyniła. Nawet kara iuż zaſądzona
 uſtaie, skoro sirona skrzywdzona się
 oſwiadczy, iż z sironą winną znowu żyć
 chce. Iednak takowe oſwiadczenie nie
 znoſi kary na wſpółwinnych iuż zaſądzo-
 ney.

§. 249.

Domownik, który małoletnią córkę,
 lub inną do gospodarſtwa należącą mało-
 letnią z panem lub panią domu zpokre-
 wnioną, honoru, przez spółkowanie z nią letniey
 pozbawi; podług różnicy ſwego ſtoſunku córki do
 z tą familią, ściſłym areſztem od iednego nierządu.
 mieſiąca, do trzech ukarany bydź powi-
 nien,

Uwiedze-
 nie przez
 domowni-
 ka mało-
 letniey
 córki do
 nierządu.

Kara

§. 250.

§. 250.

W usługach i w
głównie w
nie-
wiaści, któ-
ra w domu
ma leżą-
go syna al-
bo krewno-
go do li-
bieżności
uwiedzie.

Równa kara na niewiaście zostającą w usługach iakiey rodziny postanowiona będzie; ma, która małoletniego syna, albo zohaczącego w domu małoletniego krewnego do spróśney uwiedzie lubieżności Inkwizycya jednakże w obydwóch tego przepięstwa przypadkach, i onegoż ukaranie znajduję w tedy tylko dla siebie miejsce, gdy o to rodzice, krewni, lub opiekunowie wyraźnie domagać się będą.

Kara.

§. 251.

Uwiedzenie z przy-
rzeczeniem
małżeń-
stwa

Uwiedzenie i pozbawienie hono-ru iakiey osoby pod niedopełnionem przyrzeczeniem małżeństwa; będzie, oprócz prawa osobie skrzywdzoney co do poszukiwania swey szkody zawarowanego, ściśłym aresztem od iednego miesiąca do trzech ukarane.

§. 252.

Zawarcie
prawa
przeciwne-
go mał-
żeństwa
bez dy-
spensy

Ktoby się, utaiwszy wiadomą sobie z prawa do małżeństwa przeszkodę, zaślu-biał, nie otrzymawszy na to wprzód przyzwolitey dyspensy; albo w obcy kraj udał, zamiarem zawarcia tamże małżeństwa, które podług ustaw krajowych miejsc a mieć nie mogło; ten aresztem ściśłym od trzech do sześciu miesięcy, a uwodzący zawsze ostryżę ukarany by-
po-

Kara.

powinien; arezt zaś na ten czas zasfirzyć
jeszcze należy, gdyby przeszkoda przed
jedną stroną była utaiiona, i taż niewin-
nie takowym sposobem do małżeństwa
nieważnego uwiedzioną została,

§. 253.

Taż sama kara ma bydź na rodzi- Karara ra-
ców postanowiona, którzyby nad uży- dziców
wając władzę rodzicielskay nad swemi przynudza-
dziećmi, też do małżeństwa, które z iących swe
mocy prawa nieważnym jest, przymu- dzieci do
szali. małżeń-
stwa po-
dług utaw-
niewa nie-
go.

§. 254.

Ukaranie osób tych, które swém cia- Jako spo-
łem sprostego pilnują zarobku, jest Po- sob zarob-
licy zostawione. Gdyby iednakże nie- kowy.
rządnicą przez publiczność swego nierzą-
du czyniła zgorzelenie w oczy białe, lu-
dzi młodych uwodziła, albo wiedziawszy,
iż jest chorobą weneryczną zarażona, prze-
cie swego zarobku sprostego nie zaprze-
stała; arestem ściślym od iednego mie-
sąca do trzech, ukarana bydź powinna.

§. 255.

Osoba zamężna z cielesney sprośno- Nierządny
ści zarobku pilnująca, podpada niemniej sposób za-
karze powyższey, tak, iak i osoba stanu robkowy
wol-

jakiey za- wolnego, chociażby zaskarzenie wtey
mezney micrze przez męża uczynione nie było.
ośoby. Okoliczność więc ta, że osoba zarobku
haniebnego pilnująca zamężną jest, iako
okoliczność obciążająca, karę zaostrzać
powinna.

§. 256.

Jeżeli mąż Jeżeli się z inkwizycyi pokaże, iż
zezwała, mąż na żony zarobek haniebnym zezwo-
albo ztąd lił, i zysku udział odbierał, albo ztąd
korzysta. oczywiście korzystał; tenże na naywyższą
karę, iaka jest w następujących paragra-
fach na rayfurstwo postanowiona, skaza-
ny być ma.

§. 257.

Rayfur- Rayfurstwa stają się winnymi ci: któ-
stwo. rzy a.) nierządnicę u siebie trzymają, al-
bo onymże do ich haniebnego życia łę-
twość podają; którzy b.) sprowadzaniem
osób takowych trudnią się; i którzy c.)
służą za faktorów do niegodziwych tego
rodzaju porozumień.

§. 258.

Kara. Kara na rayfurstwo jest arezt ścisły
od trzech do sześciu miesięcy; taż kara
jednak ma być co do czasu przedłużona,
oraz postem i chłostą zaostrzona, gdyby
winę ponoszący już przez czas dłuższy ta-
kowego sposobu życia pilnowali.

§. 259.

§. 259.

Osoba z przyczyny rayfuiſtwa już Kara na ukarana, za powtórnem doſtrzeżeniem, powtorzo- będzie z zawieszoną na pierſiach tablicą, ne prze- i umieſzczonym na niej napifem: za *ray- ſuiſtwo*, lub za *uwiedzenie do nierządu*, w okręgu na publiczne widowisko wyſta- wiona, a potem w ſciſłym areſcie po- ſtem i chłoftą zaoſtrżonym, przez ſześć mieſięcy trzymana; po karze zaś odby- tej z ſwego mieyſca zamieſzkania, obca zaś oſoba z wſzyſkich kraiów dzie- dzicznych wygnana zoſtanie.

§. 260.

Kiedy traktyerowie lub ſzynkarze Ułatwienie ſpoſobność do nierządu podają, za pier nierządu wſzem doſtrzeżeniem karą pieniężną od przez trak- dwudzieſtupięciu do dwóchſet reńskich tyerow lub ſzyn- ukarani bydź powinni. Gdyby nie prze- karzow. ſtali tego ułatwiania, zoſtana z traktyerni lub ſzynkowni oddaleni, i na przyſzłość do pilnowania takiego ſpoſobu życia za niezdatnych uznani. Gdyby zaś ludzie ſłużebni bez wiadomości goſpodarza lub ſzynkarza łatwość do tego ſami podali; równo z innemi rayfurami karani bydź mają.

§. 261.

Żebractwo Rozporządzenie przeciw żebraniu jest z urządzeniami opatrzenia ubogich połączone, i w powszechności Zwierzchnościom miejscowym zostawione. Żebractwo staie się jednak ciężkiem przestępstwem policyjnym, kiedy mimo będących opatrzenia urządzeń, wielokrotnie na żebractwie dosłrżenie, okazanie skłonność do próżniactwa, i bezskuteczność napomnienia lub pierwszego ukarania.

§. 262.

Kara. W takowych przypadkach kara jest arezt od dni ośmiu do miesiąca; która za dosłrżeniem nieco częstszem, na trzy miesiące przedłużona, i podług okazujących się większey niepoprawności, cięższą robotą, posiem, albo cielesną chłostą zasłrżona być powinna.

§. 263.

Żebranie z udawaniem kalectwa Żebrak zaś ten, który celem wzburzenia większey litości udaoie ciała niedołężność, zmysla rany, choroby, i co tym podobnego; zaraz za pierwszym dosłrżeniem na arezt iednomiesięczny skazany być ma. Gdyby zaś dla osiągnięcia takowego zamiaru, na cieie swoim istotnie gwałt wyrządził; na ten czas kara na kaleczenie samego siebie lub z umysłu nad-

nadwzięcie w §. 161. postanowiona,
miejsce znajduie.

§. 264.

Kiedy dziecię lat czternaſtu nie ma-
jące na zebractwie doſtrzeżone będzie,
rodzice onegoż, albo ci pod których do-
zorem dziecię zębrzące znajduie ſię, lub
ich ſtaniu poruczone ieſt, ieżeli o tem
wiadomoſć mieli, albo ſami zębrać roz-
kazali, areſztem od oſmiu dni do mie-
ſiąca ukarani bydź mają.

Zebranie
dzicci.

Kara.

§. 265.

Rodzice, którzy dzieci ſwoie poży-
czają, ażeby przez drugich za narzędie
do zębrania użyciemi były; ſpoſobem w
§. 262. wyrażonym ukarani bydź powin-
ni,

Pożyczanie
dzieci do
zębrania.

§. 266.

Wſzelka gra zakazana ſciąga na
wſzyſtkich tak grających, iakoteż na tych
którzy w ſwem mieſzkaniu grać dozwol-
łą, za każdym razem karę reńskich dzie-
więćſet, z którey część trzecia donoficie-
łowi przypada; a ieſliby ſam także znaj-
dował ſię w przypadku kary, ta zupeł-
nie onemuż daniie ſię. Co do tych, któ-
rzy karę opłacić nie ſą wſtanie, kara
piemieżna na areſzt ſciſły od iednego do
trzech mieſięcy zamieniona będzie. Cu-

Gry zakā-
zane.

dzoziemcy w grach zakazanych dostrzeżeni, z krajów dziedzicznych wygnani zostaną.

§. 267.

Pianstwo. Pianstwo ukarane będzie na tym, co w zapitości dopuścił się takiego czynu, który mu, gdyby nie był pijanym, za zbrodnią poczytany byćby musiał. Kara jest arezt od jednego do trzech miesięcy. Gdyby piany z doświadczenia wiedział, iż upiwszy się podległy jest gwałtownemu umysłu wzruszeniu, na ten czas arezt zaosirzony, za dopuszczeniem się zaś szkaradniejszych postępków, arezt ściśle na miesiąc sześć załadzony będzie.

§. 268.

Pianstwo
zastrzałe. Zastrzałe pianstwo co do rzemieślników i wyrobników, którzy na dachach i rusztowaniu pracują, oraz którzy z przedmiotami od ognia niebezpiecznymi do czynienia mają, tudzież co do klasy tych służących, przez których niedbałość ogień łatwo powstać może, iako ciężkie przestępstwo policyjne, początkowie chłosta od przynastu do dwudziestu pięciu plag, potem areztem postem i chłostą, zaosirzonym od trzech dni do jednego miesiąca ukarane będzie. Ukaranie za-

sta-

Harzałego pijaństwa wprowadzie z urzędu postanowione będzie w przypadkach, które przez swoją jawność dowiadomości Zwierzchności dódydą; w reszcie zaś tylko w ten czas, kiedy przez maystrów, lub panów w tey mierze zażalenia do Zwierzchności zanieśione będą.

§. 269.

Chociaż w powszechności więkźze nieobyczajności, iako to. zabory między krewnemi, skazenia wiary małżeńskiey, uczynkowe nadwężenia winnego ufzowania dzieci dla rodziców, służących dla panów, i t. d. póki czynności takowe szczegulne, wpośrząd familii zostaią utrzyte, domowey karności iedynie zostawione bydź muszą: z tem wszyłkiem bezprawia takowe staią się w tedy przestępstwami przeciw obyczajności publiczney, iak tylko tak daleko posunięte będą, iż rodzice, opiekunowie, nauczyciele, krewni, małżonkowie, panowie, lub inni zostaną przymuszani wezwąć Zwierzchności pomocy. Ta iest zatém w takowych przypadkach obowiązana, przyłożyć się do odwrócenia nieładu, i po przyzwósem dochodzeniu, tę karę postanowić, iaką podług okoliczności, za naysku-

Powze-
chne ozna-
czenie na
przypadki
do domo-
wey karno-
ści wpraw-
dzie nale-
żące, ied-
dy też sta-
ią się cięż-
kiemi prze-
stępstwami
policynie-
mi prze-
ciwko pu-
bliczney
obyczaj-
ności.

skuteczniejszą do osiągnięcia zamiaru
osądzi.

Rozdział czternasty

o

Umorzeniu ciężkich przestępstw policyjnych i kar na nie po- stawionych.

§. 270.

Umorzenie **C**iężkie przestępstwa policyjne, i kary
ciężkich onychże umarzają się, przez śmierć prze-
stępstwa pre- stępcy, przez opłaconą albo odbytą ka-
rę; przez darowanie oneyże; i przez za-
dawnienie.

§. 271.

Przez **S**mierć przestępcy, wszelkie docho-
dzenie, a nawet i skutki wyroku może
śmierć przestępcy iuż zapadłego, znosi; wyjąwszy. gdyby
wyrokiem wynadgrozdzenie, lub bez-
szkodność była zasądzona.

§. 272.

§. 272.

Kara odbyta gładzi przestępstwo, w Przez karę tym spolicie, iż chociażby względem te- odbyta. grz samego przestępstwa takie później zachodziły okoliczności, które, gdyby były wprzód wiadome, większeby ukaranie za sobą pociągnęły, dalej toż przestępstwo dochodzone, bydz nie może.

§. 273.

Kara darowana, co do części w ia- Przez da- kiej odpuszczoną jest, z karą dopełnioną rowanie skutek ma jednak. kary.

§. 274.

Przez zadawnienie umarza się docho- Przez za- dzenie i kara, iak skoro przestępca od dawnienie dnia popełnionego przestępstwa, aż do upłynienia czasu na zadawnienie następującym §. 275. oznaczonego, do inkwizycji nie był pociągnionym; oprócz tego zaś

- a) z przestępstwa żadnego pożytku więcej w rękach nie ma;
- b) ile natura przestępstwa dozwala, zadość uczynił; i
- c) w czasie do zadawnienia oznaczonym, żadnego ciężkiego przestępstwa policyjnego więcej niedopuscił się.

§. 275.

§. 275.

Czas zadaw-
nienia
ciężkich
prze-
stępstw po-
litycznych.

Czas zadawnienia stanowi się, co do tych przestępstw, na które areszt w pierwszym stopniu bez zastrzeżenia, kara pieniężna do pięćdziesiąt reńskich, i kara plag dziesięciu jest postanowiona, na trzy miesiące; tam gdzie areszt w stopniu pierwszym z zastrzeżeniem, kara pieniężna do dwóchset reńskich, i kara plag dwudziestu pięciu jest postanowiona, sześć miesięcy; co do wszystkich innych cięższych karę ściągających przestępstw, iako też z którymi utrata praw i swobod jest połączona, na rok cały.

W y d z i a ł d r u g i

Spofobie postępowania względem cięż-
kich przestępstw policyjnych.

Rozdział pierwszy

o

Juryzdykcyi na' ciężkie prze- stępstwa policyjne.

§. 276.

Juryzdykcyja na ciężkie przestępstwa po-
licyjne ma' być sprawowana przez Juryzdyk-
cyja.
Zwierzchności polityczne. Ta rozciąga
się na całą okolicę Zwierzchności podle-
głą.

§. 277.

Taż Juryzdykcyja obejmuje, oprócz Obowią-
zności ustanowionej powszechniey baczności na za-
pobieżenie przestępstwom, najszczegul-
niey obowiązek odkrycia przestępstw po-
pełnionych, śledzenia przestępców, i zgo-
dnie z ustawą postępowanie z obwinionym
o jakie wykroczenie.

§. 278.

Dochodzić przestępstw dopełnionych Do kogo
i śledzić przestępców obowiązkiem jest, odkrycie
bez różnicy osoby i przedmiotu, tey prze-
stępstw i
zwierzch-

prze-
stęp-
ców nale-
ży.

zwierzchności, w której okolicy prze-
stępstwo popełnione jest.

§. 279.

Obowią-
zek stawie-
nia się na
przywoła-
nie.

Każdy zatem, który się w okolicy
znayduje, jest obowiązany, na uczynio-
ne przywołanie zwierzchności polityczney,
stawić się, teyże względem ciężkich prze-
stępstw policyinych, na pytania odpowia-
dać, mianych wiadomości udzielać, nie-
mniej rozporządzeniom w tey mierze za-
chodzącym być posłusznym.

§. 280.

Także po-
dróżnych i
iako dalece.

Takowemu okowiazkowi podpadają
także podróźni. Kiedy iednakże dalsze
ich w podróż puszczenie się dochodzenia
trudniejszy nieuczyni, lub go nie za-
wiedzie; albo kiedy osoby, będąc znajo-
memi, kara na nich zawsze dopełniona,
wynagrodzenie przynależyte każdego
czasu uzyskane, albo przynajmniej za-
bezpieczone być może, ciż w dalszey
swey podróży przeszkody doznawać nie
mają.

§. 281.

Którzy po-
dróźni ma-
ją być
przytry-
mani.

Iężeli by iaka z przerzeczonych wątpli-
wość zachodziła; na ten czas podróźny
podług różnicy osoby i okoliczności,
środkami przyzwoitemi do nieoddalenia
się na tak długo przymuszony być mo-
że,

że, poki w dochodzeniu, wszystko to, co będzie potrzebnego, wysłedzione, i co się tyczy kary i szkód pawrócenia, dostateczne bezpieczeństwo dane nie będzie.

§. 282.

Postępowanie z obwinionym, w powszechności zwierzchność tego mieysca, gdzie obwiniony dosirżony był, przedsięwziąć powinna. Iednakowoż podług stanu osoby, i istoty przestępstwa, niektóre wyłączenia zachodzą, które się albo do postępowania w powszechności, albo tylko do osądzenia i ukarania sציagaia.

Do tego postępowania z obwinionym należy.

§. 283.

Przez wzgląd na stan osoby wyłączenie ma mieysce co do osób do krajowego korpusu woyskowego, albo do poselstwa iakiego należących, względem których w razie popełnionego przez nich ciężkiego przestępstwa policynego, to wszystko zachowano być powinno, co w pierwszej części § 221. rozporządzone iest.

Wyłączenie względnie na stan osoby.

§. 284.

Wyjęcie znawduie oraz mieysce, kiedy obwiniony iest stanu szlacheckiego, osobą duchowną, albo graduowaną, na monarchicznym, lub iakim innym publicznym urzędzie zosłaiącą, kiedy iest urzędnikiem

Ciąg. dal-
szy.

w służbie zwierzchności grunтовой, lub miejscowej, albo kiedy zwierzchność sama jest stroną obwinioną.

§. 285.

Do kogo
postępowanie
podczas wyłączenia należy.

Delegacya.

Postępowanie z osobami takowemi, oprócz miały głównych każdej провинции, w Cirkularnym Urzędzie będzie przedsięwzięte, który w przypadku większej odległości miejsca, albo gdzie ważność i okoliczności tego wymagają, urzędnika cirkularnego zesła; w pomniejszych zaś przypadkach, i ile to z ulgą obwinionej osoby stać się będzie mogło, dochodzenie także zwierzchnościom miejscowym, lub innemu jakiemu Magistratowi zlecone być może.

§. 286.

Wyłączenie dla istoty przestępstwa.

Co do istoty przestępstwa, wyłączenie ma miejsce względem towarzyszy tajemnych §. 38. — 50; względem przestępstw przeciwko przepisom cenzury 57 — 69; względem uwiedzenia poddanych do osiadczenia w cudzych krajach §. 70; względem zbuntowania poddanych przeciw ich zwierzchnościom §. 71; i względem uślizowanego samobójstwa §. 91, w takowych przypadkach doniesienie natychmiast do Rządu krajowego uczynić należy, tym czasem zaś to wszystko urządzone być po-

powinno, cokolwiek do ubezpieczenia dochodzenia służyć może.

§. 287.

Oprócz wyłączeń iakie są w poprzedzających czterech paragrafach oznaczone, będzie miała przełożona Instancya, kiedy siołunki osób, albo związek rzeczy i okoliczności tego wymagać będą, moc, rozprawę od zwierzchności przyzwoitey odwołać, i iakiey inney ją zlecić zwierzchności.

Upoważnienie instancyi .
wyszłych
do delegowania in-
nych.

§. 288.

Z temi wszystkimi, którzy się przez oddalenie swoje, od rozprawy usuną, napełniającym sposobem postępować należy: Ieżeli się ten, przeciwko któremu rozprawa przedsięwzięta być ma, przed zaczęciem inkwizycyi oddali; w ogulności pogoń za nim, w celu onegoż zwrócenia, nie ma być wysyłana, lecz tylko piśmennie z zwierzchnościami politycznemi znieść się należy, ażeby przestępca bezkarnym nie został. Gdyby zaś już po rozpoczęciu inkwizycyi umknął, na ten czas nie tylko pogoń za nim wysłana być może, ale też gdziekolwiek schwytany będzie, przytrzymany być ma, i od każdej inney zwierzchności, aby był przy-

Postępowanie przeciw unikającym od dochodzenia.

przy-

przytrzymany i dostawiony, można się będzie domagać.

§. 289.

Dostawienie do inkwizycyi.

Dostawienie takowe także co do tych przestępstw żądane być może, względem których dochodzenie okoliczności, nie gdzie indziej iak tylko na miejscu oznaczoném przedsięwzięte być może.

§. 290.

Zwierzchność nad przestępstwami policyjnymi z iakich osób składać się ma.

Zwierzchność, która ma Iuryzdykcyą nad ciężkimi przestępstwami policyjnemi, składać się ma z iednego sędziego i pisarza urzędowego.

§. 291.

Przymioty zasiadającego Sędziego.

Urzędu sędziego nikt sprawować nie może, kto nie ma skończonych lat dwudziestu czterech, i kto z przyzwoitego popisu z ustawy karney, zaświadczenia zdatności na urząd sędziego nie otrzymał. Tak sędzia iako i pisarz na urząd swóy zaprzyęgli być powinni.

§. 292.

Podległość Zwierzchności politycznych.

Zwierzchności polityczne na ciężkie przestępstwa policyjne są Rządowi krajowemu, iako swey wyższej; a ten polityczney radzie nadworney iako najwyższej zwierzchności iest podległy.

Roz-

Rozdział drugi

o

Sledzeniu ciężkich przestępstw
policyjnych i dochodzeniu
stanu uczynku.

§. 293.

Kiedy Zwierzchność polityczna przez Kiedy Ju-
pogłoskę, doniesienie, albo własne ryzdykcy-
odkrycie, wiadomość lub porozumienie wykony-
o jakim ciężkiem przestępstwie policyi- wana bydz
nóm powezmie; na ten czas znayduie się ma.
taż zwierzchność w przypadku luryzdyk-
cyi sobie nadaney wykonania.

§. 294.

Ponieważ każda zwierzchność poli- Za zacho-
tyczna na zachowanie wszystkich rozpo- dzącą do
rządzeń w celu utrzymania porządku pu- zwierzch-
blicznego wydanych, i innych urzędów ności
będących, z urzędu czuwać nieustannie jest pogłoską.
obowiązana; zaczęm we wszystkich prze-
stępstwach ściągających się do tychże
rozporządzeń i porządków, nadeszły do

I

się-

niebie nawet famey pogłoski, aż do iŕy
źródła dochodzić powinna, ażeby się o
gruntowności rzeczy, lub oneyże ptonno-
ści przekonać mogła.

§. 295.

Donieſcie-
nie urzę-
dowe.
Prawo do
donieſcie-
nia.

Donieſzenie o iakiem popełnionem
przeſtępſtwie, ten w powſzechności urzę-
dnik, albo ten z ſług niſzych czynić po-
winien, który dla dozoru tego lub owe-
go przedmiotu, ieſt poſtawiony. Oprócz
tych obowiązkowych donieſień, każdy
inny ma takŕe prawo o ciężkiem prze-
ſtępſtwie policyiném ſobie wiadomém,
donieſzenie uczynić.

§. 296.

Donieſcie-
nia: uſtne,
pismienne.

Donieſzenia mogą być uſtne, lub na
piśmie uczynione; iednakŕe ten, co do-
nieſzenie czyni, zaſwŕe zwiierzchności zna-
iomy być powinien; Donieſzenie piſmien-
ne powinno zaćm imię, ſtan i mieſzka-
nie donoſzącego w ſobie zawierać; z tem
wſzyſtkiem może donoſiciel, wyjąwszy
przypadek §. 234. i 235. obięty, doma-
gać ſię, aby imię iego zamilczane było.

§. 297.

Donieſcie-
nia bez-
imienne.

Co ſię tyczy donieſień bezimiennych,
albo, co iedno ieſt, pod imieniem nie-
znanem uczynionych, moŕza wprowadzić
na podane uczynku okoliczności uwaŕzać,

jednakowoż przeciw sprawcy w takowem doniesieniu wymienionemu nieprędzey postępować należy, chyba że dochodzone uczynku okoliczności same na niego naprowadzają.

§. 298.

Jakimkolwiek sposobem wiadomość o popełnionem iakim ciężkiem przestępstwie policyjnem do zwierzchności dójdzie; też natychmiast stanu uczynku dochodzić, wszystkie do objaśnienia rzeczy i do kierunku w dalſzem postępowaniu służyć mogące okoliczności powziąć, i przez to dopełnionego przestępstwa rzeczywistość ugruntować powinna.

Dochodzenie stanu uczynku.

§. 299.

Dochodzenie stanu uczynku przez tę zwierzchność czynione być powinno, do której, względnie na stan osoby i przestępstwa, postępowanie należy. Jednakowoż zwierzchność tego miejsca, gdzie uczynek popełniony był, jest obowiązana, chociażby rozprawa do innej zwierzchności przeniesioną była, dochodzić tych okoliczności, któreby dla zwłoki zmianie iakowey podpadały.

Kto stanu uczynku dochodzić powinien.

§. 300.

Dochodzenie stanu uczynku, przez zwierzchność na ciężkie przestępstwa po-

Jakim sposobem względnie

takowego przestępstwa, które poślaki zostawiło. licyne wyznaczoną, i jeżeli wykroczenie na iakiem miejscu, na osobie lub rzeczy poślaki zostawiło, lub nie, następującym sposobem czynione być ma:

§. 301.

Przez oglądanie naoczne. Względem poślaków na iakiem miejscu zostawionych, powinno naoczne oglądanie w samem miejscu; co się zaś tyczy osób i rzeczy, może toż w miejscu nawet luryzdykcyi zwyczajnem być uczynione, chyba gdyby przez odmianę miejsca, stan osoby i rzeczy, co do swej istotney własności, odmianie podpadła.

§. 302.

Potrzebna przy tem ostrożność. Gdzieby tego na rzeczach mogących być przeniesionemi obawiać się należało, albo gdzieby zachodziło podeyrzenie, iż umyślne uśkowanie zayść może, aby pozostałe poślaki odmienić, tam przez zapieczętowanie, zamknięcie, lub zachowanie w innym naydogodniejszy sposób, przezorności użyć należy.

§. 303.

Użyciem biegłych w sztuce lub rzemieśle. Jeżeli w razie iakiego przestępstwa, dla oznaczenia z pewnością stanu czynku i onegoż istoty, wiadomości w sztuce iakiey albo profesyi właściwe, byłyby potrzebne; na ten czas do naocznego oglą-

oglądania biegli w sztuce lub rzemieśle prz, brani bydź mają.

§. 304.

Chociaż naoczne oglądanie zawsze bez zwłoki przedsięwzięte bydź powinno; jednakowoż przyspieszenie onegoż fawie się wtedy obowiązkiem bardziey naglącym, którego spoźnienie wystawiałoby, na nacyęższą odpowiedzialność, kiedy podług istoty zdarzenia, za przyspieszeniem potrzebnych zaradzenia kroków, ięszcze - ratunek, albo przynajmniey zmniejszyenie szkody obmyślone bydźby mogło. W takowym razie, oprócz przybranych biegłych w sztuce lub rzemieśle, ięszcze ile możności o to starać się należy, ażeby potrzebne osoby i narzędzia były pod ręką, dla użycia nayprędziego frzodków ratunek sprawić mogących.

Kiedy naoczne oglądanie nastąpić powinno,

§. 305.

Ieżeli względem okoliczności, które do wyjaśnienia uczynku, albo do odkrycia sprawcy służyć mogą, świadków zeznania byłyby potrzebne; ciż iak tylko się w miejscu znajduią, albo nie są oddaleni, natychmiał słuchani bydź powinni.

Wysłuchanie świadków.

§. 306.

§. 306.

Kiedy ciż Gdyby świadkowie tacy słuchani
 procz tego być mieli, których się zeznania własnie
 słuchani nie ściągaia do okoliczności miejscowych;
 być na ten czas w przypadku znaczniejszy
 mogą. ich odległości, do zwierzchności, gdzie
 się znajdują, o wysłuchanie onychże udać
 się należy.

§. 307.

Kiedy w Świadcetwa, które z okolicznościami
 samem miejscowemi, albo w związku zostawać,
 miejscu. albo o tychże miejscowych okoliczno-
 ściach wyraźne i niezawodne opowiedze-
 nie zawierać powinny, mają być zawsze
 w miejscu samem słuchane, i każdy,
 wezwany podług przepisu §. 279. jest obo-
 wiązany, stawić się dla tego w miejscu
 oznaczonem.

§. 308.

Dochodze- Tam, gdzie ciężkie przestępstwo po-
 nie stanu licyjne żadnych poszlaków nie zostawi;
 uczynku, dochodzenie stanu uczynku będzie razem
 co do z inkwizycją na przeciw przestępcy przed-
 prze- sięwzięte: względem czego przepis w
 stępstw po- następującym rozdziale postanowiony jest.
 szlaków
 nie zosta-
 wiających.

§. 309.

Protokoł W dochodzeniu stanu uczynku, pro-
 przy do- tokoł pod dozorem urzędnika dochodzą-
 chodzeniu cego utrzymywać należy. Wstęp do pro-
 stanu to-
 uczynku.

tokółu otworzy przyczyna, z której dochodzenie przedsięwzięte jest. Potem nastąpi dokładne opowiedzenie wyśledzonych okoliczności w tym porządku, iak po sobie nastąpiły.

§. 310.

Zeznanie w sztuce lub rzemiosle biegłych, do protokołu w tem miejscu będzie zaciągnięte, gdzie sam porządek opowiedzenia na nie naprowadza. Jeżeliliby zeznanie takowe ufinie było złożone; toż co do słowa zapisane, i przez zeznawających podpisanie ~~bydź~~ ~~gdyby się~~ ~~na piśmie u-~~ ~~życieli;~~ wypis z niego co do najistotniejszych szczegółów do protokołu wciągnięty, oryginał zaś sam załączony ~~bydź~~ powinien.

Zeznania
biegłych
w sztuce
lub rze-
mieśle.

§. 311.

Nim zeznania świadków słuchane będą, ciż upomnieni bydź mają, iż prawdę przed Zwierzchnością podług swego sumnienia zeznać są obowiązani, i że fałszywe zeznanie wiadomie złożone, uczyni ich kary winnemi. W przypadkach ważniejszych, jeżeliby Sąd uznał za rzecz potrzebną, świadkowie zeznania swoje przysięgą ztwierdzić powinni. Zeznanie świadka, przy każdym szcze-

Słuchanie
świadków
i zapisanie
ich zeznań
do Proto-
kołu.

gule do którego się ściąga, do protokołu zapisane będzie,

§. 312.

Także
uszkodze-
ni, mają
bydź słu-
chani.

Na końcu także ci, którzy z przy-
czyny przestępstwa szkodę ponieśli, wzglę-
dem rodzaju, i ilości teyże szkody słu-
chani bydź mają. Gdzieby uszkodzony
nie był wstanie ilość szkody oznaczyć,
albo gdzieby taż za nadto podana bydź
zdawała się, wartość przez bezstronnych
taxatorów dochodzona, i oznaczona bydź
powinna.

Przeczyta-
nie Proto-
kołu.

§. 313.
Świadkóm, iakoż i składzonym
zapisane do protokołu ich zeznania prze-
czytane, i przez nich podpisane, a gdy-
by ciż pisać nie umieli, znakiem ręki
ich ztwierdzone bydź mają.

§. 314.

Dodatki
iakoż mają
bydź re-
bione.
Podpisanie
protokolu
i przez
kogo tako-
wy pod-
pisany
bydź ma.

Protokół ma bydź na koniec ieszcze
raz w swej całej osnowie przeczytany,
i gdyby przy tém nowe uwagi zachodzi-
ły, dodatek, nieodmieniając nic w fa-
męj treści, tylko na boku w swoiem
miejscu zapisany będzie. Ukończony ta-
kim sposobem protokół, iakoż wszyscy-
kie pisma dołączone, przez Urzędnika
dochodzącego, i Protokolistę, podpisane
bydź powinny.

Roz-

Rozdział trzeci

o.

Inkwizycyi i wysłuchaniu obwinionego.

§. 315.

Kiedy w czasie dochodzenia stanu uczynku względem iakiego ciężkiego przestępstwa policyjnego, takie zaydą okoliczności, które podeyrzenie do prawa sflowne na iakiego ściągają przestępcę; na ten czas tenże do inkwizycyi pociągnionym ~~wyłącza~~ Podeyrzenie jest wtedy do prawa sflowne, ~~które w tych okoliczności~~ okoliczności taki między uczynkiem a osobą związek okazują, z którego też osoba, iako sprawca, z podobieństwem do prawdy, obwiniona być może.

Kiedy inkwizycya, przedsięwzięta, być ma. Prawne podeyrzenie.

§. 316.

Okoliczności, z których sflowne do prawa podeyrzenie wynika, ściągac się mogą do osoby, do czynności i mów obwinionego, do czasu i miejsca popełnienia.

Z czego takowe pochodzic może.

nego przestępstwa, lub do rzeczy, które albo do wykonania przestępstwa należą, albo z przestępstwa pochodzą.

§. 317.

Rozsądek
zostawia
się w po-
wzięchno-
ści wymia-
rowi są-
dowego.
Szczegul-
niejszy re-
guły roz-
sądku.

Ponieważ nie podobna jest wszystkim rozmaite okoliczności wyrazić; zostawia się przeto rozsądkowi Zwierzchności, rozróżniać okoliczności, i ich ważność, które podeyrzenie na prawie ugruntowane stanowią. Należące dwie reguły powinny jednakże zawsze w tém rozważeniu być zachowane.

§. 318.

Reguła
pierwsza.

Nayprzód. Okoliczności, które pojedynczo wzięte mniej ważnemi są; stają się na ten czas ważniejszymi, kiedy więcej ich zarazem się schodzi; i przeciwnie, okoliczności któreby już same z siebie słowne do prawa podeyrzenia stanowiły, porównywane z innemi okolicznościami zachodzącemi, częstokroć moc swoją tracą.

§. 319.

Reguła
druga.

Powtóre. Iż kto już dawniej takowego przestępstwa winnym się stał oprócz tego jest człowiek zły sławy złych obyczajów; iż z tym, któremu przestępstwo szkodę przyniosło, w nieprzyjaźni zostało; iż z przestępstwa wprost

kq.

korzystał, albo mógłby korzystać: okoliczności takowe nie mogą same z siebie siofownego do prawa podeyrzenia stanowić, lecz tylko z innych okoliczności wynikające siofowne do prawa podeyrzenia zmocnić mogą.

§. 320.

Oprócz prawnego podeyrzenia, które z okoliczności dochodzonego stanu iakiego uczynku wynika, prawne podeyrzenie dostateczne do inkwizycji osobistej na ten czas także jest gruntownym: a) kiedy w przypadku §. 288. osoba iaka przed inkwizycyą zbiegła, poznana zofianie; b) kiedy u kogo znaki, narzędzia, albo przestępstwa przedmioty odkryte będą, względem których tenże zaraz wywieść się nie jest w stanie; c) kiedy przeciw komu własną ręką pisany, albo własną ręką podpisany dokument okaże się, z którego dopełnione przestępstwo poznać się daie; d) kiedy współwinny, nie będąc przez inkwizycyą na iaką pewną osobę naprowadzonym, sam z okolicznościami, które się z inkwizycyi potwierdzą, przeciw komu zeznaie; e) kiedy iakowa Zwierzchności znaioma osoba, sławy nieskazoney, doniesienie przeciw komu dokładne, ściga-

Iakie podeyrzenie prawne iciecznie jest dostatecznem do inkwizycyi osobistej.

gające się do wiadomych sobie okoliczności, uczyni. Co do domień zachodzących od osób złej sławy, albo od wcale nieznanych, podług §. 297. względem domień od osób bezimiennych uczynionych, postąpić sobie będzie należało; f) Nakoniec inkwizycya ma miejsce przeciw temu, który, nie okazując znaków słabości umysłu, sam przed Zwierzchnością jakiego przestępstwa winnym się być przyznaie; a tém bardziey g) natychmiast przeciwko temu, który na przestępstwie istotnem schwytyany zostanie.

§. 321.

Kiedy obwiniony ma być przywołany;

Ten, przeciw któremu inkwizycya wyprowadzona być ma, będzie do Zwierzchności albo przywołany, albo do sławiony. W ogulności, do inkwizycyi na ciężkie przestępstwa policyjne, osoby znane, prócz tego sławy nieskazoney, i które o ucieczkę nie są podeyzrzane, szczegulnie przywołanemi być mają.

§. 322.

Kiedy do sławiony;

Ci, względem których z okoliczności osoby, albo z własności kary wyznaczoney na przestępstwo, o które są obwinieni, spodziewać się można, iż inkwizycyi chronićby się usiłowali; również i ci, którzy na uczynione przywołanie nie
sła-

flaneli, mają być przez woźnych, (albo wartę) do Zwierzchności przyflawieni.

§. 323.

Aresztowanie w następujących tylko przypadkach przedsięwzięte być może: a) kiedy toż zaraz przy doświadczeniu wyrażnie prawem jest nakazane; b) gdyby się obawiać należało, iż zostawienie na wolności, mającego być inkwizowanym, inkwizycją bezskuteczną uczyni; c) kiedy kto taki będzie doświadczony, który bądź to przed inkwizycją, bądź po zaczęciu oneyże, umknał; d) co do przestępstw, które zgorzelenie publiczne sprawują; e) w pobiciach przy których zranienia zachodzą; f) w przypadku oporu przeciw urzędnikowi urząd swój sprawującemu, przeciw sługom niższym, lub warcie. Przy arestowaniu potrzeba jednakże zawsze z ostrożnością, unikając publicznego przypatrowania się, i ile być może, ochronieniem sławy mającego być arestowanym, postępować.

Kiedy arestowany?

§. 324.

Jak tylko obwiniony stawia się u Zwierzchności, inkwizycya z nim niezwłocznie przedsięwzięta być powinna. Na ten koniec także świadkowie, uszkodzo-

Inkwizycya natychmiast ma być przedsięwzięta.

dzony, i wszyscy ci, od których się wyjaśnienia rzeczy spodziewać można, ile możliwości, na ten sam czas przywołani, i cokolwiek tylko z rzeczy, lub znaków do inkwizycji należeć może, na pogotowie trzymane być powinno.

§. 325.

Zamiar inkwizycji. Zamiar inkwizycji jest: a) prześlęstwo, jeżeli takowe, albo one-
goż okoliczności dokładnie wiadome nie są, wyjaśnić; ażeby b) dowieść, czyli, i iak dalece mający być inkwirowanym, prześlęstwa winnym jest; c) czyli ma współwinnych i uczestników; na koniec d) ażeby dla tego, który z przyczyny prześlęstwa uszczerbek poniósł, wynadgrózenie obmyślane było.

§. 326.

Ma być nieprzerwanie ciągniona. Inkwizycja, ile być może, nieprzerwanie aż do końca ciągniona, lub jeżeliby więcej Sessyi potrzeba było, ile tylko przedmiot i okoliczności dozwolą, nie trudniąc się innemi robotami, wciąż czyniona być ma.

§. 327.

Sporządzenie Protokołu. Na wstępie do Protokołu ma być wyrażony powód, dla którego się inkwizycja czyni. Jeżeli dochodzenie stanu uczynku już poprzedziło, na ten czas z

Pro-

Protokołu w tym celu sporządzonego, odwołując się do punktów o tem wzmiankujących, okoliczności te wypisane zostaną, na których prawne podezrywanie przeciw obwinionemu gruntuje się. W innych zdarzeniach, zachodzące osoby i okoliczności dokładnie zapisane będą, ażeby z tychże posłepowanie do prawa sflowne iasnie powziętym bydz mogło.

§. 328.

Inkwizycya sama ma się zacząć od surowego napomnienia osoby inkwirować się mającej, iż taż jest obowiązana, na każde pytanie podług wiadomości i prawdy odpowiadać, że oraz kłamstwo, albo złość w milczeniu okazująca się, lub wybiegi, kary zasfirzenie na nią ściągną.

Przepis
względem
inkwizy-
cyi:
Napomnie-
nie inkwi-
rowac się
mającego.

§. 329.

Potem następują pytania o imie, i nazwisko familii, o wiek, miejsce urodzenia, o religią, i o rodzicach; Czyli inkwizyt jest w stanie małżeńskim? tudzież względem małżonka i dzieci, względem sposobu do życia, i ostatniego miejsca przebywania; Czyli iuz kiedy był pod inkwizycją, i na koniec z jakiej przyczyny teraz do inkwizycyi jest pociągniony?

Pytania po-
przedzają-
ce.

§. 330.

§. 330.

Gdyby inkwizyt odpowiadając wzbraniał się, lub wybiegów używał.

Gdyby na zapytania iemu czynione, żadney niechciał dać odpowiedzi, albo odpowiedzi iego byłyby wybiegami nie należącemi do rzeczy; dane na początku upomnienie z dołączeniem pogrożeniem aresztu, powtórzone będzie. Gdyby przecie przy swym zohawiał uperze; aresztem tak długo karany bydź ma, aż sam o inkwizycyą prosić będzie, i przyrzecze na zapytania przyzwolicie odpowiadać.

§. 331.

Gdyby udawał, iż niewie o przyczynie inkwizycyi.

Jeżeli do inkwizycyi pociągniony wnosi, iż nie wie przyczyny, dla której przed zwierzchnością stanął, przestępstwo o które jest obwiniony, i to z czego słowne do prawa podeyżenie przeciw niemu wynika, tyle mu tylko przedstawione bydź powinno, iżby o obwinieniu siebie uwiadomionym został.

§. 332.

Gdyby się uczynku zapierał.

Jeśliby się zaś uczynku zapierał, zapytany bydź powinien, co na zwątlenie przedstawionych sobie okoliczności wnosić może; nayszczegulniey zaś, iak on z okoliczności miejsca i czasu popełnionego uczyn-

uczynku, niemożność dowieść potrafi, iż takowego występku nie popełnił.

§. 333.

Gdyby zaś tego okazać nie mógł, Ciąg pytań pytania daley tym porządkiem czynione daley. będą, iżby-wiadome zwierzchności przeciw obwinionemu okoliczności, i dowody, iedne po drugich okazywały się, iżby się wzajemnie wspierały, wzmacniały, a przez to słuchany się przekonywał, że zapieranie się onegoż dalsze, przeciw dowodom oczywistym iest daremne.

§. 334.

W danych odpowiedziach, na to Na co w ofobliwie uważać należy, czyli odpowie- danych od- dzi słuchanego, późniejszy, poprzedzają- powie- dach u- cym nie są przeciwne. Ieżeliby prze- ważać na- ciwność iaka była dostrzeżona; zaznanie leży, i iak przeciwne onemuż, ma być przeczytane, fobie po- słupic, gdy a potém zapytany, iak się w tey mierze zeznania sprzeci- usprawiedliwić może. wiaią się fobie.

§. 335.

Kiedy słuchany w zachodzących ta- Kiedy kowych okolicznościach rzeczy główney, przy za- lub iednego albo więcej istotnych szcze- pieraniu się obstaie- gułów zapierać się niepoprzestaie, do- wody-przeciw niemu zachodzące mają

K

mu

mu nakoniec być przełożone, świadkowie mianowani, a potem do przekonania go, według przepisu Rozdziału następującego przyjąć należy.

§ 3.6.

Kiedy inkwizit przyznaje się.

Jeżeli słuchany zaraz z początku lub w dalszym ciągu przyznaje się; zeznanie jego nieprzerwanie do Protokołu zapisane, i pośrednimi pytaniami tylko tak kierowane być powinno, ażeby z tego dokładne opowiedzenie istotnie dopełnionego uczynku, i wszystkich z nim połączonych okoliczności, wypływało.

§ 337.

Kiedy się uczestnicy okazują.

Kiedy z istoty przestępstwa, albo z okoliczności przy niem zachodzących, okazuje się, iż więcej osób uczestnictwo mieć mogło; na ten czas słuchany także o uczestników zapytany być ma, jednakże do pytania nic takowego mieścić nie należy, przez coby któżkolwiek wprost, albo bezpośredniczo wyraźnie wskazywanym był.

§ 338.

Kiedy inne przestępstwa i okoliczności zachodzą.

Jeżeli z zeznania jeszcze inne okazują się przestępstwa, prócz tych, dla których inkwizycja przedsięwzięta jest; więc także względem nich inkwizycja dalej czynną być ma, i gdyby przy tem do-

dochodzenie uczynku było potrzebnem, takowe ięszcze przedsięwziąć należy.

§ 339.

Gdyby słuchany przyznał się do zbrodni, lub do takich okoliczności, które za prawne oznaki do inkwizycyi kryminalney poczytane być mogą; na ten czas zeznania onego, nie dając mu nic bynajmniej poznać o takowem podejrzeniu, ciągle w protokoł zapisane będą, i protokoł do sądu zbiorowego zapytaniem przesłany być ma: czyli inkwizyt do tegoż sądu dostawiony być powinien? Aż do nadejścia odpowiedzi, ma się podług okoliczności potrzebne urządzenie uczynić, ażeby w inkwizycyi znajdujący się, nie umknął.

Które może w skazaniu potrzebę kryminalney inkwizycyi.

§. 340.

Tak z iedney strony zamiarem iest, w czasie inkwizycyi dochodzić, czyli słuchany istotnie iest winnym; tak z drugiej strony równym iest zwierzchności obowiązkiem, oprócz danego przepisu § 35 czynione ięszcze do słuchanego pytania tak przez się kierować, ażeby wszystko, cokolwiek inkwizytowi, nie dawszy mu przez to sposobności do wybiegów, służyć może na jego usprawiedliwienie, dochodzone było, i albo onegoż zupełna

Zwierzchność ma także wszystko docho-
dzic, cokol-
wie, do
usprawie-
dliwienia
inkwizyta,
albo do
zmniejsze-
nia onegoż
winy słu-
żyć może.

niewinność, albo przynajmniej wina
mniejszy okazać by się mogła.

§. 341.

Wpyta-
niach trze-
ba także
zmierzać
do środ-
kow wy-
nadgro-
dzenia
szkody, i
zadobyć
uczynie-
nia.

Nie tylko, iż takim sposobem wszyst-
ko dochodzone być ma, cokolwiek do
przestępstwa, i zachodzących przy ni-
m okoliczności, iako też do wyjaśnienia wi-
ny inkwizyta, lub niewinności służy; po-
winien sędzia zapytania także względem
tego uczynić, i jakie środki podane być
mogą, aby uszkodzonemu przez prze-
stępstwo, lub obrażonemu, naysprawniej
ile być może do wynadgrócenia szkody
i zadość uczynienia dopomódz.

§. 342.

Inkwizy-
cja ma
być z
przysto-
nością, i
powolno-
ścią czy-
niona.

Inkwizycja zawsze z przysto-
nością i powolnością być powinna. Na-
zwisk i wyrazów hańbiących przeciw
słuchanemu wcale chronić się należy. Na-
wet potrzebna przytęm powaga, nie po-
winna być złączona z surowem i takim
obeysaniem się, przez co słuchany byłby
w bojaźń wprowadzonym, i przytomność
swoją tracić mógł.

§. 343.

Bez pogro-
żeń, uda-
wań, i o-
biędnictw.

Tym bardziej, nie należy, pod su-
rową odpowiedzią, ani środków gwał-
townych, lub pogrożeń używać, ani
zmyślonych poznak, lub dowodów uda-
wać,

wać, ani też łagodniejszej kary, lub uwolnienia oneyże obiecywać.

§. 344.

Przeciwnie, jeżeliby słuchany na pytanie odpowiadać wzbraniał się, albo też oczywistym kłamstwem okazującym się z dowiedzionych już okoliczności, lub z poprzedzających jego odpowiedzi, inkwizycją tylko przeciągnąć, lub zwodzić umiował; należy sobie z nim postąpić podług §. 330., z zaostrożeniem iednak arefztu.

Gdyby słuchany inkwizycją przewlec, albo zwodzić usiłował.

§. 345.

Każde w inkwizycyi zachodzące pytanie, powinno w protokole na iednym, a dana na nie odpowiedź na drugim przegięciu arkusza, pod własną liczbą potzadkiem ciągnącą się, być zapisana.

Jak pytania i odpowiedzi do protokołu zapisane być mają?

§. 346.

Wolno jest słuchanemu odpowiedzi swoie samemu do piora potać, w którym razie, takowe co do słowa zapisane być mają. Jeżeliby zaś tey wolności nie używał; na ten czas dana odpowiedź, zawrze ile możności własnymi onegoż słowami zaciągniona, i onemuż natychmiast z tem zapytaniem przeczytana być powinna: czyli tym sposobem zapisana jest? Jeżeliby żądał iakiey odmiany; tedy ta-

Jak odpowiedzi słuchanego zapisywane być mają?

kowa także ma być wciągniona, nie przemazując iednakże tego, ani odmienniając, co iuż iest napisano.

§. 347.

Powtórne
przeczyta-
nie i pro-
tokółu
podpisa-
nie

Po ukończeniu inkwizycyi, protokół słuchanemu ieszcze raz przeczytany, i tenże, jeżeli ieszcze co przydać ma? zapitany będzie; po czym protokół przez niego własną ręką, albo znakiem iego ręki ztwierdzony; na końcu także przez tych, z których inkwirująca zwierzchność iest złożona, podpisany bydz powinien.

§. 348.

Kiedy in-
kwizycya
w iedney
sefsyi
skończona
bydź nie
może.

Kiedy ważność przedmiotu, albo rozciągłość inkwizycyi, ukonczenia oney-
że na iedney sefsyi nie dozwala, przy-
czyna tego na koncu protokołu pierwszej
sefsyi przytoczona bydź powinna; za każ-
dą zaś następującą sefsyą, dzień i godzi-
na, kiedy się taż zaczęła, i skończona
była, zanotowana będzie, oraz wzglę-
dem przeczytania i podpisu części pro-
tokółu, za każdą sefsyą napisanych, spo-
sóbem przepisany postąpić sobie będzie
należało,

§. 349.

Tak sobie
z słucha-
nym postą-
pic należy,

Za czas pośredni inkwizycyi, na
więcey sefsyi przedłużaiącey się, mają
wszyscy ci, którzy podług §. 321. szcze-
gul-

gólnie przywołani byli, zaręczyć, iako w czasie
 się aż do końca inkwizycyi, ani oddalać, pośrzednim in-
 ani ukrywać nie zechcą. Co się tyczy kwizycyi,
 tych, którzy podług § 322. dostawieni na więcey
 będą, zostawure się rozładowi zwierz- sefsyi
 chności, czyli, i kiedy, w miarę ile od- przedtuz-
 byta już inkwizycya więcey albo mniej iący się/
 inkwizyta obciąża, dla zabezpieczenia in-
 kwizycyi dalszey, arefztowanie iego po-
 trzebnem bydz uznać. Iednakże toż
 przyarefztowanie tymczasowe, nie po-
 winno przyarefztowanemu gwałtu czynić,
 lub iakikolwiek niedostatek sprawiać, tyl-
 kę tyle, ile zapewnienie się o iego oso-
 bie, wymagać będzie.

Rozdział. czwarty

o

prawnych dowodach.

§. 350.

Dowód
prawny.

W ekoliczności przez inkwizycją wybadanych, prawny dowód stanowiący być ma: czyli inkwizyt przestępstwa iemu zarzuconego winnym, albo niewinnym jest. Także i to co jest wybadane, może niebydź dostateczne do prawnego dowodu winy, lub niewinności inkwizyta.

§. 351.

Przez
przyznanie
się, lub
przekona-
nie.

Wina, na ten czas za,prawnie do-
wiedzioną miana będzie, kiedy inkwi-
zyt do popełnionego przestępstwa albo się
przyzna, albo o popełnione przestępstwo
przekonanym będzie.

§. 352.

Jakie przy-
znanie się,
jest dowo-
dem u-
czynku,

Kiedy inkwizyt a) przed Zwierzcho-
nością b) bez użycia groźby lub szrod-
ków przymuszających, c) w tym stanie,
gdy

gdy się przy zupełnych znajdował zmyśłach, d) nie tylko przez odpowiedź zezwalającą, lecz przez opowiedzenie wyraźne, do przestępstwa się przyzna; na ten czas przyznanie się jego ma moc prawnego dowodu, chociażby uczynek sam ztwierdzonym być nie mógł.

§. 353.

Także okoliczności przestępstwo obciążające, w tedy za prawnie dowiedzione uważane być mają, kiedy ie inkwizyt, sposobem wyżej opisanym, przeciwko sobie zezna.

Okoliczności obciążających

§. 354.

Jeżeli się inkwizyt do przestępstwa wprawdzie przyzna, lecz razem nie do okoliczności iemu przełożonych; na ten czas, pierwsze zaprawnie dowiedzione uważane być ma, względem ostatnich zaś przekonanie, ieszcze iednym z sposobów w §. 356. wyliczonych, jest potrzebne.

§. 355.

Przyznanie się z potrzebnemi podług §. 352. własnościami uczynione, przez następne zaparcie się, albo odwołanie, lub też przez okoliczności przeciwnych przywiedzenie, mocy swojej tracić nie będzie; chyba iżby inkwizyt dośłateczną przy-

Iak przyznanie się moc swoją stracić może?

przyczynę fałszywego przyznania się, albo takie okoliczności przytoczył, któreby zostawiły za prawdziwe uznane, o utyznieniu wprzód przyznaniu się koniecznie powątpiewać kazały.

§ 356.

Dowód
prawny
przekona-
nia.

Jeżeli inkwizyt przestępstwa, albo przełożonych iemu okoliczności zapiera; może tenże a) z własnych, lub innych dokumentów, które przeciw niemu świadczą; b) z zbiegu okoliczności; i c) przez świadectwo, prawnie byź przekonany.

§. 257.

a) z wła-
śnoręcz-
nych
przeciw
niemu
świadczą-
cych;

Do prawnego przekonania z dokumentów iakiego bądź rodzaju przez inkwizyta własną ręką całkiem pisanych, albo przez niego podpisaných, iest potrzebne: ażeby a) dokument inkwizytowi byź pokazany; ażeby b) tenże albo charakter swej ręki uznał, albo pewnie innym sposobem dowiedziono byź, iż pismo iest iego ręki; c) ażeby dokument przestępstwo popełnione wprosi, lub przynajmniej takowe okoliczności wskazywał, z których, podług własności onychże i związku, o przestępstwie przez niego dopełnioném sprawiedliwie wnosić można; ażeby na koniec d) inkwizyt za-

dne-

dnego w tey mierze, ku swemu usprawiedliwieniu, wyjaśnienia rzeczy dać nie mógł.

§. 358.

Dokumenta które z książ urodzonych, zaślubionych, lub umarłych, są wydane, albo które przez urzędy publiczne, lub też przez iednego tylko urzędnika do wydania takowych dokumentów upoważnionego, pod obowiązkiem urzędu lub służby wydane są, służą za prawny dowód tego, co w sobie zawierają.

lub innych
i takich do-
kumen-
tów?

§. 359.

Cokolwiek w Protokoł inkwizycji podług przepisu trzymany, zapisano będzie, to za prawnie dowiedzione uważane być ma. Kiedy więc z różnych odpowiedzi takowe okoliczności wynikają, z których połączenia iasnie inkwizyta przestępstwo okazuje się; na ten czas tenże, chociażby się winy zapierał, jest prawnie przekonany.

Przekona-
nie z pro-
tokół in-
kwizycji

§. 360.

Okoliczności te, które pojedynczo wzięte podług § 316. do § 320. prawne podezrzenie stanowią, sprawiają także, za zeyściem się więcej takich okoliczności, przekonanie prawne, jeżeli onychże

b) z zbie-
gu oko-
liczności.

wła-

własność i związek, profity między przestępstwem a inkwizytem stosunek tak wskazują, iż nie inaczej, iak tylko tenże, podług zdrowego rozsądku i przyzwoitego obrotu ludzkich czynności, za sprawcę uważany być może.

§. 361.

Co przy
tem w o-
gólności
zachować
małczy?

W przekonaniu z zbiegu okoliczności, uważać iednak potrzeba, iż każda pojedyncza okoliczność dowiedziona być powinna; iż przemieniające szczególnie okoliczności same z siebie nie są dostateczne, lecz przynajmniej z iedną taką ieszcze okolicznością połączone być muszą, któraby sama pozostawała, lub z pozostałych znaków poznana być mogła; iżby inkwizyt na koniec żadnego w tej mierze wyjaśnienia nie dał, przez któreby moc dowodu z takowych okoliczności była osłabiona.

§. 362.

Jakie oko-
liczności
najczęściej
gólnie do
przekona-
nia służą?

Osobliwie służą do przekonania następujące okoliczności, kiedy dwie z nich lub więcej są dowiedzione, a inkwizyt wszelką wątpliwość w tej mierze załatwić nie może: a) kiedy narzędzie iakie, albo co takowego robić kazał, co nie do użycia w jego zatrudnieniu, i sposobie zarobkowym, lecz do przestępstwa,

a) które jest obwiniony, służyć mogło :
 b) kiedy u niego, albo też w miejscu dla niego tylko przystępnym takie narzędzia, albo c) w jego pomieszkaniu, w miejscu przez niego do przechowywania obraném, przedmioty które z przestępstwa pochodzą, albo iakiekolwiek znaki ónychże znalezione zostaną; d) kiedy prosto z przestępstwa zysk, albo korzyść iaką odniósł; e) kiedy pozafądownie okoliczności opowiadał, które temu tylko wiadome być mogą, co przestępstwo popełnił, albo przynajmniej onegoż stał się uczestnikiem; f) kiedy przed zwierzchnością, końcem siebie usprawiedliwienią, iedną okoliczność, lub więcej ich przytoczył, których fałsz oczywistym jest, albo takim być się pokazał.

§. 363.

Co do przekonania przez świadectwo, na godność wiary osoby świadczącej, i oraz na sposób zeznania względ mieć należy, c) przez świadectwo; na to przy tem względ mieć należy?

§. 364.

Świadectwo iakiego przyśięgłego urzędnika w rzeczach jego dozorowi powierzonych dane, ile takowe przez inną świadectwo urzędnika przyśięgłego. ia-

iakową okoliczność wątpliwym nie stanie się, zupełną do przekonania ma wiarę, kiedy pod przysięgą swego urzędu tenże stwierdzi, iż inkwizyta na uczynku dostrzegł, i onegoż albo zaraz upomniał, albo aresztować kazał.

§. 365.

Świade-
ctwo dane
przez bie-
głych w
sztuce lub
rzemiośle.

Świadcstwa biegłych w sztuce lub rzemiosle mają tak dalece zupełną wiarę, ile się do sztuki lub rzemiosła, świadectwo dającego, ściągaia.

§. 366.

Co stanowi
świadka
wiary go-
dnego.

Od każdego świadka, aby był wiarygodnym, wymaga się: a) aby świadek rok ośmnaasty wieku życia swego skończył; b) aby iakiego występku winnym uznany, albo względem takowego do inkwizycyi pociągniony nie był, i tylko dla niedostatku dowodów uwolnionym został; c) aby z obwinionym niezostawał w nienawiści; d) aby z osądzenia inkwizyta żadney korzyści, ani z onegoż uwolnienia szkody spodziewać się nie miał.

§. 367.

Jakie ze-
znanie
świadkow
jest uspo-
bione do

Przymioty zeznania świadków służącego do przekonania są następujące:
a) ażeby toż uśnie, przed Zwierzchno-
ścią, b) za poprzedzającym upomnie-
niem

niem §. 311. przepisaniem, i z tym dokła- ^{przekona-}
dem: 1) świadek zeznanie swoje, gdyby ^{nia}
tego potrzebą wymagała, poprzyśiądź,
i toż inkwizytowi do oczów ztwierdzić
gotów jest; c) oraz w tym stanie, w
którym zeznający przy zupełnych znay-
dywał się zmysłach, d) nie wymuszenie,
i bez wszelkiego pobudzenia, e) z wła-
sney wiedzy i wiadomości, złożone by-
ło; f) ażeby toż oprócz wyraźnego i
dokładnego opowiedzenia uczynku lub
okoliczności, której prawda stwierdzona
bydź ma, także g) osobę obwinionego
po imieniu, znakami (nie omylnemi
wskazywało; a przeciwnie, ażeby h)
wiera w zeznaniu świadka, przez oka-
zujące się z osnowy jego zeznania wątpli-
wości, albo i) przez sprzeczność z oko-
licznościami już zgłębionemi osłabiona
nie była.

§. 368

Do prawnego przekonania ciężkich ^{Przekona-}
przestępstw policyjnych, które żadnych ^{nie prawne}
poszlaków nie zostawiły, potrzeba za- ^{prze-}
wsze dwóch świadków, których zezna ^{stępsw,}
nia, istotne i jednakie okoliczności w so- ^{które za-}
bie zawierać, i w tém zupełnie z sobą ^{dnym po-}
zgadzać się powinny. ^{szlakow}
^{nie zosła-}
^{wiły.}

§. 369.

§. 369.

Kiedy ze-
znanie ie-
dnego
świadka
dowod sta-
nowi.

Jeden nawet świadek podług §. 366. wiary godny, którego zeznanie łączy razem własności §. 367. przepisane, stanowi przekonanie na ten czas zupełnym, kiedy uczynek prawnie jest stwierdzonym, a obwiniony nie jest w stanie, względem okoliczności podług §. 320. iego obciążającej, dać z siebie tłumaczenie usprawiedliwiające.

§. 370.

W okolicznościach takichże samych, zeznanie niemniej tego, na którym prze-
stępcstwo dopełnione było, albo tego, który przez takowe uszkodzonym został, prze-
konanie w tedy czyni zupełnem, kiedy z osądzenia obwinionego na karę, dla zeznawającego zadosćuczynienie, lub in-
na z tąd korzyść nie wynika.

§. 371.

Wysłucha-
nie świad-
ka w innej
okolicy
miejscową-
cego.

Jeżeli świadek w innej okolicy na-
leżący do innej Zwierzchności znaj-
duje się, a nie tam, gdzie inkwizycja
czyniona jest; na ten czas też Zwierzch-
ność o wysłuchanie onegoć upraszać na-
leży: w którym razie oneyże także py-
tania mające być świadkowi czynione,
iako też w celu postawienia oneyże w
stanie wiadomości rzeczy, wszystkie oko-
liczno-

liczności udzielone być powinny, któreby były potrzebne, podług stosunku danych przez świadka odpowiedzi, rzecz dalszemi pytaniami wyясnić.

§. 372.

Zeznanie świadków, po zaciągnięciu onegoż przepisany sposóbem do protokołu inkwizycji, i po podpisaniu, słuchanemu przełożone będzie; który ieśliby się tego, co jest przeciw niemu zeznane, w swych szczegółach istotnych zapierał, do stawienia świadków naoczniego przyśiąpiono być ma.

Przeczyta-
nie zezna-
nia świad-
ków,

§. 373.

Jeżeli wiele świadków znajdzie się, każdy osobno przywołany, i po upomnieniu powtórnie względem obowiązku prawdy zeznania, okoliczność każda inkwizyta obciążająca, od punktu do punktu przedsięwzięta być powinna.

Wysłucha-
nie wielu
świadków.

§. 374.

Zaraz za każdym przez świadka stwierdzonym punktem, inkwizyt będzie słuchany: Jeżeli co naprzeciw osobie świadka, albo onegoż zeznaniu zarzucić niema? Gdyby nie gruntownego nie zarzucił, dalsze słuchanie względem wszystkich punktów czynione będzie, i cała

L

roz-

rozprawa do protokołu inkwizycji zapisana być ma.

§. 375.

Wolność
inkwizyto-
wi służąca
przy na-
oczném
stawieniu
świadka.

Wolno jest inkwizytowi, użytemu prawnie przez Zwierzchność do jego przekonania świadkowi, to wszystko zarzucić, cokolwiek do okazania jego niewinności, albo zmniejszenia jego winy służyć, lub do tego zamiaru jakimkolwiek sposobem przyczynić się może.

§ 376.

Dowód
prawny
niewinno-
ści.

Niewinność inkwizyta na ten czas za prawnie dowiedzioną mieć należy, kiedy okoliczności, które naprzeciw niemu prawne podezrzenie wznieciły, takim sposobem wyjaśnione są, iż przezto podezrzenie zupełnie uchyloném zostanie.

§. 377.

Kiedy ani
winę, ani
niewin-
ność za
prawnie
dowiedzio-
ne uznać
nie należy.

Kiedy jednakowoż z tego, co jest przez inkwizycją docieczono, dowód prawny winy inkwizyta nie jest zupełny, ale też ani powody prawnego przeciw niemu podezrzenia uchylone nie są; na ten czas zachodzi przypadek, gdzie ani winy, ani niewinności za prawnie dowiedzione uważać nie można.

Rozdział piąty

o

Osądzeniu.

§. 378.

Na każdą względem ciężkich przestępstw policyjnych wyprowadzoną inkwizycją, wyrok wydany być ma, Na każdą inkwizycją wyrok ma zapadać.

§. 379.

Taż sama Zwierzchność, która inkwizycją wyprowadza, wyrok także wydać powinna. Kto wyrok ma wydać?

§. 480.

Przed wydaniem wyroku, zawsze dwaj rosiropni, sławy nieskażoney męzowie z pospólstwa w miejscu inkwizycyi przybrani, i onymże w przytomności inkwizyta wyprowadzony z nim protokoł inkwizycyi uważnie przeczytany, i przez nich także razem podpisany być powinien.

L 2

§. 381.

§. 381.

w jakim
czasie?

W powłzeczności do wydania wyroku zaraz po ukończoney inkwizycyi przyścić należy; albo gdyby to z uloty rzeczy, lub zachodzących innych ważnych przeszkod nie było podobna, w naybliższym zaraz czasie do wyroku przyścić się ma, nie przerywając bñaymniey Sessyi aż do zakonczoného wotowania.

§. 382.

Punkta na-
radzania
się.

Zasadą naradzania się jest protokół inkwizycyi, który w swej całej osnowie, wraz z należącemi do niego dokumentami ieszcze raz przeczytany, a potem zażtanowienie się do trzech następujących szczególnych pytañ zwrócić należy: a) czyli znajduje się prawny dowód, iż inkwizyt winnym jest przestępstwa? b) jakie przytém obciążające, lub zwalniające okoliczności zachodzą? c) iaka kara Ustawą na takowe przestępstwo, pod temi okolicznościami postanowiona, jest?

§. 383.

Każdy z tych trzech punktów porządkiem na ścisłą uwagę wzięty, i za ich śladem protokół prowadzony będzie, w
któ-

którym istotne powody względem każdego punktu zapisane być powinny.

§. 384.

Ieżeli na zapytanie: Czyli przeciw inkwizytowi dowód prawny winy znajduje się? zdanie przeciwne wypadnie; na ten czas na rozwałę dalszą wziąć należy: Czyli niewinność inkwizyta jest prawnie dowiedziona? albo, chociaż żaden prawny dowód winy nie znajduje się, czyli też podeyrzenie prawne dostatecznie uchylone nie jest?

Rozważenie prawnych dowodów.

§. 385.

Ieżeli pierwsze ztwardzonem zostanie, wyrok natychmiast wydanym być ma: iż inkwizyt przestępstwa iemu zadanego, niewinnym być się uznać.

Wyrok uznający niewinność.

§. 386.

Wypadnie zdanie za drugim, na ten czas wyrok wydać należy, iż inkwizycya dla niedostatku prawnych dowodów uchyla się.

Uchylenie inkwizycyi dla niedostatku prawnych dowodów.

§. 387.

Ieżeli decyzya zapadnie: że inkwizyt o przestępstwo prawnie jest przekonany; tedy potrzeba przyjąć do rozważenia zachodzących przytęm okoliczności obciążających.

Wyrok na karę.

§. 388.

§. 388.

Okoliczno-
ści obciąża-
jące.

Na obciążające okoliczności następujące, przy postanawianiu kary na różne w szczególności przestępstwa, już prawo względ miało, to jest: a.) na dopuszczanie się przestępstwa przez dłuższy czas; b.) na częste powtórzenie, i na karę dla tego w przód poniesioną; c.) na wielkość niebezpieczeństwa z przestępstwa przewidywać się mogącego; d.) na szkodliwość skutku istotnego; e.) na stosunek między przestępcą, i uszkodzonym przez przestępstwo, albo obrażonym; f.) kiedy młodziem, lub inne osoby uczciwe uwiedzione; g.) przykłady zepsucia między rodzinami; h.) albo zgorszenie publiczne sprawione było. Chociażby okoliczności takowe w Ustawie nawet osobno niebyły wyrażone, przecie na nie uważać należy.

§. 389.

Ciąg-
dalszy.

Oprócz wzmiankowanych, są jeszcze okoliczności obciążające: i.) kiedy dla wykonania przestępstwa więcej czasu, lub przygotowania było potrzeba, albo przeszkody większe uprzątnione być musiały; k.) kiedy winny był heroldem, lub w inny iakiegolwiek sposób wynalazcą dopełnionego przez więcej osób przestępstwa;

stwa; l.) kiedy różnego gatunku więcej przestępstw dopuścił się; m.) kiedy inkwizycją przez zmyślane okoliczności wstrzymać, albo w błąd wprowadzić usiłował; najszczegulniey zaś n.) w przestępstwach przeciw obyczajności publiczney, kiedy przestępca jest osobą mającą edukacyą, i większe oświecenie.

§. 390.

Zwalniające okoliczności są podług różności przestępstwa: a.) wiek do nieletności zbliżający się, rozum słabszy, lub zaniedbana bardzo edukacya; b.) nienaganny, przed popełnieniem przestępstwa, sposób życia; c.) kiedy przestępca będąc przez innych uwiedzionym; d.) z boiaźni, lub przesądu powagi; e.) w mocnem umyśle poruszeniu; f.) zagniony okolicznościami gwałtownemi, uniósł się; g.) kiedy, choć w mocy iego było przestępstwo dopełnić, większą korzyść ztąd odnieść, lub większą szkodę uczynić, na samem usiłowaniu przestał; h.) kiedy mnieyszą tylko korzyść sobie przywłaścił; i.) od uczynienia większey szkody dobrowolnie się wstrzymał; k.) kiedy szkodę według sił swoich nadgródzić postarał się; l.) kiedy w czasie inkwizycji z własney pobudki, okoliczności odkrył,

któ-

Okoliczności zwalniające.

których wiadomość sprawiła, iż szkoda spodziewana zupełnie odwrócona, albo zmniejszona być mogła.

§. 391.

Jak sobie
względem
obciążają-
cych, lub
zwalniają-
cych oko-
liczności,
postąpić
należy.

Okoliczności obciążające i zwalniające, w ten sposób, jak przestępstwo same, przez dowód prawny stwierdzone być powinny. Sędzia zatem to wszystko, cokolwiek się do nich, i onychże dowodu ściąga, z uczynionej inkwizycyi wyjąć, i również na uwagę wziąć powinien.

§. 392.

Postano-
wienie
kary.

Co do rozważenia trzeciego punktu, czytana będzie uława, która względem dotieczonego przez inkwizycyą przestępstwa przepis zawiera, i podług niej, wyrokiem gatunek i stopień kary oznaczyć się ma.

§. 393.

Co do
prze-
stępstw
różnego
gatunku.

Jeżeli inkwizyt dopuścił się przestępstw różnego rodzaju; na ten czas ta uława przytłosowana być ma, która między temi przestępstwami największą karę stanowi.

§. 394.

Gatunek
kary.

Wreszcie, względnie na gatunek kary, tego przepisu trzymać się należy, który w tej mierze w Rozdziale drugim

Wy-

Wydziału pierwszego §. 22 — 26 jest dany.

§. 395.

Stopień kary, podług okoliczności obciążających, lub zwalniających, jakie zachodzą, postanowiony będzie; i podług wymiaru, ile iedne lub drugie przeważają, na większą lub mniejszą karę, albo na zaosirzenie wyrok wydać należy.

Ustano-
wienie
stopnia
kary.

§. 396.

W każdym wyroku imię i nazwisko inkwizyta, oraz przestępstwo, o które jest obwiniony, tudzież dzień i godzina inkwizycyi rozpoczętej, i wyroku zapadłego, wyrażone być powinny.

Ofnowa
wyroku.

§. 397.

Daley w wyroku kary dołożono będzie: a.) czyli skazany więcej przestępstw dopuścić się, albo przestępstwo toż samo powtórzył, a zatém czyli już wprzód i dla czego ukaranym był; albo, czyli inne okoliczności obciążające na niego spadają; b.) rodzaj kary, i podług istoty oneyże stopień i długość, z zaosirzeniem może do niej przydanem; c.) nakoniec postanowienie mającego się dopełnić zadofyc uczynienia, i bezszkodności, iżby takowym sposobem, ani względem prawności kary, ani też inna iaka przy exeku-

Ciąg
dalszy.

kucyi wyroku wątpliwość pozostać nie mogła.

§. 398.

Względem (powrócenia lub wynadgródzenia szkody. Gdzie powrócenie lub wynadgrócenie szkodą wprost oznaczone być może, tam oznaczenie takowe w wyroku natychmiast umieszczone być powinno. Gdzieby zaś powrócenie szkody prosto oznaczone być nie mogło, ogólnie w wyroku wyrazić się ma: iż uszkodzonemu powrócenie lub wynadgrócenie szkody należy się, i iemu oznaczenia oneyże w drodze prawa poszukiwać, osirzega się. Droga takowa dla każdej nawet strony jest zachowana, któraby na oznaczeniu szkody mającej być powróconą albo wynadgródzoną, przez wyrok postanowioną, prześłać nie chciała.

§. 399.

Ułożenie wyroku. Zapadły wyrok natychmiast ułożyć, tenże co do słowa przeczytać, potem do protokołu zaciągnąć, i expedycyą z niego natychmiast uczynić należy, która wraz z protokołem przez sędziego, dwóch przybranych assessorów, i przez pisarza urzędowego podpisana być powinna.

§. 400.

Wyroki, które urzędowi cyrkularnemu Kiedy wyrokiem większa kara, niż na areszt jednego miesiąca, albo chłostę cie-

cielesną przeszło plag dzieścięć, sądzona; przesłane albo też kiedy z zbiegu okoliczności do wod lianowiony będzie; przed ogłoszeniem wyroku protokoł ze wszyscykami allegatami do urzędu cyrkularnego dla przeyrzenia, przesłany bydz ma.

§ 401.

Iezeli Urząd cyrkularny wątpliwości żadney nieznayduie, tenże akta niezwłocznie na powrót odeszle, z tym wyrazem: Przeyrzanō: przez Urząd cyrkularny i t. d. Gdyby zaś temuż istotne wątpliwości, co do sposobu postępowania, lub wymierzenia kary, widzieć się dały; na ten czas akta, z swemi uwagami do Rządu Kraiowego odeszle.

Co urząd cyrkularny z temi uczynić powinien?

§. 402.

Wyroki, któremi ustawą postanowiona kara areztu, na karę pieniężną zamieniona; iako, też któremi chłosta cielesna plag dwudziestu pięciu, lub arezt ściśły na trzy miesiące; albo po wsiach i miasteczkach kara pieniężna na dzieścięć, po miastach zaś głównych na piędziesiąt Reńskich; oraz któremi utrata swobód i praw; wygnanie z iedney prowincyi, lub też zaostrzenie wystawieniem na widok publiczny zasądzone będzie; a osobliwie wyroki względem uśiłowanego samobójstwa, powinny przed ogłoszeniem ich,

wyroki mające bydz do Rządu kraiowego przesłane.

do

do Rządu krajowego ze wszystkimi aktami byź posłane.

§. 403.

Isk rząd,
krajowy
z temż po-
stać ma?

Rząd krajowy weźmie sposób postępowania, i wyrok zapadły na rozważę. Jeżeli w tymże sposobie postępowania odkryje istotne wady, które do wydania wyroku wpływ mają; na ten czas, przez urząd cyrkularny akta do pierwszej Instancyi, z przyzwoitą informacją i rozkazem odeszle, ażeby za powtórne przesłaniem aktów, taż instancja oświadczyła: czyli przy swoim wydanym wyroku obstaie? albo czyli go, i w jaki sposób odmienić myśli?

§. 404.

Ciąg
dalszy.

Wady te, które do wydania wyroku żadnego nie mają wpływu, mają byź także wprowadzić wytknięte, i względem nich instancje podległe osobno upomnione, iednakże przeszkadzać nie powinny, aby wydany wyrok na rozważę był wzięty.

§. 405.

Ciąg
dalszy.

Rząd krajowy idąc za porządkiem przesłanego sobie protokołu, uważać ma na prawne dowody uczynku, winy, lub niewinności inkwizyta, na istotę, i zobowiązań, ważność okoliczności obciążających,

cych, lub zwalnających, oraz na kary śmieci, i zastrzeżenie oneyże.

§. 406.

Rząd krajowy, oprócz przypadków w następującym paragrafie pod a) b) i c), wyrażonych, nie ma mocy, wyrok zaoszczędzić, lecz tenże tylko albo potwierdzić, albo zwolnić. Potwierdzony tym sposobem, albo zwolniony wyrok, do pierwszej instancyi natychmiast, aby urząd swój pełnił, odesłany zostanie.

Władza
rządu kra-
iowego co
do wyro-
ku.

§. 407.

Wyroki Rządu krajowego, ze wszystkich rozprawy / aktami, jeszcze poprzedniczo do Najwyższej Rady Politycznej na ten czas przesłane być mają: kiedy a) przedmiot onychże tyczy się towarzyszyw tajemnych; b) przestępstw przeciwko przepisom Cenzury w §. 62, 64, i 69, wyrażonych; oraz c) uwiedzenia poddanych do osiadanania w obcych krajach; albo kiedy na wygnanie z wszystkich krajów dziedzicznych osądzono będzie.

W których
przypad-
kach wy-
roki do
najwyż-
szej rady
polity-
cznej ode-
słane być
mają?

§. 408.

§. 408.

Ogłosze-
nie wy-
roku.

Wyroki te, które roztrząszeniu dal-
szemu niepodpadaia, natychmiaſt; a
zaś te, które ſwego potwierdzenia od
wyżſzey inſtancyi wymagaia, za nadey-
ſciem onegoż, oſądzonemu zaraz obwie-
ſzczone bydź powinny.

Rozdział szósty

o

Rekursie i Proźbie o łaskę.

§. 409

Naprzeciw ogłoszonemu wyrokowi można rekurs założyć, albo o łaskę doprosić się. Rekurs

§. 410.

Zażalenie przez rekurs, albo przeciw prawności postępowania, albo przeciw postępowaniu, lub też przeciw fałszemu wyrokowi zamierzone być ma; to jest; a) kiedy kto będąc wyrokiem za winnego uznanym, uprasza o przyznanie niewinności, albo przynajmniej o uchylenie inkwizycji; b) albo kiedy wyrok szczegółnie na uchylenie inkwizycji wypadł, kto o zupełne przyznanie niewinności; albo nakoniec c) o odmienienie zasądzoney kary, co do oneyże gatunku i wielkości, uprasza.

Względem
czego ten-
że zało-
ży być
może.

§. 411.

§. 411.

Iaką drogą
iść ma.

Rekurs od polityczney Zwierzchności, do Rządu krajowego; od Rządu krajowego, do polityczney Rady Nadworney założony być ma.

§ 412.

Do rządu
krajowe-
go.

Rekurs do Rządu krajowego ma miejsce, przeciw tym wyrokom Zwierzchności polityczney, które też Zwierzchność, bez przesłania onychże do Rządu krajowego, exekwować może.

§. 413.

Do poli-
tyczney
rady na-
dworney.

Rekurs do polityczney Rady Nadworney, przeciw tym Rządu krajowego wyrokom miejsce ma, przez które tenże, wyrok niewirności od instancyi wydany, na uchylene inkwizycyi odmienić, albo wyrok kary wydany, zaoszczędzić.

§. 414.

Przeciw
jakim wy-
rokom re-
kurs miey-
sca nie
ma?

Przeciw wyrokom Rządu krajowego, przez które wyroki instancyi pierwszej karę stanowiące, sposobem powyższym nie są odmienione, ani zaoszczędzone; iako też przeciw wyrokom od polityczney Rady Nadworney wychodzącym, rekurs założonym być nie może.

§. 415.

§. 415.

Do założenia rekursu prawo mieć będą: sam na karę skazany; onegoż krewni w linii wstępnej lub zstępnej; małżonek lub małżonka; onegoż opiekun; Zwierzchność za swemi poddane-
mi; majster za swemi czeladnikami, lub
chłopcami na nauce u niego będącemi;
pan lub pani za swoią czeladzią służebną.
Jeżeli by zaś względem własności osobi-
stej do zakładania rekursu prawo mat-
cey, wątpliwość iaka zachodziła; rekur-
rent też własność osobistą dowieść po-
winien.

Kto ma
prawo do
założenia
rekursu?

§. 416.

Rekurs przeciwko wyrokom, które
Zwierzchność polityczna podług §. 400.
i 408. bez dalszego przezyrzenia, czyli
ztwierdzenia exekwować może, powinien
na ten czas, kiedy wyrok kary na chło-
stę cielesną wypadnie, natychmiast; po-
minawszy zaś ten przypadek, zawsze
najdalej w przeciągu dwudziestu czte-
rech godzin, po obwieszczeniu wyroku,
bydź oświadczony, i powszechnie w prze-
ciągu trzech dni podany

Termin re-
kursu co do
takowych
wyroków,
które na-
tychmiast
exekucyi
podpadają

§. 417.

Podług okoliczności jednak i wa-
żności przedmiotu, Zwierzchność na prze-
M dłu-

Termin ten
podług o-
koliczności

przedłużo-
nym bydz
może.

dłużenie terminu do podania rekursu, aż do dni sześciu pozwolić ma.

§. 418.

Termin re-
kursu prze-
ciw wyro-
kom, które
się do urzę-
du Cyrku-
larnego od-
fytaia.

Rekurs przeciw wyrokom, które do przezyrzenia Urzędu cyrkularnego, albo do wyższego potwierdzenia przesłane być mają, w przeciągu dni trzech oświadczony, a w przeciągu następujących dni ośmiu na piśmie podany być powinien.

§. 419.

Upadek
terminu do
rekursu.

Po upłynieniu tego terminu, rekurs więcej miejsca nie ma.

§. 420.

Co rekus-
rentowi od
Zwierzch-
ności u-
dzielono
bydz po-
winno?

Przezyrzenie się w aktach inkwizy-
cyi, nie może być, z powodu rekursu,
dozwolone. Jednakże gdy osoby do za-
kładania rekursu prawo mające, chcąc
wiedzieć, czyli powody do rekursu znay-
dować się mogą, żadaia; przyczyny są-
dzenia, onymże w przeciągu dwudziestu
czterech godzin od uczynioney o to proź-
by, wydane być powinny.

§. 421.

Jak rekurs
założony
bydz mo-
że?

Tak przeciwko wyrokom które po-
dług §. 400. exekucyi Zwierzchności po-
lityczney zestawione są, iako też i tym
któ-

które rozpoznaniu dalszemu podpadaia, rekurs uŹnie, lub na piŹmie, z przybra- niem nawet zaŹtepcy w ktŹrym Źrona Źwie Źie zaufanie pokłada, załŹony byđ moŹe.

§. 422.

WnieŹione uŹnie rekursu powody, Iak Źie ma zachowac
ZwierzchnoŹ do protokołu zaciagnąć ZwierzchnoŹ przy
powinna, ktŹry, po przeczytaniu rekur- rekursach
rentowi, przez niegoŹ podpisany, albo uŹnie za-
znakiem jego ręki ztwierdzony byđ łŹonych.
ma.

§. 423.

Kiedy / przeciw wyrokom, ktŹre Ciag dal-
przed exekucyą dalszemu rozpoznaniu nie Źy.
podpadaia, rekurs uŹnie lub na piŹmie
zameŹiony będie; ZwierzchnoŹ poli-
tyczna niezwłocznie piŹmo rekursowe,
albo teŹ protokoł na rekurs zrobiony,
ze wŹyŹkiemi aktami inkwizycyi do
Rządu krajowego przesłać, i w relacyi
Źwey powody wyrazić powinna, ktŹre
zbiiaiacemi rekurs byđ Źadzi.

§. 424.

JeŹeli rekurs na przeciw wyrokowi Rekurs
Rządu krajowego załŹony będie; ten- przeciw
ze z wŹyŹkiemi inkwizycyi aktami pier wyrokom
wŹzey instancyi przez Rząd krajowy do Rządu kra-
polityczney Rady Nadworney, z dołą- iowego.
cze-

czeniu przyczyn jego własnego wyroku, przesłany być powinien.

§. 425.)

Przepis dla Zwierzchności, do której rekurs przychodzi, postąpić sobie ma w rostrząśnieniu onegoż, podług przepisu co do osądzenia danego. Jeżeli sposób postępowania i wyrok zgodnym znajdzie być z ustawami, rekurs odrzuconym zostanie; w przeciwnym zaś razie, wyrok podług ustawy odmieniony będzie. Odmienienie jednakże nie może wyroku zapadłego zasfirzować, przeciw któremu rekurs założony jest.

§. 426.

Skutek rekursu. Skutek rekursu jest ten, iż aż do osądzenia przez instancją wyższą, zawzię z ukaraniem wstrzymać się należy; z exekucją zaś dalszą wyroku tylko tyle, aby przez dopełnienie onegoż uszczérbek taki uczyniony, albo powiększony nie był.

§. 427.

Kiedy przy rekursach arefzt do czasu kary wrachowany będzie? Kiedy na karę arefztu jest osądzono, i skazany już jest arefztowany; arefzt będzie w tym razie, gdy wyrok na zwolnienie wypadnie, od czasu obwieszczonego wyroku, aż do nastąpiącego osądzenia rekursu, do czasu kary wrachowa-

wa-

wany. Jeżeli rekurs odrzuconym zostanie; wrachowanie przerzeczono miysca nie ma.

§. 428.

O łaskę, to iest: o zwolnienie, albo zupełne darowanie kary zasądzoney, mogą ciż sami, którzy do zakładania rekursu prawo mają, a to w terminie do rekursu oznaczonym, upraszać.

Kto o łaskę upraszać może, i w jakim terminie?

§. 429.

Prośba o łaskę ma zawsze ten skutek, iż egzekucya wyroku tyle wstrzymana być ma, aby przez nią żądana łaska zupełnie, lub w części bezskuteczną nie została.

Skutek prozby o łaskę

§. 430.

Co do wyroków w §. 400. wyrażonych, iest Urzędowi Cyrkularnemu zwolnienie kary, rządowi krajowemu zupełne przebaczenie; zaś co do wyroków §. 402. obiętych, rządowi krajowemu tylko zwolnienie kary zostawione, zupełnie zaś oneyże darowanie, polityczney radzie nadwornej zachowane iest.

Władza Zwierzchności co do zwolnienia i odpuszczenia kary.

§. 431.

Prośby o łaskę, co się tyczy tych wyroków, które podług §. 407. do polityczney rady nadwornej przesłane być mają

Prośby o łaskę same-mu Monarsze przetożyc się mające

maią, samemu Monarsze przełożone być powinny.

§. 432.

Na co
Zwierzchności polityczne
przy udzieleniu łaski
uważać
mają?

Ponieważ powody do udzielenia łaski wyliczone być nie mogą; zaczęć zwierzchności polityczne na to uważać będą, iż przytém najszczegulniey na zbieg wiele okoliczności zwałniających, lub na zachodzące inne gruntowne, przez ułtawę nie przewidziane okoliczności, względ miany być powinien; w powżeczności zaś, ani odpuszczenie, ani umnieyżenie kary, bez gruntownych powodów dozwolane, ani też Monarsze doradzaue być nie ma.

Rozdział siódmy

o

ogłoszeniu i exekucyi wy-
roku.

§. 433.

Wyroki, które dalżemu rozładzeniu **Ogłoszenie**
nie podpadają, przyzwolicie ogłoszone, i **i exekucya**
exekwowane bydź powinny. **wyroków.**

§. 434.

Ogłoszenie zawŹe w miejscu wy- **Mieysce**
prowadzoney inkwizycyi czynione bydź **ogłoszenia**
ma. Co zaś do przestępstw, gdzie dla
niebezpieczeństwa skutków rozszerzonych,
albo gdy dostrzezono było, iż się w ia-
kiem miejscu częścicy popełniały; iako-
też co do przestępstw, które podług swey
istoty publiczne sprawy zgorzienie; gdzie
zatém przykład kary bardziey potrzebnym
stać się; wyrok także w tém miejscu,
gdzie przestępstwo popełnione było, o-
głoszony bydź ma.

§. 435.

§. 435.

Ciąg dalszy — oraz jak ogłoszenie czynione być ma. Postanowienie, kiedy takowa potrzeba zachodzi, podług istoty przedmiotu i okoliczności, rozładowi instancyi wyższej jest zostawione. Jeżeli ogłoszenie nakazane zostało; toż sposobem, jaki w innych przypadkach kary zwyczajny jest, uczynione być ma.

§. 436.

Co do osoby za niewinną uznanej. Wyrok, którym inkwizyt za niewinnego jest uznany, jak najprędzej, nawet w Niedzielę lub Święto ogłoszony mu być ma. Jeżeli się zaś tenże znajdował w areszcie, natychmiast na wolność puszczony, oraz sądowa kopia wyroku o nemuż wydana będzie.

§. 437.

W czasie uchylenia inkwizycji, dla niedostatku dowodów. Kiedy inkwizycja dla niedostatku dowodów za uchyloną uznana zostanie; na ten czas inkwizyt w najbliższym dniu powszednim przed zwierzchność stawiony, wyrok o nemuż przeczytany, kopia onego w ręce mu oddana, oraz przez prezydującego oznajmiono mu być ma: iż za okazaniem się nowych dowodów, inkwizycja znowu przedsięwziętą zostanie.

§. 438.

Exekucya wyroku. Exekucya wyroku, gdzie rekurs nie zachodzi, albo gdzieby takowy już był

za-

załatwiony, w pierwszym przypadku, za- bydź zaraz
raz po upłynieniu terminu do oświadcze- przedsię-
nia rekursu postanowionego; w drugim wzięta?
przypadku, zaraz po ogłoszeniu naślepo- kiedy od-
wać powinna. Tam tylko, gdzie chłosta łożona?
cielesna postanowiona była, potrzeba na
teraźniejszy stan zdrowia uważać, i exe-
kucyą aż do ozdrowienia wstrzymać.

§. 439.

Równa ostrożność, także co do ko- Ciąg dal-
biet ciężarnych, lub przy pierśiach kar- ły.
miących, na ten czas zachowana być
ma, kiedy podług zdania biegłych w
sztuce, z dłuższej, albo zaśądzonej sci-
śłego arefztu kary, dla matki, lub dziec-
ka przy pierśiach będącego, iakiego u-
szczębku obawiaćby się należało.

§. 440.

W powszechności, miejsce sądu jest Miejsce
także miejscem exekucyi. Iednakowoż exekucyi.
zostawiono jest Rządowi Kraiowemu w
przypadkach §. 434. oznaczonych, jeżeli
oddalenie nie jest nadto wielkie, naka-
zać, ażeby skazany na miejsce popeł-
nionego przestępstwa dostawionym, i tam-
że ukaranym był.

§. 441.

§. 441.

Spółół po-
stępowania
na przeciw
osądzone-
m i zbie-
głemu.

Zbiegły, który jest dla ciężkich prze-
stępów policyjnych osądzony, nie może
być nigdy przez listy goncze; przez opi-
sanie zaś iego osoby do Urzędów cyrku-
larnych, tylko w następujących przypad-
kach ściganym: dla uczełnictwa towa-
rzystw tajemnych w §. 40. pod a. b. i c.
wyliczonego; dla uwiedzenia poddanych
do osiadania w obcych krajach; i w czasie
zafądzanego wygnania ze wszystkich kra-
jów.

§. 442.

Przepis
względem
skazanych
na arezt
nieletnich.

Skazani na arezt powinni przez czas
kary, w mieyscu całkiem osobnem od
mieysca kryminalnych areztantów być
trzymani; nayszczegulniej zaś co do uka-
ranych nieletnich, urządzenie czynić na-
leży, ażeby aż w ciągu swego areztu za-
wsze od takich inkwizytów, i ukaranych
odłączeni byli, których społeczeństwo
zdolne byłoby obyczaje onychże bardziey
zepsuć, niż kara poprawić.

§. 443.

Przepis
względem
famili ukar-
anego.

Ieżeli arezt na tak długi czas jest po-
stanowiony, izby dla nieprzytomności
ukaranego, onegoż gospodarstwo, lub
pro

professya, albo sposób zarobkowy iego rodziny upadać, albo znakomitemu uszczerbkowi podlegać mógł; na ten czas, przez zwierzchność, za pośrednictwem sądu aresztowanemu przyzwoitego, rozporządzenie naydogodnieysze, w celu wstrzymania ile możności takowego uszczerbku, uczynione być ma.

Rozdział ósmy

o

kosztach Iuryzdykcyi na cięż- kie przestępstwa policyjne.

§. 444.

Juryzdyk-
cyz co do
prze-
stępstw po-
licyjnych
iciz bezpłat-
na.

Czyhności wszelkie zwierzchności poli-
tyczney, będą co do ciężkich przestępstw
policyjnych, z obowiązku urzędu sprawo-
wane: żadna także taxa, ani nadgroda
rachowana bydź nie ma, oprócz oznacze-
nia w tey ustawie niżej wyrażonego.

Taxa lub
wynadgro-
dzenie.

Wszelkie pisma z wykonywania tey Iury-
zdykcyi pochodzące, są od śleplu, a gdy-
by daley przesyłane bydź musiały, także
od należności pocztowey wolne.

Stemplu i
pocztę ni-
leżytosc.

§. 445.

Doświad-
nie pod-
wod.

Potrzebne podwody do odesłania ia-
kowego arefztanta, przez gromadę for-
szpanem, bezpłatnie dawane bydź po-
winny.

§. 446.

Swiade-
ctwa leka-
rzów. chy-

Lekarze, chyruigowie, akuszarki, i
inni w sztuce biegli są obowiązani, do-
nie-

nieśnienia swoje, świadectwa, i zdania, rurgów, i wydać bezpłatnie. Gdy jednak z ^{kułzeć, i} ^{biczących} ^{w łatac.} innych będą przywołani, podwo-
dy i wikt nadgrodzony im być powin-
nien.

§. 447.

Świadkowi z innego miejsca przy- ^{Świadko-}
wołanemu, żyjącemu z zarobku dzien- ^{wie z za-}
nego, któryby dla przywołania swojej ^{robku}
osoby przed Sąd, zarobek takowy tra- ^{dziennego}
cić musiał, zwyczajna płaca codzienna ^{żyjący.}
nadgrodzona być powinna.

§. 448.

Drogi odbyte przez ludzi nie będą- ^{O bycie}
cych w służbie Zwierzchności politycznej, ^{przez po-}
za każdą milę tam i nazad dzieścięć ^{słańców}
krajcami zapłacić należy. ^{drogi.}

§. 449.

Te wszystkie należności, jak tylko ^{Zastąpie-}
będą zasłużone, przez Zwierzchność po- ^{nie należy-}
lityczną inkwiriującą natychmiast zapłaco- ^{tości przez}
ne być powinny; która jednak prawo ^{Sąd, i pra-}
mieć ma, zwrotu od inkwirowanego wy- ^{wo żądania}
magać: kiedy tenże a) za podpadające ^{zwrotu.}
go karze uznanym zostanie; albo kiedy
b) za uchyleniem inkwizycji z przyczy-
ny niedostatku prawnych dowodów in-
kwizyt sam do inkwizycji stał się powo-
dem.

§. 450.

§. 450.

Zapłata żywności w czasie arefztu dawanej. Także Zwierzchność mor ma, w obydwóch przerzeczonych przypadkach, za żywność w arefzcie, gdy takowa arefztowanemu dawana być musiała, pięć kraycarów na dzień porachować.

§. 451.

Kiedy wynadgródnienie mieysca nie ma? Wymaganie iednak nadgródnienia tych expens w tedy tylko ma mieysce, kiedy przez to uiszczenie zasądzonego skarżącemu się wynadgródnienia nie stanie się trudniejszy, albo kiedy zarobek osoby do zwrotu expens obowiązany, oraz utrzymywanie osób do niej należących, przez to cierpieć nie będzie.

Rozdział dziewiąty

o

Prowadzeniu Juryzdykcyi nad ciężkimi przestępstwami policyinemi, i o powszechnym nad nią dozorze.

§. 452.

Dla łatwiejszego prowadzenia i dozoru Juryzdykcyi nad ciężkimi przestępstwami policyinemi, akta w Rejestraturze osobnej zachowywane będą, która następującym sposobem urządzona być powinna: \

Rejestratury osobnej
też Juryzdykcyi;
urządzenie
onychże.

Nayprzód. Akta każdego zachodzącego przypadku, w jeden fascykuł zebrane, i ten liczbą zwierzchu naznaczony być powinien. Należące do jakiej rozprawy pisma, liczbą fascykułu, do którego należą, i liczbą tą, podług której złożone być powinny, naznaczone będą.

§. 453.

§. 453.

Utrzymywanie powszechnego skorowidzu. *Powtórę.* Ma być trzymany powszechny Skorowidz czyli *repertorium*, i każda rozprawa pod troiaką rubryką, z odwołaniem się do liczby fascykułu, zaciągniona być powinna, to jest: pod imieniem inkwizyta, pod nazwiskiem przestępstwa, i pod nazwiskiem tego mieysca, gdzie przestępstwo popełnione było.

§. 454.

Utrzymywanie tabel rocznych. Oprócz tego, prowadzona będzie w Registraturze roczna Tabella, do której przestępstwa każdego rodzaju, pod swoją rubryką, zapisane być mają, ażeby z nich przestępstwa nayczęściej doświadczane, iako też, zniosłszy z nią Tabelę z roku upłynionego, ubywanie lub przybywanie przestępstw widzieć można.

§. 455.

Wyższy dozór mające Zwierzchności: Rządy krajowe; naywyższa Zwierzchność polityczna. Podług związku niniejszym drugim wydziałem w §. 292. oznaczonego, Rząd krajowy nad zwierzchnościami politycznymi prowincyi; polityczna zaś Rada Nadworna nad wszystkimi Rządami Kraiowemi dozor mieć powinna.

§. 456.

Jak dalece Urzędy Urzędy cyrkularne, co się tyczy Iurydykcyi na ciężkie przestępstwa politycyi.

cyine, nie stanowią wprawdzie żadney ołobney instancyi: tyle iednak polityczne zwierzchności, dozorowi Urzędu Cyrkularnego w swoiey okolicy podlegając, ile podług przepisu niniejszey Ustawy, do niego, wglądanie w sposób postępowania, i wyroki przez zwierzchności polityczne wydawane, należy.

§. 457.

Dozor takowy zależy na ustawicznej (Na czém baczności, ażeby zwierzchności polityczne, nadaną sobie Iuryzdykcyę względem ciężkich przestępstw policyjnych podług przepisu ustawy, sprawowały. Każda wprost przełożona zwierzchność, na użycione do siebie zapytanie względem iakiey wątpliwości, informacyą udzielać, dostrzeżone wady poprawiać, i okazującą się w tey urzędowey czynności opieszałość, albo sama ukarać, albo, gdyby rzecz nagany z srony wyższey instancyi, i pomocy wymagała, w tey mierze dal-
zawisł
dozor
zwierzchniczy?

§. 458.

Wreszcie, w czasie obieżdżania Referentów cyrkularnych, albo prowincjonalnych, sprawowanie tey Iuryzdykcyi, za istotny i właściwy ich baczności przedmiot uważany, i przy tém najszczegul-
Na co Cyrkularni i Prowincjonalni Referenci, w czasie swoich ob-

jazdów u-
wagać ma-
ią.
Zaradze-
nia bez
zwłoczne.

nicy stan arefztów, sposób obchodzenia się z osądzonemi, i urządzenie registratury dochodzone; względem tego, co zaraz poprawiono albo zniesiono bydź może, rozporządzenie natychmiast uczynione; względem innych zaś wad dostrzeżonych, doniesienie w relacyi uczynione bydź powinno.

§. 459.

Relacye.

Nakoniec, powinny w czasie takowych objazdów, nakazane §. 454 tabelle ściśle bydź przeyrzane. Z których, ieśli się wzmaganie iakiego przestępstwa okaże, ile możności przyczyną takowego złego, niemniej także za dostrzeżeniem zmniejszenia iakiego dawniej zagęszczonego przestępstwa, również przyczyna tak zbawiennej zmiany dochodzona, i wszystko to w relacyi objazdu okolicznie opisano bydź powinno.

T r e ś ć.

Części drugiej.

Wydział pierwszy

o

ciężkich Przestępstwach policyjnych,
i onychże ukaraniu.

Karta

Rozdział pierwszy.

O ciężkich przestępstwach policyjnych w ogul.
ności. §. 1 — 7. I

Rozdział drugi.

O karach za ciężkie przestępstwa policyjne
w ogulności. §. 8. — 27 10

Roz-

Rozdział trzeci.

- ukaraniu nieletnich. §. 28 — 32 17

Rozdział czwarty.

- różnych ciężkich przestępstw policyjnych gatunkach. § 33 — 36 19

Rozdział piąty.

- ciężkich przestępstwach policyjnych przeciw bezpieczeństwu wspólnego społeczeństwa związku, i spokojności publicznej; §. 37 — 71 21

Rozdział szósty.

- ciężkich przestępstwach policyjnych przeciw publicznym urządzeniom i ustawom, które do powszechnego należą bezpieczeństwa. §. 72 — 85 35

Rozdział siódmy.

- ciężkich przestępstwach policyjnych przeciw obowiązkom jakiego publicznego urzędu. §. 86 — 88 42

Rozdział ósmy.

- ciężkich przestępstwach policyjnych przeciw bezpieczeństwu życia. §. 89 — 146 44

Rozdział dziewiąty.

- ciężkich przeciw zdrowiu przestępstwach policyjnych, §. 147 — 160 67

Rozdział dziesiąty.

- O innych ciężkich przestępstwach policyjnych,
bezpieczeństwo ciała albo naruszających,
lub onemuż zagrażających. §. 161 — 183. 74

Rozdział iedynasty.

- O ciężkich przestępstwach policyjnych przeciw
bezpieczeństwu własności. §. 184 — 233. 84

Rozdział dwunasty.

- O ciężkich przestępstwach policyjnych naprze-
ciw bezpieczeństwu honoru. §. 234 — 244. 102

Rozdział trzynasty.

- O ciężkich przestępstwach policyjnych przeciw
obyczajności publiczney. §. 245 — 269. 107

Rozdział czternasty.

- O umorzeniu ciężkich przestępstw policyjnych,
i kar na nie postanowionych; §. 270 — 275. 113

Wydział drugi.

o

Spособie postępowania względem cięż- kich przestępstw policyjnych.

Rozdział pierwszy.

- O Juryzdykcyi na ciężkie przestępstwa polici-
ne. §. 276 — 292. 123
Roz-

Rozdział drugi.

- O sledzeniu ciężkich przestępstw policyjnych,
i dochodzeniu stanu uczynku. §. 293 —
314. 129.

Rozdział trzeci.

- O Inkwizycyi, i wysłuchaniu obwinionego: §.
315 — 349. 137

Rozdział czwarty.

- O prawnych dowodach. §. 350 — 377. . . 152

Rozdział piąty.

- O osądzeniu. §. 378 — 408. 163

Rozdział szósty.

- O Rekursie, i proźbie o łaskę. §. 409 —
432. 175

Rozdział siódmy.

- O Ogłoszeniu i Exekucyi Wyroku. §. 433 —
443. 183

Rozdział ósmy.

- O kosztach Juryzdykcyi na ciężkie przestępstwa
policyjne; §. 444 — 451. 188

Rozdział dziewiąty.

- O prowadzeniu Juryzdykcyi nad ciężkimi prze-
stępstwami policyjinami, i o powłócznym
nad nią dozorcę. §. 452 — 459. 191

